T.C.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA

ADLİ TIP VE ADLİ BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Danışman

Prof. Dr. Faruk AŞICIOĞLU

SUÇ VE MAĞDURİYET TEMALI TV PROGRAMLARINA YÖNELİK TOPLUMSAL VE PROFESYONEL GÖRÜŞ VE ALGILAR: MÜGE ANLI İLE TATLI SERT ÖRNEĞİ

SOSYAL BİLİMLER ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ESRA BAKİ GÖKCAN

İSTANBUL, 2022

T.C.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA

ADLİ TIP VE ADLİ BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Danışman

Prof. Dr. Faruk AŞICIOĞLU

SUÇ VE MAĞDURİYET TEMALI TV PROGRAMLARINA YÖNELİK TOPLUMSAL VE PROFESYONEL GÖRÜŞ VE ALGILAR: MÜGE ANLI İLE TATLI SERT ÖRNEĞİ

SOSYAL BİLİMLER ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ESRA BAKİ GÖKCAN

İSTANBUL, 2022

ÖZET

Çağımız her alanda sürekli gelişim ve değişim içerisindedir. Özellikle teknoloji alanında gerçekleşen gelişim ve değişimler iletişim alanının da gelişmesini sağlamaktadır. Gazete, radyo, televizyon gibi kitle iletişim araçlarına erişim imkanlarının artması ve toplumda kullanım oranlarının yaygınlaşmasıyla birlikte yapılan programların da ilgi görme oranları artmaktadır. Reality show olarak adlandırılan programlar, hemen her evde olan televizyonlarda yayınlanmasından dolayı erişilebilirliği kolay ve yüksek programlardır. Bu programlar arasında yer alan Müge Anlı ile Tatlı Sert programında cinayet, kayıp, dolandırıcılık gibi gazetelerin üçüncü sayfalarında yer alan olaylar ele alınmakta ve aydınlatılmaya çalışılmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın amacı suç reality show programları arasında öne çıkan Müge Anlı ile Tatlı Sert programını izleyenlerin ve medya ve adli alanda çalışan profesyonellerin program hakkındaki görüş ve algılarını tespit etmektir.

Bu araştırmanın nicel verilerini elde edebilmek için tercih edilen evren için hedef kitlesi Müge Anlı ile Tatlı Sert programını izleyen 18 yaş ve üzeri olan bireyler olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda yapılan araştırmanın örneklemini İstanbul ilinin çeşitli semtlerinde ikamet eden toplam 300 kişi dahil edilerek oluşturulmuştur. Araştırmanın nitel bulgularını elde edebilmek için tercih edilen evren ve örneklem için hedef kitle Müge Anlı ile Tatlı Sert programı ile ilintili olacağı düşünülen, belli uzmanlık alanları belirlenmiş ve bu alandaki uzman bireyler hedef kitle olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda araştırmanın evreni İstanbul ilinde ikamet eden toplam 20 uzman dahil edilerek oluşturulmuştur. Söz konusu alan uzmanları ile derinlemesine mülakat yöntemi kullanmıştır.

Araştırma sonucunda halktan bireylerin Türk adalet sistemine güven duyma düzeylerinin düşük olduğu, Müge Anlı ile Tatlı Sert programına başvurulmasını doğru buldukları, benzer formatta olan diğer programları izlemeyi tercih etmedikleri, katılımcı bireylerin mağduriyet korkularının yüksek olduğu, bunun yanısıra alan uzmanlarının program hakkında hem olumlu hem olumsuz yargılarının olduğu, programın bazı etik ihlallere neden olduğu ve bireylerin polis / savcı gibi adli mercilere olan güvenini zedelediği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Reality Show**,** Suç, Mağduriyet, Korku, Mağduriyet Korkusu

ABSTRACT

Currently, everything is constantly developing and there are changes in every field. Especially, the development and changes in the technological field provides development in communication. With increased access to mass media such as newspapers, radio and television and their widespread use, the interest rates of programs also increase. Programs called reality shows are programs that are easy to access and popular because they are broadcasted on televisions in almost every home.Among these, Muge Anli and Tatli Sert, which comes to mind first, deals with events such as murder, disappearance, and fraud. In this context, the aim of the study is to determine the views and perceptions of those who watch Muge Anli and Tatli Sert, which stands out among the crime reality shows, and professionals in the media and forensic field.

In order to obtain the quantitative data of this research, the target audience was 18 and older who watched the Tatli Sert and Muge Anli programs.Additionally, the sample of the research was created by including a total of 300 people residing in different districts of Istanbul. In order to obtain the qualitative findings of the research, the experts of this field were determined as the target group. The research was created by including a total of 20 experts residing in Istanbul. In depth interviews were used with the experts.

As a result of the research, individuals from the public had a low level of trust in the Turkish justice system, they found it appropriate to apply to the program with Müge Anlı and Tatlı Sert, they did not prefer to watch other programs in similar formats, the fear of victimization of the participants was high, as well as the positive and negative judgments of the field experts about the program. It was concluded that the program caused some ethical violations and damaged individuals' trust in judicial authorities such as the police / prosecutor.

Keywords: Reality Show, Crime, Victimization, Grievance, Fear, Fear of Victimization

ÖNSÖZ

Bu araştırmanın bütün sürecinde ilgisini, emeğini en önemlisi bilgisini ve tavsiyesini esirgemeyen, daima sabırla, hassasiyetle, anlayışıyla yaklaşan, değerlendirmeleriyle yol gösteren danışman hocam Prof. Dr. Faruk Aşıcıoğlu'na sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Aynı zamanda bilgi ve deneyimlerini benimle paylaşmayı esirgemeyen ve bu süreçte en büyük desteklerden birini veren Doç. Dr Can Çalıcı'ya da teşekkür etmekten onur duyarım.

Araştırmanın başlangıcından ve bitişine kadar her alanda maddi ve manevi desteğini esirgemeyen, en büyük yardımcılarımdan biri olan canım eşim Mehmetcan Gökcan'a sonsuz teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....i

ÖNSÖZ.....ii

İÇİNDEKİLER.....iii

TABLOLAR LİSTESİ.....iv

ŞEKİL VE GRAFİK LİSTESİ.....v

KISALTMALAR LİSTESİ.....vi

1. GİRİŞ VE AMAÇ.....1

2. GENEL BİLGİLER.....4

2.1 MEDYA KAVRAMI.....4

2.1.1 KİTLE İLETİŞİM ARAÇLARI.....7

2.1.1.1 TELEVİZYON.....7

2.1.2 REALİTY SHOW.....10

2.2 SUÇ KAVRAMI.....11

2.2.1 MAĞDURİYET KORKUSU.....13

2.3 ANAYASA KAVRAMI.....13

2.3.1 ANAYASA TÜRLERİ.....15

2.3.1.1 YAZILI YAZISIZ ANAYASALAR.....15

2.3.1.2 KATI YUMUŞAK ANAYASALAR.....16

2.4 CEZA HUKUKU.....17

2.4.1 MADDİ CEZA HUKUKU.....18

2.4.2 CEZA İNFAZ HUKUKU.....18

2.4.3 CEZA MUHAKEMESİ HUKUKU.....19

2.5 CEZA MUHAKEMESİ HUKUKU EVRENSEL İLKELERİ 20

3. YÖNTEM.....22

3.1 ARAŞTIRMANIN MODELİ.....22

3.2 ARAŞTIRMANIN SORULARI.....22

3.3 MÜGE ANLI İLE TATLI SERT.....23

3.4 EVREN VE ÖRNEKLEM.....25

3.5 VERİLERİN TOPLANMASI.....25

3.6 VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....26

3.6.1 DEMOGRAFİK BİLGİ FORMU VE MÜGE ANLI İLE TATLI SERT ANKETİ.....24

3.6.2 MÜGE ANLI İLE TATLI SERT ANKETİ.....25

3.6.3 DERİNLEMESİNE MÜLAKAT GÖRÜŞME FORMLARI.....25

3.7 VERİLERİN İSTATİSTİKSEL ANALİZİ.....26

4. BULGULAR.....27

5. TARTIŞMA.....68

6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....79

6.1 ÖNERİLER.....80

7. KAYNAKLAR.....82

8. EKLER.....87

9. ÖZGEÇMİŞ.....97

TABLO LİSTESİ

Tablo I. Demografik Özelliklerin Dağılımı

Tablo II. Katılımcıların Gündemdeki Haberleri Takip Etme Şekilleri

Tablo III. Katılımcıların Artış Gösteren Suç Türlerine Yönelik Düşünceleri

Tablo IV. Katılımcıların Geçmişte Herhangi Bir Suçun Mağduru Olma Durumları

Tablo V. Katılımcıların Cinsiyetlere Göre Geçmişte Mağdur Olma Durumlarının Karşılaştırılması

Tablo VI. Katılımcılar Arasından Geçmişte Herhangi Bir Suçun Mağduru Olan Bireylerin Yaşadıkları Olayı Polise İhbar Etme Durumları

Tablo VII. Katılımcıların Yakınlarının Geçmişte Herhangi Bir Suçun Mağduru Olma Durumları

Tablo VIII. Katılımcıların Geçmişte Herhangi Bir Suçun Mağduru Olan Yakınlarının Yaşadıkları Olayı Polise İhbar Etme Durumları

Tablo IX. Katılımcıların Herhangi bir Suça Maruz Kaldıklarında Polise Gitmeyi Tercih Etme Durumları

Tablo X. Polise Gitmeyi Tercih Etmeyen Katılımcıların Sorunu Çözme Yolları

Tablo XI. Katılımcıların Cinsiyetlere Göre Türk Adalet Sistemine Güvenme Durumlarının Karşılaştırılması

Tablo XII. Katılımcıların Mağduriyet Korkusa Yaşama Düzeyleri

Tablo XIII. Katılımcıların Hangi Suçun Mağduru Olmaktan Korktuklarına Yönelik Düşünceleri

Tablo XIV. Katılımcıların Cinsiyetlere Göre Yaşadıkları Şehirde Kendilerini Güvende Hissetme Durumları

Tablo XV. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Akşam Geç Saatte Sokağa Çıkmaktan Korkma Durumlarının Karşılaştırılması

Tablo XVI. Katılımcıların Geçmiş Mağduriyet Yaşama Durumlarına Göre Adalet Sistemine Güven Duyma Durumlarının Karşılaştırılması

Tablo XVII. Katılımcıların Adli Bir Olay Karşısında Polise Gitme Durumlarına Göre Adalet Sistemine Güven Duyma Durumlarının Karşılaştırılması

Tablo XVIII. Katılımcıların Türk Adalet Sistemine Güven Duyma Durumlarına Göre Polis / Savcı Gibi Adli Mercilerin Sorumluluklarına Yerine Getirmelerine Yönelik Düşünceleri

Tablo XIX. Katılımcıların Geçmiş Mağduriyet Yaşama Durumlarına Göre Mağduriyet Korkusu Yaşama Durumlarının Karşılaştırılması

Tablo XX. Katılımcıların Müge Anlı İle Tatlı Sert Programına Yönelik Düşünceleri

Tablo XXI. Katılımcıların Müge Anlı ile Tatlı Sert Programına Yönelik Düşüncelerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Bağlantısız Gruplar t-Testi ile Karşılaştırılması

Tablo XXII. Katılımcıların Müge Anlı ile Tatlı Sert Programının Mağduriyet Endişesi Arttırmasına Yönelik Düşünceleri ile Mağduriyet Endişesi Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Tek Yönlü Varyans Analizi İle İncelenmesi

Tablo XXIII. Programının mağduriyet endişesi arttırmasına yönelik düşünceleri ile mağduriyet endişesi düzeyleri arasındaki Farklılaşma Grubunun Tespiti İçin Yapılan Post-Hoc Testi Sonuçları

ŞEKİL VE GRAFİK LİSTESİ

Şekil I. Televizyonda Yayınlanan Suç ve Mağduriyet Temalı Reality Show Programları

Şekil II. Katılımcıların Suç Oranlarının Artışına Yönelik Düşünceleri

Şekil III. Katılımcıların Türk Adalet Sistemine Güven Duyma Durumları

Şekil IV. Katılımcıların, Polis ve Savcıların Sorumluluklarını Yerine Getirmelerine Dair Düşünceleri

Şekil V. Katılımcıların Mağduriyet Korkusu Yaşama Durumları

Şekil VI. Katılımcıların Yaşadıkları Şehirde Kendini Güvende Hissetme Durumları

Şekil VII. Katılımcıların Akşam Geç Saatte Sokağa Çıkmaktan Korkma Durumları

Şekil VIII. Katılımcıların Toplu Taşıma Kullanmaktan Korkma Durumları

Şekil IX. Katılımcıların Müge Anlı ve Tatlı Sert Programında En Çok İlgilendikleri Konular

KISALTMALAR LİSTESİ

TCK: Türk Ceza Kanunu

TÜİK : Türk İstatistik Kurumu

SPSS: Statistical Package for Social Sciences

Vb. : Ve benzeri

Çev. : Çeviren

Akt. : Aktaran

TV: Televizyon

1. GİRİŞ VE AMAÇ

Çağımız her alanda sürekli gelişim ve değişim içerisindedir. Özellikle teknoloji alanında gerçekleşen gelişim ve değişimler iletişim alanının da gelişmesini sağlamaktadır. İletişim alanında yaşanan gelişmeler toplumu doğrudan etkilemesi yönüyle toplumda varlığını göstermektedir. Bu noktada medya, kültür ve çeşitleri alanlardaki bilgilerin topluma aktarılmasında büyük bir önem taşımaktadır (Kocadaş, 2005). Görsel- işitsel medya unsurlarından başında gelen televizyon, günümüze kadar yapılan icatların başında gelen ve en hızlı şekilde tüm dünyaya yayılımı sağlanmış olan, hemen her evde bulunan ve artık günümüzde her kesimden birey için kolay erişilebilen, görsellik barındırdığı için radyodan daha fazla tercih edilen, yazılı basına göre daha kolay anlaşılabilir olan ve her eğitim düzeyinden bireylerin anlayabileceği nitelikte olması sebebiyle tüm dünyadaki bireyler tarafından en çok tercih edilen ve kullanılan kitle iletişim araçlarının başında gelmektedir (Condry, 1989).

Gazete, radyo, televizyon gibi kitle iletişim araçlarına erişim imkanlarının artması ve toplumda kullanım oranlarının yaygınlaşmasıyla birlikte yapılan programların da ilgi görme oranları artmaktadır (Küçükcan, 2019). Reality show olarak adlandırılan programlar, hemen her evde olan televizyonlarda yayınlanmasından dolayı erişilebilirliği kolay ve yüksek programlardır. Bu nedenle bireyler televizyonda yayınlanan bu türden içeriklere günlük yaşantılarında uzun süre maruz kalmaktadır (Çavdar, 2018). Bu yönüyle söz konusu programların bireyler üzerindeki etkilerinin ve bu etkilerin günlük yaşama yansımalarının incelenmesi literatür için önem taşımaktadır.

Bu programlar arasında yer alan Müge Anlı ile Tatlı Sert programında cinayet, kayıp, dolandırıcılık gibi gazetelerin üçüncü sayfalarında yer alan olaylar ele alınmakta ve aydınlatılmaya çalışılmaktadır (Kaya, 2012). Programda işlenen olayların gerçek yaşamdan

alınan olaylar olması günlük yaşamda, suç korkusu güvenlik endişesi, adalete güven ve polis ile iş birliği hususlarında bireyleri doğrudan etkilemektedir (Kazaz ve Bayar, 2019). Sözü edilen bu etkilerin seyircilerin hayatında yansıması ve seyircilerin suç ve suçla ilişkili konulara dair algılarının nasıl oluştuğu adli sosyal bilimler için önem arz eden bir konudur.

Alanyazında yapılan çalışmalara göz atıldığında özellikle reality show ve sabah kuşağı programlarını izleyen kitlenin eğitim alma düzeyi açısından yetersiz, ekonomik açıdan ise daha alt grupta yer alan bireyler olduğu belirtilmektedir (Meder ve Çiçek, 2012). Reality showların yüksek ilgi görmesi durumu ülkemizle sınırlı kalmayıp, diğer ülkelerde de benzer programlar yayınlanmakta ve ilgi çekmektedir (Monk-Turner ve diğerleri, 2007). Bununla birlikte ulusal alanda yapılan çalışmalar televizyonda yayınlanan haberlerin bireylerin sahip olduğu suç korkusu düzeyini de arttırdığını ortaya koymaktadır (Chiricos ve diğerleri, 2000).

Günümüzde de sıklıkla yayınlanan sabah kuşağı programlarının toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin pekişmesine neden olduğu da belirtilmektedir. Ülkemizde yapılan bir araştırmada 2013 yılında "Dünya Ekonomik Forumu" tarafından yayınlanan toplumsal cinsiyet eşitsizliği uçurumu verilerine göre toplam 136 ülke içerisinde Türkiye 120. sırada yer almaktadır. Aynı zamanda Türkiye, ev işleri, ev bakımı gibi görevler göz önüne alındığında kadın ve erkeklerin bu işler için ayırdıkları sürenin yine eşitsizlik gösterdiği, Avrupa ülkelerinden biri olmaktadır. Bu durumlar göz önüne alındığında toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin Türkiye için kadınların aleyhinde önemli bir sorunu oluşturduğu görülmektedir (Etiler ve Zengin, 2015).

Radyoda yayınlanan ilk kadınlara yönelik hazırlandığı iddia edilen program "Ev Saati" adıyla 1939 yılında, televizyonda yayınlanan kadınlara yönelik hazırlandığı iddia edilen program ise "Hanımlar Sizin İçin" adıyla 1984 yılında yayınlanmıştır. Bu olgulara

bakıldığında kadınlara yönelik hazırlandığı iddia edilen programların uzun yıllardır kitle iletişim araçlarında tercih edilen yayınlar olduğu görülmektedir.

Kadınlara yönelik hazırlandığı iddia edilen programların izlenmesinin psikopatolojik açısından değerlendirilmesine bakıldığında Almanca kökenli 'schadenfreude' kavramı kendinden başkalarının acılı durumlarına şahitlik etmekten zevk almak anlamında kullanılırken, 'scopophilia' kavramı ise başkalarının yaşamlarını "dikizleme" isteği anlamında kullanılmaktadır. Söz konusu kavramlar şiddetin seyredilebilir hale gelmesinin psikolojik taraflarını ortaya koymaktadır (Rahte, 2010).

Teknolojinin gelişmesi ile birlikte bireylerin kitle iletişim araçlarına ulaşabilirliği artmakta ve özellikle televizyon gibi araçlar hemen her evde bulunmaktadır. Özellikle suç temalı reality showların yayınlanması ve izlenmesi son zamanlarda yaygınlaşmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın amacı suç reality show programları arasında yer alan Müge Anlı ile Tatlı Sert programı ışığında söz konusu televizyon programlarını izleyen bireylerin ve medya ve adli alanda çalışan profesyonellerin suç ve reality show programlarına yönelik düşüncelerini ortaya koymaktır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1 Medya Kavramı

Medya kavramının kelime olarak kökenine bakıldığında; Latince'de "ortada bulunan" anlamında kullanılan medius kavramından dilimize yerleşmiş olduğu görülmektedir (Meirget, 2014). Öte yandan günümüzde sıklıkla kullanılmasına karşın medya kavramı, sınırları belli olmayan bir kavramı nitelendirmektedir. Yazılı basın, görsel basın, internet, radyo, televizyon gibi tüm kitle iletişim araçlarını betimlemek için medya kavramının kullanıldığı görülmektedir (Kocadaş, 2005). Tanımına bakıldığında ise medya; toplum içinde bilgi alışverişinin yapılmasını sağlayan, diğer bir deyişle toplum içerisinde bilgi akışının yapılmasını sağlayan bir alan olarak tanımlanabilmektedir. Bununla birlikte yazılı, görsel ve işitsel alanlar medyanın birer alt kollarını oluşturmaktadır. Yazılı medya dergi gazete gibi basılı unsurları, görsel medya televizyon, sinema, tiyatro gibi görsel unsurları, işitsel medya ise radyo gibi yalnızca işitsel unsurları olan kitle iletişim araçlarını kapsamaktadır (Nuran, 2015). Son yıllarda artan iletişim araçları da bireylerin bilgiye ulaşma konusunda kullanabileceği bir çok alternatifi ortaya koymaktadır (Nurettin ve Demirtaş, 2021). Öte yandan kitle iletişim araçları kamuoyunu oluşturan önemli güçlerden de biri olarak sayılabilmektedir. Halkın gündemini oluşturmak ve belirlemek noktasında büyük rol oynamaktadır (Girginer, 2018).

Literatüre bakıldığında 20. yüzyıldan "iletişim çağı" olarak bahsedilmektedir. Bu duruma teknolojinin özellikle 20. yüzyılda gelişmesi, kitle iletişim araçlarının büyük çoğunluğunun bu dönemlerde ortaya çıkması ve bu durumu takiben sosyal medya mecralarının kullanım sıklığının artması ve yaygınlaşması gibi unsurlar sayılabilmektedir. Kitle iletişim araçlarının kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte medya kavramı da toplum tarafından günlük yaşam dilinde kullanılmaya ve benimsenmeye başlanmıştır. Bununla

birlikte medya kavramı tüm kitle iletişim araçlarını temsil edecek nitelikte kullanılan bir kavram haline gelmiştir (Kaya, 1985).

Medya, çeşitli alanlardaki bilginin, gerçeğin, söylemlerin üretildiği ve halka ulaştırıldığı en önemli araçlardan biri olarak görülebilmektedir. Kitle iletişim araçlarından biri olan gazetenin köşeyazarları, televizyonda bilgileri sunan gazeteciler veya diğer basın mensupları, diğer bir deyişle kitle iletişim araçlarını kullanarak var olan bilgi ve haberleri halka sunan ve yayan bireyler medyanın öncüleri olarak kabul edilmektedir. Bu bireyler halka doğruyu, gerçeği iletmek ve bilgiyi üretmek konusunda önem arz eden bireyler olmaktadır (Girginer, 2018). Bununla birlikte günümüze değin gelişen tekonolojik değişimler sayesinde gazete, radyo, televizyon gibi kalıplaşmış kitle iletişim araçlarına, sosyal medya, mobil uygulamalar, web siteleri gibi yeni iletişim kanalları kullanılmaya başlanmıştır (Zavlak, 2018).

Günümüzde en çok kullanılan kitle iletişim araçları;

- Televizyon
- Radyo
- Sinema
- Dergi
- Web Yayınları /İnternet
- Bilgisayar
- Telefon

olarak sıralanabilmektedir (Çınar ve Çubukçu, 2009).

Toplumda yaşanan gelişim ve değişimle birlikte medya olgusu daha çok önem taşımaya başlamaktadır. Bireyin temel ihtiyaçlarının karşılanmasının yanı sıra bilgi ve haber alma istekleri de birer ihtiyacı oluşturmaktadır ve karşılanması gerekmektedir. Nüfusun artması ve toplumun gelişmesi ile birlikte haber ve bilgi alma konusundaki ihtiyaçlar da artış göstermektedir. Bu sebeple günümüzde medya; sağlık, sanayi, ticaret, eğitim vb. gibi çok çeşitli alanlarda faaliyet göstermektedir (Binark, 2007). Bu noktada kitle iletişim araçlarına da büyük görev düşmektedir. Öte yandan medya toplumdaki bireylerin duygu ve düşüncelerini etkileyebilen ve değiştirebilen bir olgudur. Aynı zamanda günümüzde toplumdaki bireylerin büyük çoğunluğu hayatı medya üzerinden algılamaktadır. Bu noktada medyada yer alan ve toplumun çoğunluğunu etkileyen haber bilgi paylaşımı konusunda dikkatli olunmalı, doğru yolda ilerlenmeli ve topluma rehberlik etmek amacı öncelik olmalıdır (Akar, 2011).

Toplumdaki bireyler medyayı; öğrenmek, eğlenmek, vakit geçirmek, haber/bilgi almak gibi çok çeşitli amaçlarla kullanmaktadır. Böylelikle medyanın işlevselliğinin yüksek olduğundan söz edilebilmektedir. Öyle ki günümüzde bireyler artık sosyalleşmeyi dahi medya aracılığıyla sağlamaktadır. Özellikle televizyon, boş vakit değerlendirme hususunda hemen her evde bulunan ve tercih edilen araçlardan biri olmaktadır (Kaya, 1985).

Medyanın en önemli kaynaklarından biri süreç içinde devamlılığını sürdüren popüler kültürdür. O anki sistemin gerektirdiği hayat şeklinin toplumdaki bireyler tarafından içselleştirilmesini sağlamak, tüketime odaklı bir kültür yaratmak ve bunu insanlara benimsetmek amacıyla söz konusu popüler kültürden faydalanmaktadır. Söz konusu amacı yerine getirebilmek için kullanılabilecek olan en etkili kitle iletişim araçlarından biri televizyon olmaktadır.

2.1.1 Kitle iletişim araçları

Kitle iletişim araçları kavramı, Latince dilinde kullanılan “communis” kavramından türemiş olan “communication” kelimesinin karşılığı olarak dilimize yerleşmiştir. Kelimenin Latince anlamına bakıldığında iletişim, hem kişiler arasında gelişen hem de toplumsal düzeyde gelişen bir süreç olarak ifade edilmektedir (Oskay, 1993). Kelime kendi dilimiz açısından incelendiğinde kitle ve iletişim kelimelerinin birleşmesinden oluştuğu görülmektedir (Smailov, 2019). En genel tanımıyla kitle iletişim araçları hem bireysel düzeyde hem de toplumsal düzeyde iletişimi, bilgi alışverişini sağlayan çeşitli araçları tanımlayan bir kavram olarak açıklanabilmektedir. Günümüzde kitle iletişim araçlarının kullanım ve erişilebilirlik yaygınlığının artması sayesinde coğrafi sınırların önemini yitirmiş durumda olduğu görülmektedir. Artık insanlar dünyanın neresinde olursa olsun yaşanmış olan bir olayı / durumu anlık olarak seyredebilme ve haberdar olabilme şansına sahip olabilmektedir (Karagöz, 2013). Söz konusu çalışmada kitle iletişim araçlarından televizyon ele alınacaktır.

2.1.1.1 Televizyon

Günümüzde televizyon 1960 yıllarında hayatımıza giren (Bilir ve ark., 2010), şuan hemen her evde bulunan, büyük kitlelere kısa sürede ulaşabilen ve en çok tercih edilen kitle iletişim araçlarından biri olmaktadır (Demircan, 2019; Kocadaş, 2005). Literatürdeki bazı yayınlar televizyonu çağdaş dönemin masal anlatıcı olarak tanımlamaktadır (Parsa, 1999). Öte yandan televizyon çağımıza değin keşfedilmiş olan icatların tamamından daha süratli bir şekilde tüm dünyaya yayılmış, çoğu evde kendine yer bulmuştur. Görsel iletişime sahip olması nedeniyle radyo, gazete ve dergi gibi araçlara kıyasla daha fazla ilgi görmekte ve tercih edilmektedir. Bununla beraber izleyici noktasında eğitim, okuryazarlık gibi kriterler

gerektirmemesi, anlaşılabilirlik ve erişilebilirlik seviyesi yüksek olması gibi sebeplerle de dünyadaki çoğu insanın iletişim noktasında tercih sebebi olmaktadır. Şuan gelinen noktaya bakıldığında insanların vazgeçilmezleri arasında yer aldığı dahi söylenebilmektedir (Condry, 1989). Öyle ki Comstock, televizyonun keşfinden sonra, yaşamdaki hiçbir şeyin televizyondan önceki gibi olmayacağını belirtmiş ve bunu diğer kitle iletişim araçlarıyla kıyaslayarak ortaya koymuştur (Comstock, 1991).

Televizyon bireylerin hiç bulunamayacağı coğrafları evlerinde görebileceği (Tüfekçioğlu, 2017), zaman ve mekan sınırlarını oldukça genişleten, yaşam deneyimlerinde önemli değişikliklere sebep olan teknolojik bir araçtır (Mutlu, 1991). Bireyin evinden, tüm dünyaya açılmasını, yaşamla ilgili tüm değişim ve gelişimleri evinden takip edebilme imkanı sunan önemli bir teknolojiyi sağlamaktadır. Bunun yanısıra toplumda boş vakit değerlendirme ve bilgi/haber alma amacı ile kullanılma seviyesi de oldukça yüksek durumdadır. Öte yandan artık kişilerarası iletişimin yüzyüze sağlanmasını geri planda bırakarak kişilerarası iletişimi azaltmış ve daha fazla tercih edilen bir aktivite haline gelmiştir. Gazete, dergi gibi yazılı medyayı tercih eden kitleye oranla televizyon daha fazla kitleye sahip olan ve çoğu evde her yaş grubundan bireylere hitap eden bir olgu haline gelmektedir. Öyle ki yeni nesil dünya algısını artık aile fertlerinden ziyade televizyon yayınlarından edinir duruma geldiği görülmektedir (Wilson, 1993).

Özellikle Amerika'ya bakıldığında medya kavramının karşılığının televizyon olarak algılandığ bir toplumdan söz edilebilmektedir. Diğer bir deyişle medya eşittir televizyon olarak benimsenmektedir. Söz konusu toplumda halkın büyük çoğunluğu gazete ve dergi gibi yazılı basından edindiği bilgiler yerine görsel basın olarak televizyon edindiği bilgilere daha fazla güven duyduğu iddia edilmektedir (Dorr, 2000). Böylece televizyon icadından önceki döneme kıyasla yaşam biçimlerini oldukça değiştiren ve geliştiren bir teknolojik araç olarak

görülmektedir (Comstock, 1991). Öte yandan televizyonda çeşitli programlar aracılığıyla yayınlanan televizyon haberleri de televizyonun temel metinlerini oluşturmaktadır (Oğuz, 2012).

Televizyonun teknolojik gelişim ve değişimlerinin yansıra bireyler üzerindeki etkileri de literatüre sıklıkla konu olan bir olguyu ortaya koymaktadır. Bu konuda görüş bildiren bireylerin düşüncelerine bakıldığında literatürde iki ayrı düşüncenin var olduğu görülmektedir. Televizyonun bireyler üzerinde olumlu etkilerinin olduğunu savunanlar ve televizyonun bireyler üzerinde olumsuz etkilerinin var olduğunu savunanlar olmak üzere iki ayrı görüş farklılığından söz edilmektedir. Özellikle televizyonun olumsuz etkilerinden bahsedilen görüşler, televizyona dair tartışmalarının temelini oluşturmaktadır (Kocadaş, 2002).

Günümüzde televizyon program akışları incelendiğinde özellikle gündüz kuşağında sıklıkla kadınlara yönelik hazırlandığı iddia edilen programların tercih edildiği görülmektedir. Söz konusu programların hedef kitlesi büyük çoğunlukla kadınlardır. Kadınlara yönelik hazırlandığı iddia edilen program ise Rahte tarafından ev kadınlarının ve emekli bireylerin öncelik olması ile birlikte izleyen bireyin bilgi edinme, çevresindeki diğer kişilerin problemlerine şahit olma, eğlenirken düşünme ve boş vakitlerini geçirme aradı olarak tanımlanmaktadır (Rahte, 2010). Kadınlara yönelik hazırlandığı iddia edilen programlar hakkında akademik anlamda çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Genel anlamda söz konusu programlara katılan bireylerin beklentileri sorunlarının hızlıca çözülmesi olmakla birlikte mağduriyetlerini aşırı derecede göz önüne koymaları dikkat çekici olmaktadır. Fazlaca ağlama, yakınma ve yardımcı isteme taleplerini içeren davranışlarda bulundukları sıklıkla gözlenmektedir. Diğer bir yandan kadınlara yönelik hazırlandığı iddia edilen programları

izleyen kitlenin ise zamanla tepkisizleştiği ve gerçeklik algılarının aşındığı düşünülmektedir (Rahte, 2010).

2.1.2 Reality show

Reality Show, belli bir senaryosu olmayan, günlük ve gerçek yaşam alıntılarından oluşan dramatik ve mizah içeren durumları, oyuncular yerine gerçek yaşamda var olan kişileri kullanan televizyon aracılığı ile ekrana ve halka sunulan bir çeşit televizyon programı türü olarak açıklanabilmektedir. Reality show kavramı konusunda literatürde net bir tanımlama olmamakla birlikte kurgusal belgesel, episodik gerçek dizi kavramlarının kullandığı görülmektedir (Holmes & Jermyn, 2004). Reality show programlarının kahramanları tamamen halktan, sıradan insanlardan oluşmaktadır. Literatür bilgisi incelendiğinde reality showlarla ilgili en çok vurgulanan taraf, programların gerçeklik üzerine kurulmuş olmasıdır (Hill, 2005). Reality showlar, gerçek kişilerin yaşadığı gerçek olayların herhangi bir kurgulaştıma ve senaryolaştırma olmadan ekrana olduğu gibi yansıtıldığı iddiasında olmaktadır. Fakat programın öncesinde sunucu, reji, yönetmen vs gibi kişiler tarafından akışının hazırlanması, hangi konunun ne zaman ve nasıl işleneceğinin önceden planlanması gibi unsurlar göz önünde bulundurulduğunda reality showların içerisinde de bir takım kurguların ve çeşit planlamaların var olduğu ileri sürülmektedir.

Literatür bilgilerine bakıldığında reality showlarda önemli olan programa çıkan gerçek kişilerin davranışlarının da gerçeği yansıtmasıdır. Halktan insanların kamera karşısında rol yapıyor gibi davranması programa yönelik olan gerçeklik algısını da azaltmaktadır. Bu durum da programın izlenirliğini düşürmektedir. Diğer bir deyişle katılan sıradan insanların performansı, reality showların yansıtmak istedikleri gerçekçilik için önemli bir unsuru oluşturmaktadır (Özsoy, 2017). Reality showlarda asıl hedef ünlü olan kişiler değil, ünlü olma

potansiyeli olan insanların kullanılmasıdır. Reality Show olarak adlandırılan programlar Amerika ve Avrupa başta olmak üzere tüm dünyaya popüler olmayı başaran bir televizyon program türü olmuştur.

Günümüzde özellikle suç ve mağduriyet temalı reality showlar sıklıkla televizyon kanallarında (ATV, Kanal D, Tv 8, Show Tv vb.) yayınlanmaktadır. Gündüz kuşağı programlarından biri olan evlilik programlarının 2017 yılında ülke genelinde yasaklanmış olması (Özgenç, 2017) suç ve mağduriyet temalı gündüz kuşağı programlarının sayısının artmasına neden olmaktadır. Reyting sıralamalarına bakıldığında söz konusu programların halk tarafından izlendiği ve sıklıkla tercih edildiği görülmektedir. Bu programlardan geçmişi en uzun olan ve reyting sıralamalarına göre en çok tercih edilenlerden biri ATV kanalında yayınlanan Müge Anlı ile Tatlı Sert programı olmaktadır.

2.2 Suç kavramı

Suç kavramı, insanlığın doğuşundan itibaren var olan ve üzerine çalışılan bir sosyal olgudur. Bir eylemin suç olup olmaması durumu bulunulan mekana, zamana, kişiye ve duruma göre değişiklik gösterebilmektedir. Bir eylem veya durum bazı toplumlar tarafından suç olarak nitelendirilirken aynı eylemi / durumu bir başka toplum suç olarak görmemektedir. Bu sebeple suçun tanımı konusunda genel bir yargıya varmak oldukça güç olmakla birlikte literatürde suçun tanımına yönelik birbirinden farklı düşünce ve algılara yer verilmektedir. Bununla birlikte bu konuda uzman olan bireyler suç kavramının yalnızca yasal çerçeve içerisinde betimlemek ve tanımlamanın yetersiz kalabileceğini ileri sürmektedir (Rahimov, 2014).

Suç kavramına genel anlamda bakıldığında; bir toplumda ortak ve birlikte yaşamaya ters düşen, insanlar tarafından gösterilen sapma davranışlarının bütünü olarak

değerlendirilebilmektedir (Carnelutiı, 1933). Diğer bir deyişle gerek yasal çerçevede gerekse toplumsal çerçevede suç, kişinin doğru çizgiden ayrılması, doğru yoldan sapması olarak tanımlanabilmektedir (Orıolan, 1886).

Suç kavramı durağan ve yaşadığımız tüm zamanlar için genelgeçer bir kavram değildir. Bugün toplum tarafından suç olarak adlandırılan bir eylem gelecek dönemlerde yaşayan bireyler için suç olarak görülmeyebilmektedir. Örneğin eşcinsellik bazı ülkelerde normal ve sıradan bir seçim olarak karşılanırken, günümüzde bazı ülkelerde yasalar çerçevesinde suç sayılmakta ve idam edilmeye kadar giden ciddi yaptırımları ve cezaları bulunmaktadır. Bu durum bize suç kavramının kültür, ülke, zaman ve mekana bağlı değişiklik gösterdiğini somut olarak ortaya koymaktadır. Bu sebeple suç olgusu zaman içerisinde sürekli kendini yenilemekte ve değişime uğramaktadır.

Suç kavramı hukuk, siyaset, kriminoloji vb gibi bir çok bilim dalı tarafından incelenmiş üzerine araştırmalar yapılmış olan bir kavramdır. Bu bilim dallarından birini ise psikoloji bilim dalı oluşturmaktadır. Psikolojik teorilere bakıldığında; psikologlar suç davranışını bireylerin ihtiyaçlarını baz alarak değerlendirmektedir. Literatüre bakıldığında psikologlar anti sosyal davranışlar sergileyen bireylerin çocukluk deneyimlerine odaklanarak, bu deneyimlerin kişilik özellikleri üzerinde bıraktığı etkileri değerlendirmektedir. Psikologlardan oluşan bir diğer grup ise davranışçı ekolü benimseyerek sosyal öğrenme ile suç davranışının öğrenilerek sergilendiğini savunmaktadır (Osman, Uludağ ve Doğutaş; 2010). Bununla birlikte genel kanıya bakıldığında insan davranışlarının zihinsel süreçlerle ilişkili olduğu ve bu yüzden suçla ilgili olan davranışların kişilik bozukluklarıyla ilişkili olduğu kabul edilmektedir. Bu suç motivasyonlarının belirlenmesi, kişinin psikolojik süreçlerinin belirlenmesi ve ortaya konabilmesi ile mümkün olduğu ileri sürülmektedir (İçli, 2004

2.2.1 Mağduriyet korkusu

Korku kavramı, sosyolojik açıdan bakıldığında güvensizliğin egemen olduğu toplumda ortaya çıkan bir duygu olarak tanımlanabilmektedir. İnsani bir duygu olmakla birlikte kişinin temkinli ve uyanık kalmasını sağlamaktadır. Literatüre bakıldığında; korku kimyasal ve duygusal (psikolojik) olmak üzere iki aşamalı olarak değerlendirilmektedir (Yücel, 2007).

Kimyasal tepkiler evrensel nitelikler taşırken, psikolojik tepkiler daha bireysel nitelikler taşımaktadır. Kimyasal tepkiler, bireyin tehlikeli bir durumla karşılaştığında vücudunda yaşanan değişimleri konu etmektedir. Bireyin kalp atışı, kan basıncı, nefes alış-veriş hızındaki değişimler, cinsel isteksizlik, terleme, hasta olmaya karşı daha duyarlı olma, alkol tüketim miktarında görülen artış, uyku ve yeme alışkanlıklarında değişim gibi tepkilerle kendini göstermektedir. Bahsedilen kimyasal tepkiler otomatik şekilde gelişmektedir ve hayati önem taşımaktadır. Bu tepkiler sonucunda vücut olası durumla savaşmaya veya kaçmaya yönelik kendini hazırlamaktadır (Yücel, 2007).

Olası bir tehlike anında bireyin verdiği tepkilerden bir diğeri ise psikolojik (duygusal) tepkilerden oluşmaktadır. Psikolojik tapekiler daha biricik ve öznel olmakla birlikte, şok olma, inkar etme, yüksek kaygı, kızgınlık, endişe, ikincil travma belirtileri, geçmişe yönelik pişmanlık söylemleri, sosyal hayattan soyutlanma, konsantrasyon sorunları, suçluluk duygusu, günlük yaşam rutininde sekteler yaşanması, kabus görme gibi tepkilerle kendini göstermektedir. Söz konusu tepkilerin ikisinin de anormal bir duruma yönelik verilen normal tepkiler olduğu unutulmamalıdır (Yücel, 2007).

Suç korkusu ise literatüre bakıldığında; “bir suça veya bireyin suç kavramı ile ilişkilendirdiği sembollerle karşı karşıya kalma ihtimaline yönelik kişinin geliştirdiği duygusal korku yada endişe reaksiyonu” olarak tanımlanabilmektedir (Ferraro, 1995). Suç korkusu

birey üzerinde endişe, güvensizlik, soyutlanma, yaşama dair memnuniyetsizlik psikiyatrik rahatsızlıklar gibi sonuçlara neden olabilmektedir (Miceli vd., 2004). Öte yandan literatürde söz konusu duruma yönelik yapılan araştırmalar ışığında; suç korkusunun bireylerin özellikle gece saatlerinde kendi evlerinde yalnız kalabilme yetilerine dahi zarar verdiği görülmektedir. Bununla beraber suç korkusu bireyleri, kendi güvenliğini sağlayabilmek adına kesici alet taşıma, silah satın alma, ikamet adresini değiştirme gibi önlem alıcı davranışlara, sevk etmektedir. Söz konusu durumlar kişinin yaşam kalitesini düşürücü yönde etkilere sahip olmaktadır (Skogan, 1981).

2.3 Anayasa Kavramı

Anayasa kavramı, (constitution) en sade tanımıyla devletin örgütlenme tarzını, organlarını, organlar arası ilişkilerle birlikte birey ile devlet arasındaki kurulan ilişkinin temel hukuksal kurallarını belirleyen (Özbudun ve Yürük, 2003), hukuk kurallarının toplamı olarak tanımlanabilmektedir. Başka bir deyişle anayasa, devletin kuruluşunu ve sonrasında işleyişini düzenleyen temel kurallardan oluşan belge olarak tanımlanmıştır (Eroğul, 1974).

Anayasa hukuk kurallarından oluşmakla birlikte, tüm hukuk kurallarından ziyade yalnızca anayasal nitelikteki hukuk kurallarından oluştuğu söylenebilmektedir. Hukuk kuralları ise, devletin yetkili merciileri tarafından belirlenen, bireylerin davranışlarını düzenleyen, emir, yasak, yetki ve izinlerden oluşam kurallar bütünüdür. Bir yargının hukuk kuralı olabilmesi için;

- Emir, yasak, izin ve yetki içermesi,
- Bu emir yasakların insan davranışlarını düzenlemeye yönelik olması,
- Söz konusu emir ve yasakların devlet tarafından konmuş olması

- Devlet tarafından belirlenen emir ve yasakların cebir ile müeyyelendirilmiş olması gerekmektedir (Gözler, 2014).

Anayasa, tüm hukuk kurallarını değil yalnızca anayasal nitelikte olan hukuk kurallarını içermektedir. Bir hukuk kuralının anayasa olabilmesi için maddi ve şekli olmak üzere iki kriter ileri sürülmektedir;

1) Maddi Kriter: Maddi kritere göre bir kuralın anayasa olup olmayacağına kuralın içeriğine bakılarak karar verilir. Söz konusu hukuk kuralı, devletin ana organlarının kuruluş süreci ve işleyişi ile ilintili ise bir anayasa kuralı olduğu söylenebilmektedir.

2) Şekli Kriter: Şekli kritere göre bir kuralın anayasa olup olmayacağına, söz konusu kuralın yerine, yapılış ve değiştiriliş şekline bakılarak karar verilir. Hukuk kuralı normlar hiyerarşisinde üst sırada bulunuyorsa, zor bir usülle yapılıp, değiştiriliyorsa o kural anayasa kuralı olarak kabul edilmektedir. (Özpolat, 2018; Gözler, 2014).

2.3.1 Anayasa Türleri

Anayasalar belli özelliklerine göre sınıflandırılmaktadır. Anayasa sınıflandırılması yapılırken yapılan ayrımlardan biri yazılı / yazısız anayasalar, bir diğeri ise sert / yumuşak anayasa ayrımı olmaktadır (Karagenç, 2020).

2.3.1.1 Yazılı – Yazısız Anayasalar

Anayasa metinleri kimi devletlerde yazılı şekilde uygulanırken, kimi devletlerde ise yazılı usüle gerek duyulmaksızın yazısız şekilde uygulanmaktadır. Yazılı anayasa, içerisinde yer alan hukuk kurallarının, yetkili organ tarafından yazılı usülle bir araya getirilmesi ve

toplanmasıyla, tüm kuralların açık bir şekilde belirtilmesiyle oluşturulmaktadır. Diğer bir deyişle söz konusu anayasa yazılı bir metne sahiptir (Erdoğan, 2004).

Günümüzde, dünya genelinde çoğu ülke yazılı anayasa kullanmaktadır. Yazısız anayasa ise, yazılı bir metne sahip olmayan anayasaları kapsamaktadır. Bu devletlerin kendilerine ait anayasaları bulunmakta fakat yazılı formatta bir metinleri bulunmamaktadır. Dünya geneline bakıldığında; Yeni Zelanda, İsrail, İngiltere gibi yazısız anayasa kullanan ülkeler, yazılı usülde olmayan fakat uzun yıllardır uygulanan kurallar ve yasaklardan oluşan bir sistem kullanmaktadırlar (Özbudun, 2005).

2.3.1.2 Katı - Yumuşak Anayasalar

Anayasalara yönelik yapılan bir diğer sınıflandırma ise anayasada yer alan madde ve kuralların değiştirilme usüllerine göre katı ve yumuşak anayasalar olarak ayrılmaktadır (Teziç, 2016). Katı anayasalar, içeriğinde değiştirilemeyen maddeleri yer alan, değişiklik usüllerinin diğer kanunlara göre daha zor yöntemlere tabi olan anayasaları içermektedir. Anayasa maddelerinde yapılacak olan değişikliklerde zorlayıcı şartların var olması durumunda katı (sert) anayasaların varlığından söz edilmektedir (Wheare, 1984).

Yumuşak anayasalarda ise katı anayasaların aksine normal kanunlar gibi değişiklik yapılabilen anayasalardır (Teziç, 2016). Özetle belirtmek gerekirse; anayasanın bir maddesinin değiştirilmesi için özel ve zorlayıcı usüllere gerek duyuluyorsa katı anayasa, değişiklik için özel ve zorlyıcı bir yönteme ihtiyaç duyulmuyorsa yumuşak anayasa olarak tanımlanabilmektedir (Wheare, 1984).

2.4 Ceza Hukuku

İnsan canlısı için toplumsal yaşam bir zorunluluktur ve doğası gereği insanlarla bir arada yaşam sürdürmektedir. Toplumsal yaşam içerisinde yaşanabilmesi için ise bir takım kurallara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu sebeple var olan tüm hukuk kurallarının amacı, söz konusu toplumsal düzeni korumaktır. Bir takım kural, emir ve yasaklarla toplumsal düzeni korumak amaçlanmaktadır (Göktürk, Özgenç & Üzülmez, 2012)

Ceza hukuku, bir kişinin suç teşkil eden hukuka ayrı bir fiilinden dolayı ceza hukuku yaptırımlarının uygulanabilmesi için gereken şartların var olup olmadığını öngören, hukuk normlarının tamamından oluşan bir hukuk dalıdır (Toroslu ve Taşkın, 2011; Göktürk, Özgenç & Üzülmez, 2012).

Ceza hukukunun ana işlevi; toplumsal yaşamı tehdit edici olan değerlerin ihlal edilmesi davranışlarını suç olarak tanımlamak, suçun var olması durumunda uygulanacak olan yaptırım ve cezaları belirlemektedir. Toplumsal düzeni korumanın en etkin yolu ceza hukuk kurallarının işlevsel olarak kullanılmasıdır. Aksi halde devletler, toplumsal düzeni sağlama konusunda güçlük çeker (Göktürk, Özgenç & Üzülmez, 2012).

5237 sayılı TCK'nın 1. maddesinde kanunun amacı şu şekilde ifade edilmiştir: "Ceza Kanununun amacı; kişi hak ve özgürlüklerini, kamu düzen ve güvenliğini, hukuk devletini, kamu sağlığını ve çevreyi, toplum barışını korumak, suç işlenmesini önlemektir. Kanunda, bu amacın gerçekleştirilmesi için, ceza sorumluluğunun temel esasları ile suçlar, ceza ve güvenlik tedbirlerinin türleri düzenlenmiştir." (TCK, 2004).

Alanyazında, ceza hukukunun kendi içinde üç ayrı alt alana ayrılarak incelendiği görülmektedir. Bunlar; maddi ceza hukuku, infaz hukuku ve ceza muhakemesi hukuku olarak sıralanmaktadır.

2.4.1 Maddi Ceza Hukuku

Maddi ceza hukuku, işlenen suçun yapısal unsurlarını ve cezai sorumluluk için olması gereken koşulları ve uygulanacak yaptırımları incelemektedir. Maddi ceza hukuku ise genel hükümler, özel hükümler olmak üzere kendi içerisinde ikiye ayrılmaktadır. Genel hükümler suç ve yaptırımlara yönelik bilgileri içerirken aynı zamanda tüm suçlar için geçerli olan ortak kurallara yer verilmektedir. Örneğin, ceza sorumluluğunu ortadan kaldıran ya da azaltan nedenler, teşebbüs, iştirak, içtima, yaptırımlar, genel hükümler kısmında incelen konulardan bazılarını oluşturmaktadır.

Maddi ceza hukukunun bir diğer alt alanı olan özel hükümler kısmı, suç teşkil eden fiiller ve bunlara ilişkin yaptırımların yer aldığı bir bölümdür. Örneğin, kasten öldürme, kasten yaralama, hırsızlık, dolandırıcılık, mala zarar verme gibi suç tipleri özel hükümler kısmında yer almaktadır (Göktürk, Özgenç & Üzülmez, 2012).

2.4.2 Ceza İnfaz Hukuku

Ceza infaz hukuku, bir suça yönelik ceza mahkemeleri tarafından verilmiş olan mahkumiyet kararlarının uygulanması sırasında uyulması gereken kuralların ve usüllerin belirlendiği, yaptırımların nasıl infaz edileceğine dair düzenlemeyi yapan bir hukuk dalıdır (Atalay, 2016).

2.4.3 Ceza Muhakemesi Hukuku

Ceza muhakemesi hukuku, muhakeme hukukunun bir dalıdır. Devletin yargı gücünü temsil eden adalet organlarının, bir suçun islenip işlenmediği konusunda var olan cezai uyuşmazlığı çözerken izleyecekleri yöntemi gösteren kurallardan oluşmaktadır. Ceza muhakemesi hukukunun amacı, insan hakları ihlallerine yol açmadan, maddi gerçeği araştırıp bulmak ve ortaya çıkarmaktır.

2.5 Ceza Muhakemesi Hukuku Evrensel İlkeleri

- **Davasız Yargılama Olmaz İlkesi:** Bu ilke gereğince, dava açılabilmesi iddianamenin düzenlenmesine bağlı olmaktadır. Suç şüphesi var ise; bu durumun iddianamede şüpheliye yöneltilmiş olması gerekmektedir. Diğer bir deyişle iddia ve talep yoksa yargılama da yoktur (Apiş, 2020).

- **Ceza Davasının Kamusallığı İlkesi:** Kamu düzenini sağlayabilmek adına bu düzeni bozan eylemleri belirlemek ve cezalandırma yetkisi devletin elinde bulunmaktadır. Bu ilke, ortada var olan suç iddiasının kamu adına devlet tarafından hazırlanıyor olması ve yargılanmasını ifade etmektedir (Ertem ve Feyzioğlu, 2007).

- **Maddi Gerçeğin Araştırılması İlkesi:** Ceza muhakemesinde temel amaç her zaman maddi gerçeğin şüpheye mahal vermeyecek şekilde ortaya konmasıdır. Bu maddi gerçeğin ortaya çıkarılması hususunda hukuka uygun delil elde etmek de en önemli koşullardan biridir. Maddi gerçeğe "her ne pahasına olursa olsun" düşüncesi ile değil toplumun ve bireyin menfaat ve hakları göz önünde bulundurularak ulaşılması hedeflenmektedir (Kılıç, 2010).

- **Şüpheden Sanık Yararlanır İlkesi:** Masumiyet karinesine göre, bir suç ile itham edilen kişi, ceza muhakemesi sonunda suçluluğu kesin şekilde ispat edilmediği sürece suçlu sayılmayacaktır (Dönmezer, 1998). Suç işleyen kişinin cezasız kalması, suçsuz bir kişinin mahkum edilmesine tercih edilmesi ve suçluluğu kesinleşene kadar masum sayılmasını ifade eden şüpheden sanık yararlanır ilkesi, masumiyet karinesinin bir sonucu olmaktadır (Yenidünya, 2004). Diğer bir deyişle şüpheden sanık yararlanır ilkesi; suçun ispatı için hakimin tam bir vicdani kanaate ulaşması gerekmektedir. Bu vicdani kanaat tam oluşmuyorsa şüpheden sanık yararlanır ilkesi uyarınca, sanık lehine bir değerlendirme yapmayı gerektirmektedir (Turhan, 2006).

- **Doğrudanlık İlkesi:** Literatürde vasıtasızlık, yüzyüzelik gibi kavramlarla da isimlendirilen doğrudanlık ilkesi, davanın başından hüküm verilinceye kadar geçen tüm süreçte delil toplama evrelerinin hakim veya hakimlerin denetiminde gerçekleşmesinden sonra, elde edilmiş olan delillerin vakit geçmeden değerlendirilerek, doğrudan yargılamaya katkı sağlayacak olanların seçilmesini ifade eden bir hukuk ilkesi olmaktadır.

- **Alenilik İlkesi:** Alenilik ilkesi, duruşmaların kamuya ve halka açık şekilde yapılması kuralını ifade etmektedir. Bu ilkede önemli olan yargılama aşamasında duruşmalara katılabilme seçeneğinin bulunmasıdır (Başaran, 2013). Alenilik ilkesinin amacı görülmekte olan davalar üzerinde kamuoyu denetimine imkân sağlamaktadır (Güngör, 2015).

- **Kamu Davasının Mecburiliği İlkesi:** Bu ilke, dava açma ve yürütme yetkisinin yalnızca devlete ait olduğunu (Duranoğlu, 2021) ve suçun işlendiğine dair basit şüphe üzerine soruşturmanın adli makamlarca başlatılması veya soruşturma sonunda suçun işlendiğine dair yeterli şüphe üzerine iddianamenin düzenlenmesi zorunluluğunu ifade eder (Özer, Kabnur, Bacaksız ve Doğan, 2008).

- **Masumluk Karinesinden Yararlanma İlkesi: Bu ilke gereğince** bir suç ile itham edilen kişi, ceza muhakemesi sonunda suçluluğu kesin şekilde ispat edilmediği sürece suçlu sayılmayacaktır (Dönmezer, 1998).

3. YÖNTEM

3.1 Araştırmanın Modeli

Bu araştırmanın planında ve araştırma sürecinde araştırma modellerinden tarama modeli ve derinlemesine mülakat yöntemi kullanılmıştır. Seçilen bireyler anket toplama tekniği temel olmak üzere diğer tekniklerle de desteklenerek belli çerçevede bir taramaya tabi tutulacaktır. Tarama modeli, seçilen bir grubun belirli özellik ve niteliklerini incelemek amacıyla verilerin toplanmasını hedefleyen bir araştırma modelidir. Bu model kullanılarak yapılan çalışmalarda amaç var olan bilgiyi analiz ve gözlem sonucunda ortaya çıkarmaktır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2017).

3.2 Araştırmanın Soruları

1. Suç ve mağduriyet temalı tv programları bireylerin polis/savcı gibi adli mercilere olan güvenlerini zedelemekte midir?

2. Suç ve mağduriyet temalı tv programları bireylerin mağduriyet endişesi duyma düzeylerini arttırmakta mıdır?

3. Toplumdaki bireyler adli olayların çözümü konusunda suç ve mağduriyet temalı tv programlarına başvurulmasını doğru buluyor mu?

4. Katılımcı bireyler suç ve mağduriyet temalı tv programlarında yer alan avukat, adli tıp uzmanı gibi uzmanların halkı doğru bilgilendirme konusunda görev ve sorumluluklarını yerine getirdiğini düşünüyor mu?

5. Avukat, medya uzmanı, psikolog, adli tıp uzmanı, polis ve kolluk kuvvetleri alanlarında uzman olan bireylerden oluşan profesyonel bireylerin suç ve mağduriyet temalı tv programlarına yönelik düşünceleri nelerdir?

6. Uzmanlara göre suç ve mağduriyet temalı tv programlarının olumlu ve olumsuz yanları nelerdir?

7. Uzmanlara göre suç ve mağduriyet temalı tv programlarının adli olayların çözümüne etkisi sizce nedir?

8. Uzmanlara göre suç ve mağduriyet temalı tv programlarınn gerçekçiliği hakkındaki düşünceleri nedir?

9. Alan uzmanlarına göre mağdur bireylerin suç ve mağduriyet temalı tv programlarını tercih etme sebepleri nelerdir?

3.3 Müge Anlı ile Tatlı Sert

Müge Anlı ile Tatlı Sert programı, ATV kanalında yayınlanan sunuculuğunu Müge Anlı'nın üstlenmiş olduğu bir reality show programıdır. Müge Anlı ile Tatlı Sert programı ilk olarak 18 Ağustos 2008 yılında yayınlanmış olup, günümüze kadar 14 yıldır aralıksız olarak yayınlanmaktadır. Müge Anlı ile Tatlı Sert programının yayın saatine bakıldığında sabah 10:00 ile 13:00 saatleri arasının tercih edildiği görülmektedir. Söz konusu yayın saatinin ilk programdan beri aynı olduğu da görülmektedir. Programın toplam yayınlanma süresi 135 dakika olup, haftaiçi her gün canlı olarak yayınlanmaktadır. Programın ilk yayın tarihi olan 2008 yılından günümüze kadar toplam 2872 bölümü yayınlanmıştır.

Programın fiziksel koşullarına bakıldığında bir televizyon stüdyosunda, seyirci kabul edilerek yayın yapıldığı görülmektedir. Programdaki seyirci olarak var olan katılıcımların halktan sıradan olan insanlar olduğu belirtilmektedir. Aynı zamanda mağdur olarak ifade edilen katılımcılar da programda fiziksel olarak yer almaktadır. Programın sunuculuğunu üstlenen Müge Anlı dışında programda yorumcu olarak bir hukukçuya bir psikiyatriste bir de adli tıp uzmanına yer verilmektedir. Hukukçu olarak avukat Rahmi Özkan, psikiyatrist olarak Prof. Dr. Arif Verimli, adli tıp uzmanı olarak ise Prof. Dr. Şevki Sözen yer almaktadır. Söz konusu üç uzmanın da programın ilk yayın tarihi olan 2008 yılından beri uzman yorumcu olarak programda yer aldığı görülmektedir. Avukat Rahmi Özkan ve adli tıp uzmanı Prof. Dr Şevki Sözen, 2008 yılından günümüze kadar programda varlığını sürdürmektedir. Psikiyatrist

Prof. Dr. Arif Verimli'nin ise 2021 yılı itibariyle programdaki görevinden ayrıldığı görülmektedir.

Müge Anlı ile Tatlı Sert programının içeriği incelendiğinde faili meçhul cinayetlerin aydınlatılması, kayıp şahısların bulunması, dolandırıcılık mağdurlarının faillerinin ortaya çıkarılması ve doğan mağduriyetlerin giderilmesi, evlatlık verilmiş olan kişilerin gerçek ailelerinin bulunması gibi konuların işlendiği görülmektedir. Bununla birlikte programın sonunda yer alan "pati buldular" bölümü ile kayıp olan evcil hayvanların da sahiplerine ulaştırılması hedeflenmektedir. 14 sezon boyunca yayında olan programda söz konusu yıldan günümüze kadar olan süreçte 3212 kayıp şahıs bulunmuş, 181 faili meçhul cinayet dosyası aydınlatılmış ve 930 aile birbiri ile buluşturulmuş olduğu görülmektedir. Bununla birlikte TİAK (Televizyon İzleme Araştırma Komitesi) tarafından açıklanan reyting düzeylerine göre Müge Anlı ile Tatlı Sert programının en çok izlenen gündüz kuşağı programı olduğu söylenmektedir.

Şekil 1. Televizyonda Yayınlanan Suç ve Mağduriyet Temalı Reality Show Programları

Programın Adı	**Kanal**	**Yayın Günü**	**Yayın Saati**	**Program Türü**	**Yayın Şekli**	**Mekan**
Müge Anlı İle Tatlı Sert	ATV	Haftaiçi Her gün	10:00	Reality Show	Canlı	Stüdyo
Gerçeğin Peşinde	Star Tv	Haftaiçi Her gün	13:00	Reality Show	Canlı	Stüdyo
Balçiçek İlter ile Olay Yeri (Yayından Kalktı)	Star Tv	Haftaiçi Her gün	13:00	Reality Show	Canlı	Stüdyo
Seda ve Uğur'la Artık Susma (Yayından Kalktı)	Show Tv	Haftaiçi Her gün	15:00	Reality Show	Canlı	Stüdyo
Kaybolan Çiçekler (Yayından Kalktı)	Fox Tv	Haftaiçi Her gün	10:00	Reality Show	Canlı	Stüdyo
Her Şey Gerçek (Yayından Kalktı)	Fox Tv	Haftaiçi Her gün	13:15	Reality Show	Canlı	Stüdyo
Yaşamdan Hikayeler (Yayından Kalktı)	Tv8	Haftaiçi Her gün	10:00	Reality Show	Canlı	Stüdyo
Didem Arslan Yılmaz'la Vazgeçme	Show Tv	Haftaiçi Her gün	15:00	Reality Show	Canlı	Stüdyo

Günümüz yayın akışlarına bakıldığında gündüz kuşağı program türleri olarak izdivaç (evlilik) programları ve suç ve mağduriyet temalı reality show programları karşımıza çıkmaktadır. Özellikle gündüz kuşağı programlarından bir diğeri olan izdivaç programlarının da literatür araştırmaları incelendiğinde araştırmaların çoğunda söz konusu programların olumsuz etkilerinden söz edildiği görülmektedir (Kaya, 2013; Özad ve Tölük, 2016). Günümüzde televizyon programlarının yayın akışlarına bakıldığında Müge Anlı ile Tatlı Sert programının içerik olarak benzerlerinin var olduğu görülmektedir. İzdivaç (evlilik) programlarının 2017 yılında yasaklanmış olması (Özgenç, 2017) ile birlikte suç ve mağduriyet temalı reality show programlarının sayısında da ciddi bir artış olduğu görülmektedir.

Söz konusu reality show programlarına örnek vermek gerekirse; Star Tv kanalında yayınlanan Gerçeğin Peşinde, Star Tv'de yayınlanan Balçiçek İlter ile Olay Yeri, Show Tv'de yayınlanan Seda ve Uğur'la Artık Susma, Fox Tv'de yayınlanan İnci Ertuğrul ile Kaybolan Çiçekler, Fox Tv'de yayınlanmış olan Seda Akgül ile Her Şey Gerçek, Tv8 kanalında yayınlanmış olan Lütfiye Pekcan ile Yaşamdan Hikayeler ve Show Tv'de yayınlanan Didem Arslan Yılmaz'la Vazgeçme programları benzer içeriklere sahip olan suç ve mağduriyet temalı reality showlarından bazılarını oluşturmaktadır. Programlardan bazıları günümüzde hala yayın hayatını sürdürürken bazıları başarısız olmuş ve yayından kaldırılmıştır. Fakat suç ve mağduriyet temalı reality show programları popülaritesini günümüzde hala korumaktadır. Bu türdeki en popüler olan reality show ise Müge Anlı ile Tatlı Sert programı olmaktadır (Mete, 2021).

3.4 Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın nicel verilerini elde edebilmek için tercih edilen evren için hedef kitlesi Müge Anlı ile Tatlı Sert programını izleyen 18 yaş ve üzeri olan bireyler olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda araştırmanın örneklemi İstanbul ilinin çeşitli semtlerinde ikamet eden toplam 300 kişi dahil edilerek oluşturulmaktadır.

Araştırmanın nitel bulgularını elde edebilmek için tercih edilen evren ve örneklem için öncelikle Müge Anlı ile Tatlı Sert programı ile ilgili olacağı düşünülen, belli uzmanlık alanları belirlenmiş ve bu alanlardaki uzman bireyler hedef kitle olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda araştırmanın örneklemi İstanbul ilinde ikamet eden 4 adli tıp / adli bilimler uzmanı, 1 komiser, 3 polis memuru, 4 avukat, 4 medya uzmanı 4 psikolog olmak üzere toplam 20 uzman dahil edilerek oluşturulmuştur. Söz konusu alan uzmanları ile derinlemesine mülakat yöntemi kullanılmış ve veriler bu şekilde elde edilmiştir.

3.5 Verilerin Toplanması

Araştırma 2021-2022 yılları arasında İstanbul ilinin çeşitli semtlerinde ikamet eden bireyler ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcı bireylerin seçimi konusunda kartopu örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Nicel verilerin elde edilmesi adına kullanılan anketler online olarak uygulanmış olup bireylerin araştırmaya katılması gönüllülük esasına göre olmuştur. Araştırmada nicel verileri toplamak adına Demografik Bilgi Formu ve Müge Anlı İle Tatlı Sert anketi kullanılmıştır. Katılımcılara öncelikle "Müge Anlı ile Tatlı Sert programını izliyor musunuz?" sorusu yöneltilmiş olup "hayır" cevabını veren katılımcılar analiz dışı bırakılmıştır. Böylelikle araştırmaya katılan tüm bireyler Müge Anlı ile Tatlı Sert programını izlediğini belirten bireylerden oluşmaktadır. Kullanılan anket formlarının tamamı araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Anket sorularının çok uzun ve karışık olmamasından dolayı bir anketin uygulanma süresi 5-7 dakika arasındadır.

Araştırmanın nitel verilerini elde etmek amacıyla derinlemesine mülakat yöntemi kullanılmıştır. Söz konusu uzmanlarla yüzyüze görüşme sağlanmış olup tüm görüşmeler araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Bununla beraber derinlemesine mülakat soruları her uzmanlık alanı için farklı içerikte hazırlanmıştır. Bir uzmanla derinlemesine mülakat süreci ortalama 1 saat kadar sürmüştür. Katılımcılardan izin alma suretiyle, izin vermeyen 1 kişi dışında diğer tüm katılımcılarla olan görüşmelerde ses kaydı alma yöntemi kullanılmıştır. Derinlemesine mülakat görüşmeleri katılımcı uzmanların kendi ofislerinde / kurumlarında gerçekleştirilmiştir.

3.6 Veri Toplama Araçları

3.6.1 Demografik bilgi formu

Araştırmada verileri toplamak adına Demografik Bilgi Formu kullanılmıştır. İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Klinik Araştırmalar Etik Kurulu tarafından onayları alınmış olan 24 soruluk Demografik Bilgi Formu online olarak sahada uygulamaya konulmuştur. Ankette bireylerin sosyo demografik özelliklerinin yanısıra geçmiş mağduriyet, şehirde güvenli yaşama durumu, mağduriyet korkusu, adalet sistemine güven duyup duymadıklarına ilişkin düşüncelerine yönelik sorulara yer verilmiştir. Anket formunun soruları çoktan seçmeli olacak şekilde cevaplandırılmaktadır (bkz. Ek 5).

3.6.2 Müge Anlı ile Tatlı Sert anketi

Araştırmada verileri toplamak adına Müge Anlı ile Tatlı Sert Anketi kullanılmıştır. İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Klinik Araştırmalar Etik Kurulu tarafından onayları alınmış olan 11 sorudan oluşan Müge Anlı ile Tatlı Sert anketi online olarak sahada uygulamaya konulmuştur. Ankette bireylerin Müge Anlı ile Tatlı Sert programına dair düşüncelerine yer verilmektedir. Anket formunda yer alan 21. soruya birden fazla yanıt işaretlenebilmektedir. 20. Sorunun yorumlanmasında 1-2 yanıtı düşük, 3 yanıtı orta, 4-5 yanıtı ise yüksek olarak değerlendirilmiştir. Anket formunun soruları [(Katılıyorum (5), Kısmen Katılıyorum (4), Kararsızım (3), Kısmen Katılmıyorum (2), Katılmıyorum (1)] yanıtlarını içerecek şekilde 5'li likert şeklinde cevaplandırılmaktadır (Bkz. Ek 5)

3.6.3 Derinlemesine mülakat görüşme formları

Araştırmanın nitel verilerini elde etmek için kullanılan derinlemesine mülakat yönteminde suç ve reality show programlarına yönelik sorular yöneltilmiştir. Kullanılan soru formlarının tamamı araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Soru içerikleri Müge Anlı ile Tatlı Sert programının içerik ve işleyiş durumu açısından farklı uzmanlık alanlarına yönelik içeriklerden oluşmaktadır (Bkz. Ek 1)

3.7 Verilerin İstatistiksel Analizi

Araştırmada elde edilen nicel veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 22.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemleri olarak sayı, yüzde, ortalama, standart sapma gibi sonuçlar ile birlikte verilerin birbiri ile ilişkisini inceleyip ortaya koyabilmek adına crosstab analizleri kullanılmıştır. Araştırmaya katılan katılımcıların demografik özelliklerini gösteren cinsiyet, medeni durum, gelir düzeyi, eğitim düzeyi, çalışma durumu, yaş değişkeni geçmiş mağduriyet, şehirde güvenli yaşama durumu, tv program tercihleri, mağduriyet korkusu, adalet sistemine güvene gibi değişkenlerin frekans ve yüzde dağılımları verilmiştir. Araştırmanın çoğunlukla bireylerin kategorilerden tercih yapması şeklinde cevaplandıracağı demografik değişkenlerden oluşması sebebiyle çoğunlukla frekans ve yüzde dağılımlarından yararlanılmıştır. Aynı zamanda ki kare analizi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), bağlantısız gruplar için t-Testi, Post Hoc analiz yöntemleri de kullanılmıştır.

Çalışmanın nitel bulgularının analizi yapılırken, katılımcıların sorulara verdikleri yanıtlar, programın genel değerlendirilmesi, adli olayların çözümü, tercih edilirlik, gerçekçilik,

adli mercilere yönelik güven zedeleme olmak üzere 5 temaya ayrılmış ve bu doğrultuda yanıtlar incelenmiştir.

4. BULGULAR

4.1 Nicel Bulgular

Katılımcıların sosyo-demografik özellikleri incelendiğinde; katılımcılar cinsiyetlerine göre 223'ü kadın (%74,3), 77'si erkek (%25,7) olmak üzere toplam 300 kişiden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan bireylerin 183'ü (%61,0) 18-30 yaş aralığında, 68'i (%22,7) 31-45 yaş aralığında, 46'sı (%15,3) 46-64 yaş aralığında, 3'ü ise (%1,0) 65 yaş ve üzeri yaş aralığında yer almaktadır.

Katılımcıların medeni durumları; 165'i (%55,0) evli, 128'i (%42,7) bekar, 4'ü (%1,3) boşanmış, 3'ünün ise (%1,0) eşi vefat etmiştir.

Katılımcılardan 17 kişi (%5,7) ilkokul mezunu, 23 kişi (%7,7) ortaokul mezunu, 72 kişi (%24,0) lise mezunu, 172 kişi (%57,3) üniversite mezunu, 16 kişi ise (%5,3) yüksek lisans mezunudur.

Araştırmaya katılan bireylerin gelir durumları, 55 kişinin (%18,3) geliri yok, 16 kişinin (%5,3) kişinin 200-1000₺ aralığında, 57 kişinin (%19,0) 1000- 3000₺ aralığında, 81 kişinin (%27,0) 5000₺ ve üzeri olarak dağılım göstermektedir.

Katılımcıların çalışma durumu ise 126'sı (%42,0) özel sektör çalışanı, 24'ü (%8,0) kamu çalışanı, 28'i (%9,3) işyeri sahibi, 13'ü (%4,3) emekli, 23'ü (%7,7) öğrenci, 47'si (%15,7) ev hanımı, 6'sı (%2,0) Tablo I'de yer alan kategorilerde bulunmayan farklı bir meslekle ilgilendiğini belirtmiştir.

Tablo I. Sosyo-Demografik Özelliklerin Dağılımı

Değişken	Grup	Frekans (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	223	74,3
	Erkek	77	25,7
Yaş	18-30 yaş	183	61.0
	31-45 yaş	68	22.7
	46-64 yaş	46	15.3
	65 yaş üzeri	3	1.0
Medeni Durum	Evli	165	55.0
	Bekar	128	42.7
	Boşanmış	4	1.3
	Eşi Vefat	3	1.0
Eğitim Durumu	İlkokul	17	5.7
	Ortaokul	23	7.7
	Lise	72	24.0
	Üniversite	172	57.3
	Yüksek Lisans	16	5.3
Gelir Durumu	Gelirim Yok	55	18.3
	200-1001 TL	16	5.3
	1001-3000 TL	57	19.0
	3001-5000 TL	81	27.0
	5001 TL ve üzeri	90	30.0
Çalışma Durumu	Özel Sektör	126	42.0
	Kamu	24	8.0
	İşyeri Sahibi	28	9.3
	Emekli	13	4.3
	Çalışmıyor	23	7.7
	Öğrenci	33	11.0
	Ev Hanımı	47	15.7
	Diğer	6	2.0

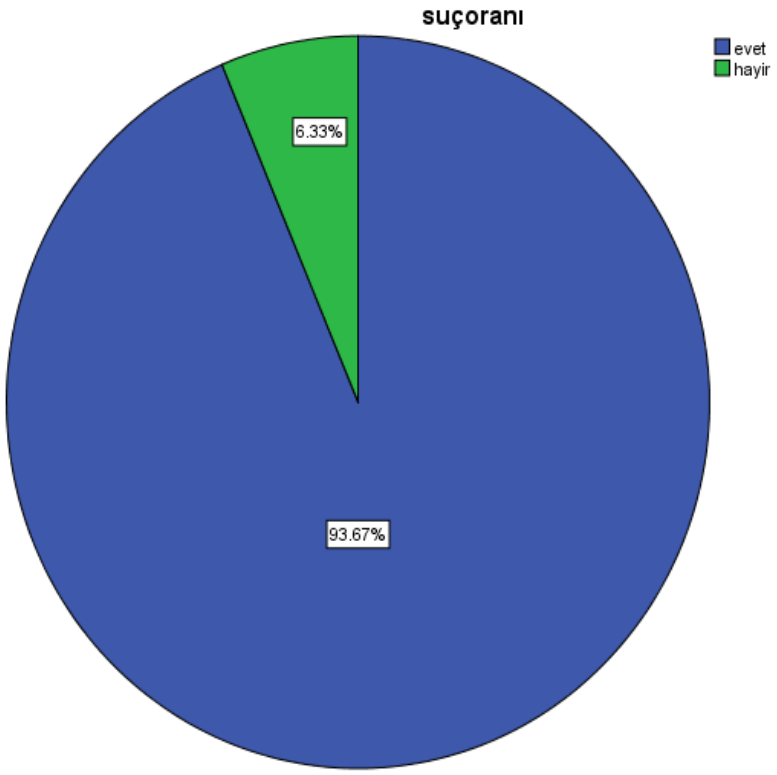
Katılımcıların günlük yaşam akışında gelişen haberleri takip etme konusunda 53 kişi (%17,7) televizyonu, 185 kişi (%61,7) sosyal medyayı, 60 kişi (%19,7) internetteki haber sitelerini tercih ettiklerini iletmişlerdir. Gazete ve arkadaşlarından haber takibi yapan yalnızca 1'er kişi olmuştur. Buna göre bireylerin haber takibini en fazla sosyal medyadan sonrasında ise internet haber sitelerinden yaptıkları sonucuna varılmaktadır.

Tablo II. Katılımcıların Gündemdeki Haberleri Takip Etme Şekilleri

Haber Takip Şekilleri	Frekans (n)	Yüzde (%)
Televizyon	53	17.7
Sosyal Medya	185	61.7
Gazete	1	0.3
İnternet Haber Siteleri	60	19.7
Çevre/Arkadaş	1	0.3
Toplam	300	100.00

Katılımcılara yöneltilen "Sizce Suç Oranları Artıyor mu?" sorusuna alınan yanıtlar incelendiğinde; 280 kişi (%93.6) suç oranlarının geçmişe oranla artış gösterdiğini, 20 kişi (%6.3) ise suç oranlarının geçmişe kıyasla artış göstermediğini belirtmişlerdir. Buna göre katılımcı bireylerin büyük bir çoğunluğu suç oranlarının geçmişe göre arttığını düşünmektedir.

Şekil II. Katılımcıların Suç Oranlarının Artışına Yönelik Düşünceleri

Araştırmaya katılan bireylerin artan suç türlerine yönelik düşünceleri incelendiğinde; 197 kişi (%65.7) adam öldürme suçunun, 123 kişinin (%41.0) adam yaralama suçunun, 229 kişinin (%76.3) cinsel saldırı suçunun, 138 kişinin (%46.0) dolandırıcılık suçunun, 125 kişinin (%41.7) hırsızlık suçunun, 90 kişinin (%30.0) yasadışı madde suçlarının, 207 kişinin ise (%69.0) aile şiddet suçunun artış gösterdiğini belirttiği görülmektedir. Bu sonuçlara göre en çok artış gösterdiği düşünülen suç turunun cinsel saldırı suçu olduğu görülmektedir. Bu sorunun yanıtı için birden fazla seçenek işaretlenebilmektedir.

Tablo III. Katılımcıların Artış Gösteren Suç Türlerine Yönelik Düşünceleri

Program Türleri	Frekans (n)	Yüzde (%)
Adam Öldürme	197	65.7
Adam Yaralama	123	41.0
Cinsel Saldırı Suçları	229	76.3
Dolandırıcılık	138	46.0
Hırsızlık	125	41.7
Yasadışı Madde Suçları	90	30.0
Aile İçi Şiddet	207	69.0
Diğer	13	4.3

Katılımcıların geçmiş yaşamları boyunca herhangi bir suçun mağduru olup olmadığının irdelendiği analiz sonuçlarına bakıldığında 58 kişi (%19.4) geçmişte bir suçun mağduru olduğunu, 242 kişi (%80.6) ise geçmişte herhangi bir suçun mağduru olmadığını belirtmiştir. Buna göre katılımcıların büyük çoğunluğu geçmişte herhangi bir suçun mağduru olmamıştır.

Tablo IV. Katılımcıların Geçmişte Herhangi Bir Suçun Mağduru Olma Durumları

Mağduriyet Durumu	Frekans (n)	Yüzde (%)
Evet	58	19.4
Hayır	242	80.6
Toplam	300	100.0

Katılımcıların geçmişte mağduriyet yaşama durumları cinsiyet bazında bakılmak üzere yapılan ki kare analizine göre; geçmiş mağduriyet öyküsüne sahip olma durumları ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna varılmaktadır p>0,05 Buna göre geçmiş mağduriyet öyküsü bulunma durumu cinsiyete göre değişiklik göstermemektedir.

Tablo V. Katılımcıların Cinsiyetlere Göre Geçmişte Mağdur Olma Durumlarının Karşılaştırılması

			Geçmişte Mağduriyet Yaşama		Toplam
			Evet	Hayır	
Cinsiyet	Kadın	Sayı	45	178	223
		Yüzde %	20.1	79.9	100.0
	Erkek	Sayı	13	64	77
		Yüzde %	16.8	83.2	100.0
Toplam		Sayı	58	242	300

Ki-Kare Analizi Sonuçları

	χ^2 Değeri	Serbestlik Derecesi	P
Pearson χ^2	0.399	1	0,52

Geçmişte herhangi bir suçun mağduru olmuş olan bireylerin, yaşadıkları olayı polise ihbar etme durumları incelendiğinde; 45 kişi (%77.5) mağduru olduğu suçu polise ihbar etmiş, 13 kişi (%22.5) ise mağduru olduğu suçu polise ihbar etme davranışında bulunmamıştır. Buna göre katılımcıların çoğunluğunun polise ihbar davranışında bulunduğu görülmektedir.

Tablo VI. Katılımcılar Arasından Geçmişte Herhangi Bir Suçun Mağduru Olan Bireylerin Yaşadıkları Olayı Polise İhbar Etme Durumları

İhbar Durumu	Frekans (n)	Yüzde (%)
Evet	45	77.5
Hayır	13	22.5
Toplam	58	100.0

Katılımcıların bir yakının geçmiş yaşamları boyunca herhangi bir suçun mağduru olup olmadığının irdelendiği analiz sonuçlarına bakıldığında 91 kişi (%30.3) geçmişte bir suçun mağduru olduğunu, 209 kişi (%69.7) ise geçmişte herhangi bir suçun mağduru olmadığını

belirtmiştir. Buna göre katılımcıların yakınlarının büyük çoğunluğu geçmişte herhangi bir suçun mağduru olmamıştır.

Tablo VII. Katılımcıların Yakınlarının Geçmişte Herhangi Bir Suçun Mağduru Olma Durumları

Mağduriyet Durumu	Frekans (n)	Yüzde (%)
Evet	91	30.3
Hayır	209	69.7
Toplam	300	100.0

Katılımcıların yakınları arasından geçmişte herhangi bir suçun mağduru olmuş olan bireylerin, yaşadıkları olayı polise ihbar etme durumları incelendiğinde; 66 kişi (%72.5) mağduru olduğu suçu polise ihbar etmiş, 25 kişi (%27.5) ise mağduru olduğu suçu polise ihbar etme davranışında bulunmamıştır. Buna göre katılımcıların yakınlarının büyük çoğunluğunun polise ihbar davranışında bulunduğu görülmektedir.

Tablo VIII. Katılımcıların Geçmişte Herhangi Bir Suçun Mağduru Olan Yakınlarının Yaşadıkları Olayı Polise İhbar Etme Durumları

İhbar Durumu	Frekans (n)	Yüzde (%)
Evet	66	72.5
Hayır	25	27.5
Toplam	91	100.00

Katılımcıların herhangi bir suça maruz kaldıklarında polise gitmeyi tercih etme durumlarına bakıldığında; 279 kişi (%93.0) herhangi bir suça maruz kaldığında polise gitmeyi tercih ettiğini, 21 kişi ise (%6.7) herhangi bir suça maruz kaldığında polise gitmeyi tercih etmediğini belirtmiştir. Buna göre katılımcıların büyük çoğunluğunun herhangi bir suça maruz kaldığında polise gitme davranışında bulundukları görülmektedir.

Tablo IX. Katılımcıların Herhangi bir Suça Maruz Kaldıklarında Polise Gitmeyi Tercih Etme Durumları

Polise Gitme Durumları	Frekans (n)	Yüzde (%)
Evet	279	93.0
Hayır	21	6.7
Toplam	300	100.0

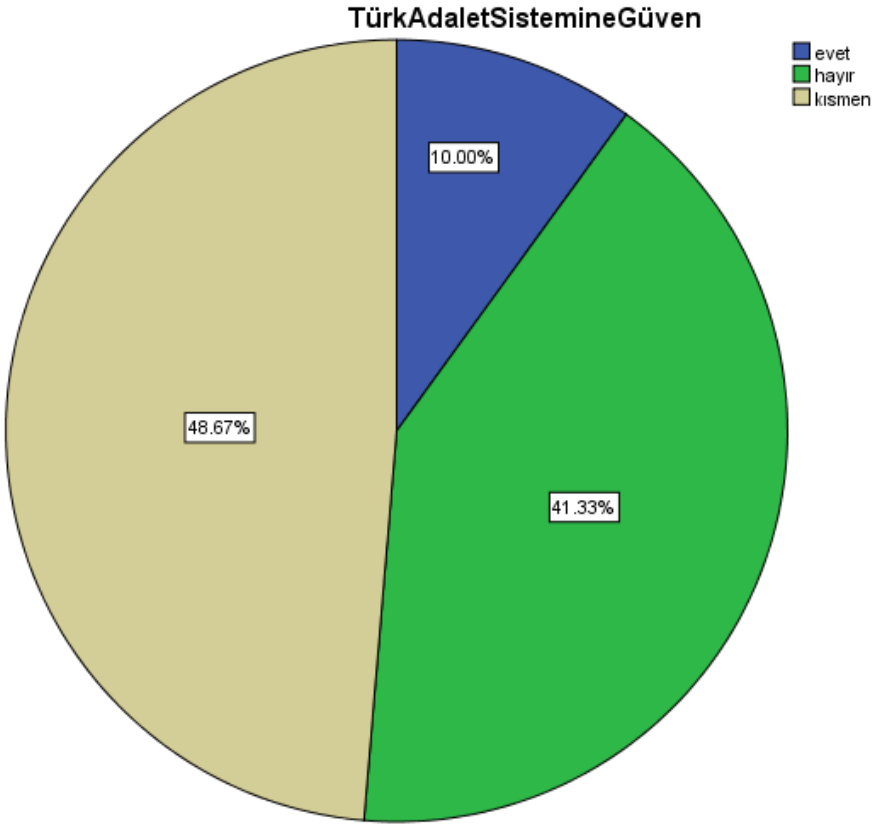
Herhangi bir suça maruz kaldığında polise gitmeyi tercih etmeyen bireylerin başvurdukları seçeneklere bakıldığında; 6 kişi (%2.0) aile, 2 kişi (%0.7) arkadaş, 4 kişi (%1.3) kendi aralarında, 4 kişi (%1.3) mafya vb örgütlere, 1 kişi (%0.3) tv programlarına, 2 kişi ise (%0.7) basın yayın organlarına başvuracaklarını dile getirmişlerdir. Polise gitmeyi tercih etmediğini ileten 2 kişi, sorunu çözme yolu ile ilgili soruya yanıt vermemiştir. Buna göre polisten sonra en fazla aileye başvurulduğu sonucuna varılmaktadır.

Tablo X. Polise Gitmeyi Tercih Etmeyen Katılımcıların Sorunu Çözme Yolları

	Frekans (n)	Yüzde (%)
Aile	6	2.0
Arkadaş	2	0.7
Kendi Aramızda	4	1.3
Mafya vb	4	1.3
Tv Programı	1	0.3
Basın Yayın Organları	2	0.7

Katılımcı bireylerin Türk Adalet Sistemine olan güven durumlarının incelendiği analiz sonuçlarına göre; 30 kişi (%10.0) Türk adalet sistemine güvendiğini, 127 kişi (%41.3) Türk adalet sistemine güvenmediğini, 145 kişi (%48.7) ise Türk adalet sistemine kısmen güvendiğini belirtmiştir. Bu sonuçlara göre katılımcı bireylerin Türk adalet sistemine olan güvenlerinin düşük olduğu sonucuna varılmaktadır.

Şekil III. Katılımcıların Türk Adalet Sistemine Güven Duyma Düzeyleri

Katılımcıların Türk adalet sistemine güven duyma durumlarına cinsiyet bazında bakıldığında; kadınların ve erkeklerin Türk adalet sistemine güven duyma durumlarının arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna varılmaktadır. P>0.05 Buna göre kadınlar ve erkekler arasında adalet sistemine güven konusunda bir farklılık olmadığı söylenebilmektedir.

Tablo XI. Katılımcıların Cinsiyetlere Göre Türk Adalet Sistemine Güvenme Durumlarının Karşılaştırılması

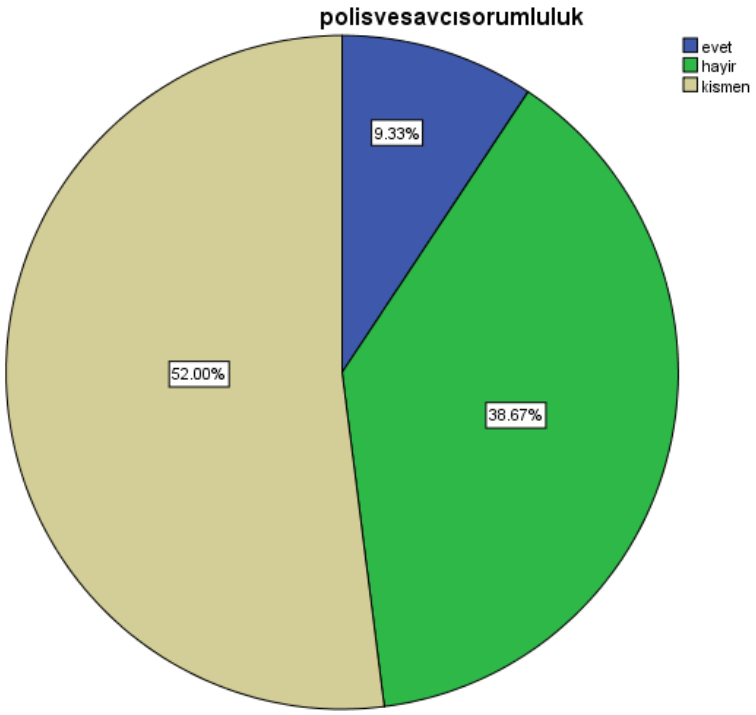
			Türk Adalet Sistemine Güven			Toplam
			Evet	Hayır	Kısmen	
Cinsiyet	Kadın	Sayı	22	90	111	223
		Satır Yüzdesi(%)	10.0	40.3	49.7	100.0
	Erkek	Sayı	8	34	35	77
		Satır Yüzdesi(%)	10.5	44.1	45.4	100.0
Toplam		Sayı	30	124	146	300

Ki-Kare Analizi Sonuçları

	χ^2 Değeri	Serbestlik Derecesi	P
Pearson χ^2	0.435	2	0,8

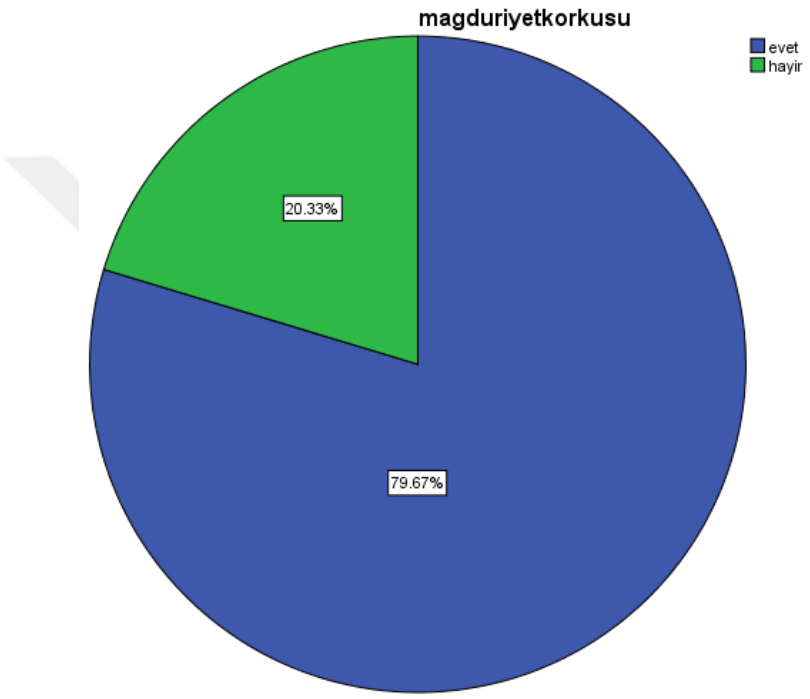
Katılımcı bireylerin polis ve savcıların üzerine düşen mesleki sorumluluklarını yerine getirmelerine yönelik düşünceleri incelendiğinde; 28 kişi (%9.3) Türk adalet sisteminde polis ve savcıların göre sorumlukluklarını yerine getirdiklerini, 115 kişi (%38.6) Türk adalet sisteminde polis ve savcıların göre sorumlukluklarını yerine getirmediklerini, 156 kişi (%52.0) ise Türk adalet sistemin polis ve savcıların göre sorumlukluklarını kısmen yerine getirdiklerini belirtmiştir. Bu sonuçlara göre katılımcı bireyler, polis ve savcıların görev sorumluluklarını layıkıyla yerine getirmediklerini düşünmektedirler.

Şekil IV. Katılımcıların, Polis ve Savcıların Sorumluluklarını Yerine Getirmelerine Dair Düşünceleri

Araştırmaya katılan bireylerin herhangi bir suçun mağduru olma konusundaki mağduriyet korkusu yaşama durumları incelendiğinde; 239 kişi (%79.7) mağduriyet korkusu yaşadıklarını, 61 kişi (%20.3) mağduriyet korkusu yaşamadıklarını ifade etmektedir. Buna göre katılımcıların büyük çoğunluğunun herhangi bir suçun mağduru olma konusunda mağduriyet korkusu yaşadıkları görülmektedir.

Şekil V. Katılımcıların Mağduriyet Korkusu Yaşama Durumları

Araştırmaya katılan bireylerin mağduriyet korkusu yaşama düzeylerinin betimsel istatistiklerine bakıldığında; 15 kişi (%4.7) 1 (düşük) düzeyinde, 18 kişi (%5.6) 2 düzeyinde; 83 kişi (%25.9) 3 düzeyinde, 31 kişi (%9.7) 4 düzeyinde, 92 kişi (%29.3) 5 (yüksek) düzeyinde mağduriyet korkusu yaşadıklarını belirtmişlerdir. Buna göre bireylerin yarısından fazlasının yüksek düzeyde mağduriyet korkusu yaşadıkları görülmektedir. Mağduriyet düzeylerinin ortalaması 3.71 ve modu 5 olarak bulunmuştur. Buna göre mağduriyet düzeylerinin ortalamasının yükseğe daha yakın olduğu görülmektedir. En fazla tekrar edilen düzeyin ise 5 (Yüksek) olduğu sonucuna varılmaktadır.

Tablo XII. Katılımcıların Mağduriyet Korkusu Yaşama Düzeyleri

Mağduriyet Korku Düzeyi	Frekans (n)	Yüzde (%)	Ortalama	Standart Sapma	Mod
1 (Düşük)	15	4.7	3.71	1.23	5
2	18	5.6			
3	83	25.9			
4	31	9.7			
5 (Yüksek)	92	29.3			

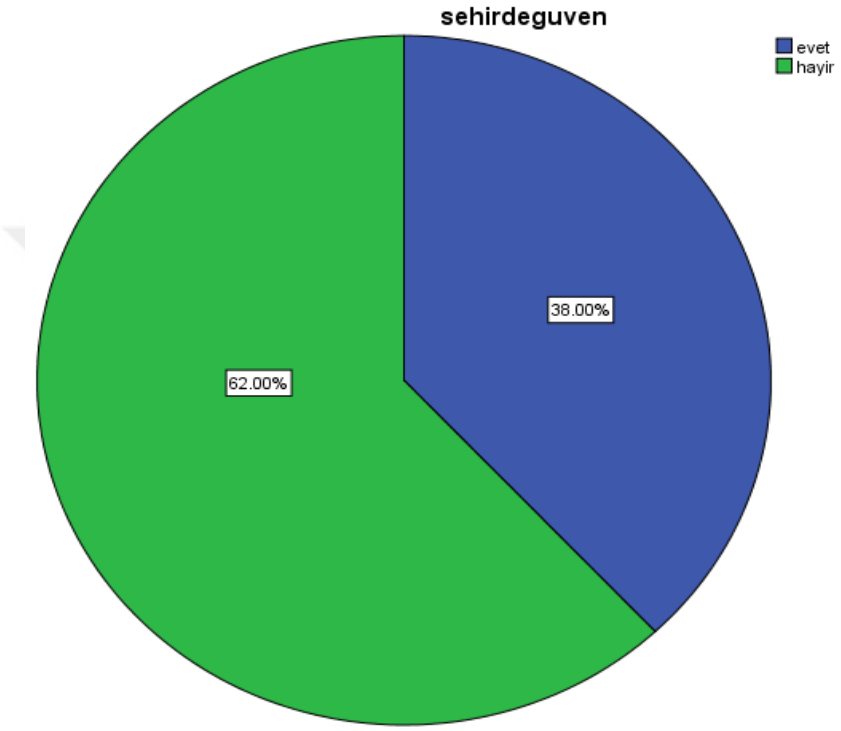
Araştırmaya katılan bireylerden mağduriyet korkusu yaşadığın belirtmiş olan 239 kişinin hangi suçun mağduru olmaktan korktuklarına yönelik düşüncelerine bakıldığında; 126 kişi (%42.0) adam öldürme suçunun mağduru olmaktan, 18 kişi (%6.0) adam yaralama suçunun mağduru olmaktan, 51 kişi (%17.0) cinsel saldırı suçlarının mağduru olmaktan, 14 kişi (%5.3) dolandırıcılık suçunun mağduru olmaktan, 7 kişi (%2.3) hırsızlık suçunun mağduru olmaktan, 3 kişinin (%1.0) yasadışı madde suçlarının mağduru olmaktan, 24 kişi ise (%8.0) kategorilerde bulunmayan farklı suçların mağduru olmaktan korktuklarını ifade etmektedirler. Buna göre katılımcıların en fazla adam öldürme suçundan sonrasında ise cinsel saldırı suçlarından korktukları sonucuna varılmaktadır. Katılımcılar sorunun yanıtı için birden fazla seçenek işaretleyebilmiştir.

Tablo XIII. Katılımcıların Hangi Suçun Mağduru Olmaktan Korktuklarına Yönelik Düşünceleri

Program Türleri	Frekans (n)	Yüzde (%)
Adam Öldürme	126	42.0
Adam Yaralama	18	6.0
Cinsel Saldırı Suçları	51	17.0
Dolandırıcılık	14	5.3
Hırsızlık	7	2.3
Yasadışı Madde Suçları	3	1.0
Diğer	24	8.0

Bireylerin yaşadıkları şehirde kendilerini güvende hissetme durumlarına bakıldığında; 112 kişi (%38.0) yaşadıkları şehirde kendilerini güvende hissettiklerini, 188 kişi (%62.0) ise yaşadıkları şehirde kendilerini güvende hissetmediklerini belirtmektedir. Buna göre katılımcıların yarısından fazlası yaşadığı şehirde kendisini güvende hissetmemektedir.

Şekil VI. Katılımcıların Yaşadıkları Şehirde Kendini Güvende Hissetme Durumları

Katılımcıların yaşadıkları şehirde kendilerini güvende hissetme durumlarına cinsiyet bazında bakıldığında; şehirde güven duyma düzeyleri ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır $p<0.05$. Buna göre erkeklerin kadınlara göre daha fazla güvende hissederek yaşadığı söylenebilmektedir.

Tablo XIV. Katılımcıların Cinsiyetlere Göre Yaşadıkları Şehirde Kendilerini Güvende Hissetme Durumları

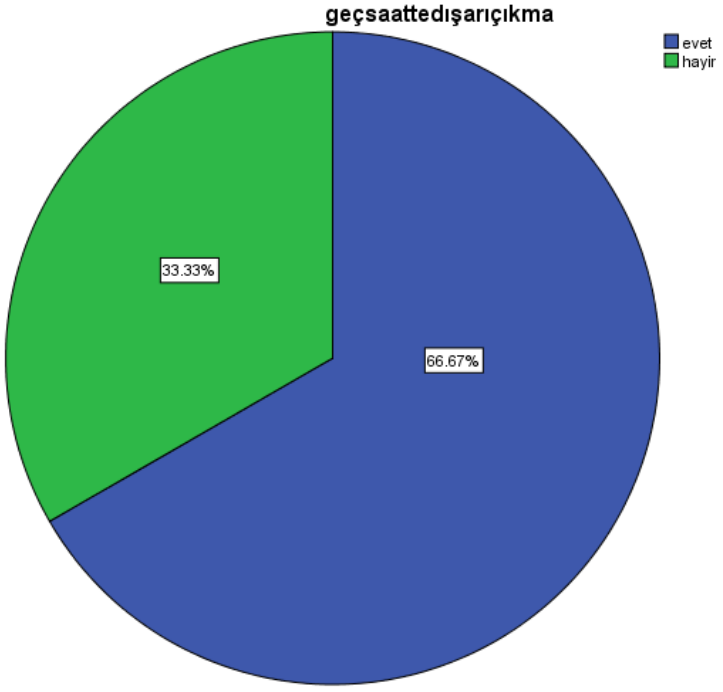
			Şehirde Güvende Hissetme		Toplam
			Evet	Hayır	
Cinsiyet	Kadın	Sayı	70	153	223
		Satır Yüzdesi(%)	31.3	68.7	100.0
	Erkek	Sayı	44	33	77
		Satır Yüzdesi(%)	57.2	42.8	100.0
Toplam		Sayı	114	186	300

Ki-Kare Analizi Sonuçları

	χ^2 Değeri	Serbestlik Derecesi	P
Pearson χ^2	16.1	1	0,00

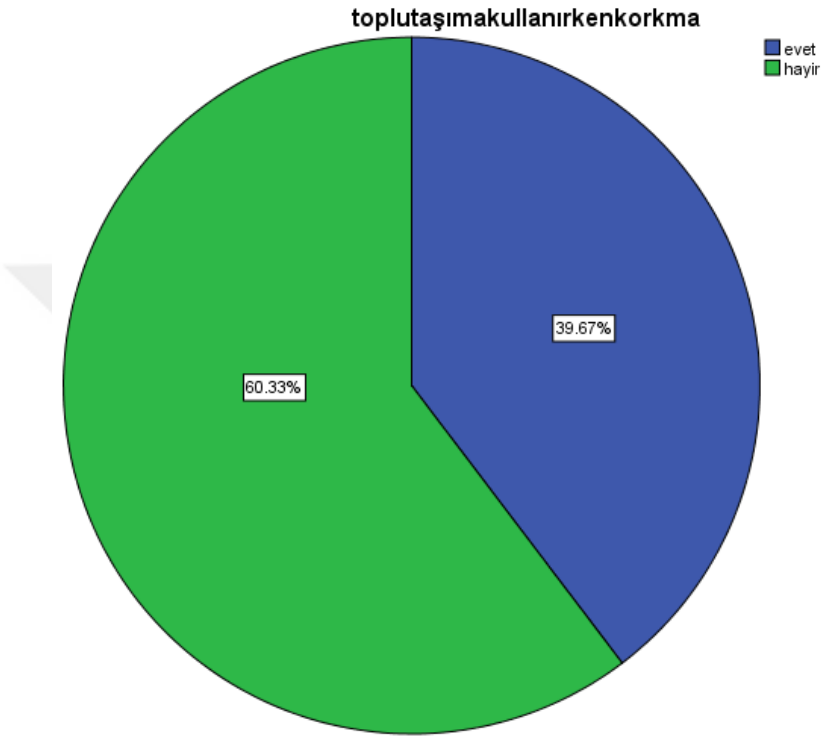
Katılımcı bireylerin akşam geç saatte sokağa çıkmaktan korkma durumlarına bakıldığında; 200 kişi (%66.7) akşam geç saatte sokağa çıkmaktan korktuklarını, 100 kişi (%33.3) ise akşam geç saatte sokağa çıkmaktan korkmadıkalrını belirtmektedir. Buna göre katılımcıların yarısından fazlasının akşam geç saatte sokağa çıkma konusunda korku yaşadığı sonucuna varılmaktadır.

Şekil VII. Katılımcıların Akşam Geç Saatte Sokağa Çıkmaktan Korkma Durumları

Katılımcı bireylerin toplu taşıma kullanmaktan korkma durumlarına bakıldığında; 119 kişi (%39.7) toplu taşıma kullanmaktan korktuklarını, 180 kişi (%60.3) ise toplu taşıma kullanmaktan korkmadıklarını belirtmektedir. Buna göre katılımcıların yarısından fazlasının toplu taşıma kullanma konusunda korku yaşamadıkları sonucuna varılmaktadır.

Şekil VIII. Katılımcıların Toplu Taşıma Kullanmaktan Korkma Durumları

Katılımcı bireylerin cinsiyetlerine göre akşam geç saatte sokağa çıkmaktan korkma durumlarına bakıldığında; iki değişken arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır $p<0.05$. Buna göre erkeklere kıyasla kadınların akşam geç saatte sokağa çıkmaktan korkma düzeyleri daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo XV. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Akşam Geç Saatte Sokağa Çıkmaktan Korkma Durumlarının Karşılaştırılması

			Geç Saatte Sokağa Çıkmaktan Korkma		Toplam
			Evet	Hayır	
Cinsiyet	Kadın	Sayı	184	39	223
		Satır Yüzdesi (%)	82.6	17.4	100.0
	Erkek	Sayı	16	61	77
		Satır Yüzdesi(%)	20.7	79.3	100.0
Toplam		Sayı	200	100	300

Ki-Kare Analizi Sonuçları

	χ^2 Değeri	Serbestlik Derecesi	P
Pearson χ^2	98.15	1	0,00

Katılımcı bireylerin geçmiş mağduriyet yaşama durumlarına göre Türk adalet sistemine güven duyma durumlarına bakıldığında; aralarında anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır p>0.05.

Tablo XVI. Katılımcıların Geçmiş Mağduriyet Yaşama Durumlarına Göre Adalet Sistemine Güven Duyma Durumlarının Karşılaştırılması

			Türk Adalet Sistemine Güven			Toplam
			Evet	Hayır	Kısmen	
Geçmiş Mağduriyet	Evet	Sayı	2	29	27	58
		Yüzde (%)	3.4	50.1	46.5	100.0
	Hayır	Sayı	28	95	119	242
		Satır Yüzdesi(%)	11.7	39.2	49.1	100.0
Toplam		Sayı	30	124	146	300

Ki-Kare Analizi Sonuçları

	χ^2 Değeri	Serbestlik Derecesi	P
Pearson χ^2	4.45	2	0,10

Katılımcılardan adli bir olay karşısında polise giderim diyen kişilerin büyük çoğunluğu Türk adalet sistemine güven duymadıklarını belirtmektedir. (117/279). Öte yandan adli bir olay karşısında polise gitmem diyen bireylerden Türk adalet sistemine güven duyduğunu ileten hiç kimse olmadığı görülmektedir (0/21). İki grup arasında yapılan ki kare analizine göre; adli bir olay karşısında polise gideceğini belirten kişilerin düzeyi ile Türk adalet sistemine güven duyma düzeyleri arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.

Tablo XVII. Katılımcıların Adli Bir Olay Karşısında Polise Gitme Durumlarına Göre Adalet Sistemine Güven Duyma Durumlarının Karşılaştırılması

			Türk Adalet Sistemine Güven			Toplam
			Evet	Hayır	Kısmen	
Polise Gitme	Evet	Sayı	30	117	132	279
		Satır Yüzdesi(%)	10.8	41.9	47.3	100.0
	Hayır	Sayı	0	6	15	21
		Satır Yüzdesi(%)	0	28.5	71.5	100.0
Toplam		Sayı	30	123	147	300

Ki-Kare Analizi Sonuçları

	χ^2 Değeri	Serbestlik Derecesi	P
Pearson χ^2	4.81	2	0,09

Katılımcılardan Türk adalet sistemine güvenme durumu ile polis savcıların sorumluluklarını yerine getirmelerine yönelik düşünceleri arasında yapılan ki kare analizine göre; aralarında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır $p<0.05$. Analiz sonuçlarına göre Türk adalet sistemine güven duymayan bireylerin, polis ve savcıların sorumluluklarını yerine getirmediklerini düşünme düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo XVIII. Katılımcıların Türk Adalet Sistemine Güven Duyma Durumlarına Göre Polis / Savcı Gibi Adli Mercilerin Sorumluluklarını Yerine Getirmelerine Yönelik Düşünceleri

			Polis / Savcı Sorumluluklarını Yerine Getirme			Toplam
			Evet	Hayır	Kısmen	
Türk Adalet Sistemine Güven	Evet	Sayı	15	3	12	30
		Satır Yüzdesi(%)	50.0	10.0	40.0	100.0
	Hayır	Sayı	0	89	35	124
		Satır Yüzdesi(%)	0	71.7	28.3	100.0
	Kısmen	Sayı	13	24	109	146
		Satır Yüzdesi(%)	8.9	16.5	74.6	100.0
Toplam		Sayı	28	116	156	300

Ki-Kare Analizi Sonuçları

	χ^2 Değeri	Serbestlik Derecesi	P
Pearson χ^2	153.6	4	0,00

Katılımcı bireylerin geçmiş mağduriyet yaşama durumlarına göre mağduriyet korkusu duyma durumlarına yönelik yapılan ki kare analizine bakıldığında; geçmiş mağduriyet yaşama durumu ile mağduriyet korkusu duyma durumu arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır p>0.05. Buna göre bireylerim mağduriyet korkusu yaşama durumları geçmiş mağduriyet öyküsünün olup olmaması göre değişiklik göstermemektedir.

Tablo XIX. Katılımcıların Geçmiş Mağduriyet Yaşama Durumlarına Göre Mağduriyet Korkusu Yaşama Durumlarının Karşılaştırılması

			Mağduriyet Korkusu		Toplam
			Evet	Hayır	
Geçmiş Mağduriyet	Evet	Sayı	45	13	58
		Satır Yüzdesi(%)	77.5	22.5	100.0
	Hayır	Sayı	194	48	242
		Satır Yüzdesi(%)	80.2	19.8	100.0
Toplam		Sayı	239	61	300

Ki-Kare Analizi Sonuçları

	χ^2 Değeri	Serbestlik Derecesi	P
Pearson χ^2	0.00	1	0,94

Katılımcılara yöneltilen "Müge Anlı ile Tatlı Sert programını gündemdeki adli olayları takip etmek için izliyorum" yargısına ne derece katıldığını belirten analiz sonuçlarına göre; ortalaması 2.77 olarak saptanmıştır. Buna göre adli olayları takip etmek için izleme oranları düşük olduğu görülmektedir. Sorunun yorumlanmasında 1-2 yanıtı düşük, 3 yanıtı orta, 4-5 yanıtı ise yüksek olarak değerlendirilmiştir.

Katılımcılara yöneltilen **"**Müge Anlı ve Tatlı Sert programını her gün izlerim." yargısına ne derece katıldığını belirten analiz sonuçlarına göre; ortalaması 2.25 olarak saptanmıştır. Buna göre Müge Anlı ile Tatlı Sert programını her gün düzenli olarak takip etme oranlarının düşük olduğu görülmektedir.

Katılımcılara yöneltilen **"**Müge Anlı ve Tatlı Sert programı günlük yaşamımda mağduriyet endişemin artmasına neden oluyor." yargısına ne derece katıldığını belirten analiz sonuçlarına göre; ortalaması 3.29 olarak saptanmıştır. Buna göre mağduriyet endişesini arttırma düzeyinin orta olduğu görülmektedir.

Katılımcılara yöneltilen **"**Müge Anlı ve Tatlı Sert programında yer alan avukat, adli tıp uzmanı ve psikiyatristlerin halkı doğru bilgilendirmek ve adli olayların çözümü hususunda sorumluluk yerine getirdiklerini düşünüyorum." yargısına ne derece katıldığını belirten analiz sonuçlarına göre; ortalaması 3.72 olarak saptanmıştır. Buna göre programda yer alan uzmanların halkı doğru bilgilendirdiklerine yönelik düşüncelerinin yükseğe yakın orta düzeyde olduğu görülmektedir.

Katılımcılara yöneltilen **"**Adli olayların çözümü hususunda Müge Anlı'ya başvurulmasını doğru buluyorum." yargısına ne derece katıldığını belirten analiz sonuçlarına göre; ortalaması 3.34 olarak saptanmıştır. Buna göre adli olayların çözümüne olumlu etkisinin orta düzeyde olduğu görülmektedir.

Katılımcılara yöneltilen **"**İnsanlar güvenlik güçleri aracılığı ile sonuç alamadıklarında Müge Anlı'ya başvuruyorlar." yargısına ne derece katıldığını belirten analiz sonuçlarına göre

ortalaması 4.02 olarak saptanmıştır. Buna göre insanların güvenlik güçleri aracılığı ile sonuç alamadıklarında Müge Anlı ile Tatlı Sert programına başvurduklarını düşünme düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir.

Katılımcılara yöneltilen **"**Müge Anlı ile Tatlı Sert benzeri programları da takip ediyorum." yargısına ne derece katıldığını belirten analiz sonuçlarına göre; ortalaması 2.13 olarak saptanmıştır. Buna göre Müge Anlı ile Tatlı Sert programı dışında benzer diğer programları izleme oranlarının düşük olduğu görülmektedir.

Katılımcılara yöneltilen **"**Müge Anlı ve Tatlı Sert programında yer alan avukat, adli tıp uzmanı ve psikiyatristlerin bu programdaki rollerini kendi meslekleri açısından doğru buluyorum." yargısına ne derece katıldığını belirten analiz sonuçlarına göre; ortalaması 3.53 olarak saptanmıştır. Buna göre Müge Anlı ile Tatlı Sert programında yer alan avukat, adli tıp uzmanı ve psikiyatristlerin bu programdaki rollerini kendi meslekleri açısından doğru bulma oranlarının orta düzeyde olduğu görülmektedir.

Tablo XX. Katılımcıların Müge Anlı İle Tatlı Sert Programına Yönelik Düşünceleri

	N	**Ortalama**	**Standart Sapma**
Müge Anlı ve Tatlı Sert programını gündemdeki adli olayları takip etmek için izliyorum.	300	2.77	1.719
Müge Anlı ve Tatlı Sert programını her gün izlerim.	300	2.25	1.587
Müge Anlı ve Tatlı Sert programı günlük yaşamımda mağduriyet endişemin artmasına neden oluyor.	300	3.29	1.650
Müge Anlı ve Tatlı Sert programında işlenen toplumsal/adli olayların tamamının gerçek olaylar olduğunu düşünüyorum.	300	3.86	1.425
Müge Anlı ve Tatlı Sert programında yer alan avukat, adli tıp uzmanı ve psikiyatristlerin halkı doğru bilgilendirmek ve adli olayların çözümü hususunda sorumluluk yerine getirdiklerini düşünüyorum.	300	3.72	1.370
Adli olayların çözümü hususunda Müge Anlı'ya başvurulmasını doğru buluyorum.	300	3.34	1.534
İnsanlar güvenlik güçleri aracılığı ile sonuç alamadıklarında Müge Anlı'ya başvuruyorlar.	300	4.02	1.316
Müge Anlı ile Tatlı Sert benzeri programları da takip ediyorum.	300	2.13	1.574
Müge Anlı ve Tatlı Sert programında yer alan avukat, adli tıp uzmanı ve psikiyatristlerin bu programdaki rollerini kendi meslekleri açısından doğru buluyorum.	300	3.53	1.362

Katılımcıların Müge Anlı ile Tatlı Sert programına yönelik düşüncelerinin cinsiyete göre farklılaşmasına dair yapılan bağlantısız gruplar için t-Testi sonuçlarına bakıldığında; yalnızca "Müge Anlı ve Tatlı Sert programını her gün izlerim." yargısı ile cinsiyet arasında anlamlı farklılık saptanmamış, diğer tüm yargıların ortalamaları ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır; $p< 0,05$. Diğer tüm yargılarda kadın katılımcıların ortalamalarının erkeklere kıyasla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo XXI. Katılımcıların Müge Anlı İle Tatlı Sert Programına Yönelik Düşüncelerinin Cinsiyet Değişkenine Göre bağlantısız Gruplar için t-Testi ile Karşılaştırılması

		N	Ortalama	Standart Sapma	T	sd	P
Müge Anlı ve Tatlı Sert programını gündemdeki adli olayları takip etmek için izliyorum.	Kadın	223	2.99	1.70	4.34	298	0,00*
	Erkek	77	2.12	1.58			
Müge Anlı ve Tatlı Sert programını her gün izlerim.	Kadın	223	2.34	1.62	11.01	296	0.07
	Erkek	77	1.97	1.44			
Müge Anlı ve Tatlı Sert programı günlük yaşamımda mağduriyet endişemin artmasına neden oluyor.	Kadın	223	3.51	1.57	4.94	298	0,00*
	Erkek	77	2.66	1.71			
Müge Anlı ve Tatlı Sert programında işlenen toplumsal/adli olayların tamamının gerçek olaylar olduğunu düşünüyorum.	Kadın	223	4.13	1.26	13.94	298	0,00*
	Erkek	77	3.10	1.60			
Müge Anlı ile Tatlı Sert programında yer alan avukat, adli tıp uzmanı ve psikiyatristlerin halkı doğru bilgilendirmek ve adli olayların çözümü hususunda sorumluluk yerine getirdiklerini düşünüyorum.	Kadın	223	3.98	1.22	3,79	298	0,00*
	Erkek	77	2.96	1.48			
Adli olayların çözümü hususunda Müge Anlı'ya başvurulmasını doğru buluyorum.	Kadın	223	3.50	1.46	6,03	298	0,00*
	Erkek	77	2.88	1.65			
İnsanlar güvenlik güçleri aracılığı ile sonuç alamadıklarında Müge Anlı'ya başvuruyorlar.	Kadın	223	4.22	1.11	43.48	298	0,00*
	Erkek	77	3.45	1.65			
Müge Anlı ile Tatlı Sert benzeri programları da takip ediyorum.	Kadın	223	2.27	1.62	19,05	297	0,00*
	Erkek	77	1.75	1.35			
Müge Anlı ve Tatlı Sert programında yer alan avukat, adli tıp uzmanı ve psikiyatristlerin bu programdaki rollerini kendi meslekleri açısından doğru buluyorum.	Kadın	223	3.70	1.29	0,62	298	0,00*
	Erkek	77	3.04	1.44			

Katılımcıların Müge Anlı ile Tatlı Sert programının mağduriyet endişesi arttırmasına yönelik düşünceleri ile mağduriyet endişesi düzeyleri arasındaki ilişkinin analizine bakıldığında, değişkenler arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır $p<0,05$. Sorunun yorumlanmasında 1-2 yanıtı düşük, 3 yanıtı orta, 4-5 yanıtı ise yüksek olarak değerlendirilmiştir.

Tablo XXII: Katılımcıların Müge Anlı ile Tatlı Sert programının mağduriyet endişesi arttırmasına yönelik düşünceleri ile mağduriyet endişesi düzeyleri arasındaki ilişkinin Tek Yönlü Varyans Analizi İle incelenmesi

Yaş Grubu	N	Ortalama	Standart Sapma	F	P
Düşük	33	2.21	1.55	10,07	0.00
Orta	83	3.37	1.56		
Yüksek	125	3.60	1.61		
Toplam	241	3.33	1.65		

Mağduriyet endişesi düzeyleri ile programın mağduriyet düzeylerini arttırma düzeyleri arasında yapılan Post-Hoc Testi sonuçlarına göre düşük- yüksek ve orta-yüksek grupları arasında orta ve yüksek grupları lehine bir farklılık olduğu saptanmıştır. Buna göre mağduriyet endişesi düzeyleri orta ve yüksek olan bireylerin programın mağduriyet endişesini arttırmasına yönelik düşüncelerinin ortalamasının daha yüksek olduğu sonucuna varılmaktadır.

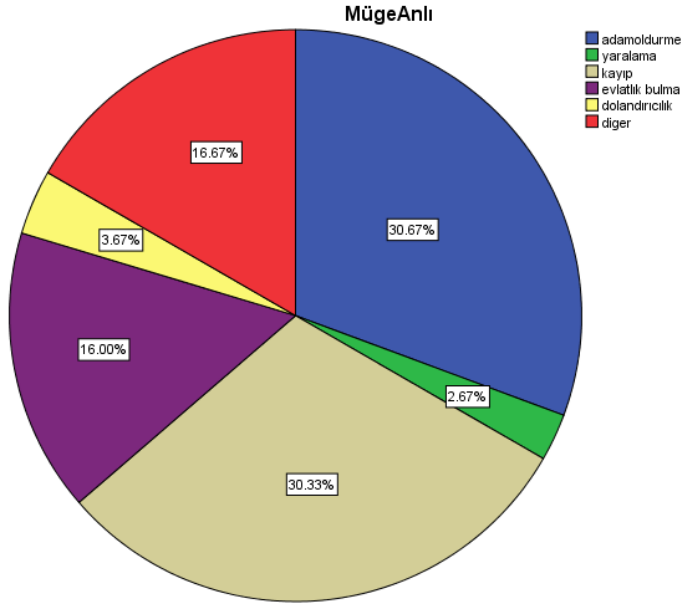
Tablo XXIII: Programının mağduriyet endişesi arttırmasına yönelik düşünceleri ile mağduriyet endişesi düzeyleri arasındaki Farklılaşma Grubunun Tespiti İçin Yapılan Post-Hoc Testi Sonuçları

Mağduriyet Korku Düzeyi	Kategoriler	Ortalama Farkı	Sh	p
Düşük	Orta	-1.16	0.32	0.00
	Yüksek	-1.39	0.31	0.00
Yüksek	Orta	0.23	0.22	0.58

Araştırmaya katılan bireylerin Müge Anlı ile Tatlı Sert programında işlenen konulardan en çok ilgilerini çeken türlere bakıldığında; 92 kişi (%30.7) adam öldürme

vakalarının, 8 kişi (%2.7) adam yaralama vakalarının, 91 kişi (%30.3) kayıp vakalarının, 48 kişi (%16.0) evlatlık bulma vakalarının, 11 kişi (%3.7) dolandırıcılık vakalarının, 50 kişinin ise (%16.7) kategorilerde bulunmayan farklı vakaların ilgilerini çektiklerini ifade etmektedirler. Buna göre katılımcıların en fazla adam öldürme ve kayıp vakalarının ilgilerini çektikleri sonucuna varılmaktadır.

Grafik IX. Katılımcıların Müge Anlı ve Tatlı Sert Programında En Çok İlgilendikleri Konular

4.1 Nitel Bulgular

Araştırmanın nitel bulgularını elde edebilmek için Müge Anlı ile Tatlı Sert programı ile ilintili olacağı düşünülen, belli uzmanlık alanları belirlenmiş ve bu alandaki uzman bireyler hedef kitle olarak belirlenmiştir. Söz konusu alanlar literatür bilgileri de göz önüne alınarak oluşturulmuş olup sorular tıp uzmanlarına, adli bilimler uzmanlarına, hukuk uzmanlarına ve kolluk kuvvetlerine medya uzmanlarına ve psikologlara yönelik hazırlanmıştır. Uzmanlardan alınan yanıtlar; programın genel değerlendirilmesi, adli olayların çözümü, tercih edilirlik, gerçekçilik, adli mercilere yönelik güven zedeleme olmak üzere 5 temaya ayrılarak incelenmiştir.

4.1.1 Programa Yönelik Genel Değerlendirme

Adli Tıp Uzmanı A. : *Programın yanlış olduğunu düşünüyorum. Olayların yetkili merciilerle soruşturulup yürütülmesi gerekiyor. Mesleki yetkinliği olmayan bireylerin konu hakkında fikir yürüttüğünü görüyorum bu durumun da çevremdeki hukukçularla da görüşmelerime dayanarak yargılama konusunda sıkıntı yarattığını düşünüyorum. Farklı programlardan bana da katılım daveti geldi fakat uygun bulmadığım için katılmamayı tercih ettim. Bazen bilimsel sonuçlara da itimat edilmediğini görüyorum bu da halkın bilime ve adli mercilere güvenini zedeliyor ve halkın yanlış algılamasına neden oluyor.*

Adli Tıp Uzmanı C. : *Adli olayların televizyon programlarında işlenmesine oldukça karşıyım. Toplumda adli merciiler görevlerini yerine getirmiyormuş izlenimi veriyor. Aynı zamanda adli olayları magazinsel hala getirerek topluma daha kolay kabullendirildiğini düşünüyorum. Bu tür programlarla cinayet, tecavüz, istismar gibi olgular normalleşiyor bana göre. Buna bağlı olarak toplumsal ve ahlaki değer yargılarımız dibe çekiyor.*

Adli Bilimler Uzmanı G. : *Programı uzun yıllardır takip ediyorum gittikçe artık gerek adli mercilere gerekse kamuoyuna zarar vermeye başladığını düşünüyorum. Çevremde gördüğüm halktan insanların dahi çıkan vakaların yalnızca Müge Anlı sayesinde çözüldüğüne inanmış durumda olduğunu görüyorum. Sanki hiçbir adli sistem çalışmıyor da Müge Anlı el atınca sonuca kavuşuyor gibi bir algı oluşturuluyor diye düşünüyorum.*

Adli Bilimler Uzmanı D. : *Program adli olayları işliyor olsa da programın temel amacı izlenirliki reyting daha fazla tercih edilirlik. Amaç bu olduğu sürece reyting için tüm dikkat çekici olay ve unsurların canlı yayında kullanılmasından çekinilmiyor. Böylelikle de ne gizlilik ve insan hakları gibi evrensel ilkeler göz ardı edilmek zorunda kalıyor. Bir magazin programı adli mercii olamaz ve bu konuda büyük başarılar sağladığını iddia etmemeli diye düşünüyorum.*

Polis Memuru A. : *Olayın gerçek öyküsüyle programda işlenen öykü arasında fark olup olmadığını karşılaştırıyorum. Müge Anlı ile Tatlı Sert programı özellikle aile içi cinayet konularında şüpheli şahısların konuşturulması konusunda olumlu yönleri olduğu söylenebilir. Fakat bu sınırda kalamadığı ve işi magazinsel bir boyutta gerçekleştirdiği için doğru bulmuyorum.*

Komiser A. : *Topluma faydalı bir program olduğunu düşünüyorum. İnsanlara mağduriyet yaşadıklarında susmamaları gerektiğini ve kendilerini yalnız hissetmemeleri için yol gösterici olduğunu düşünüyorum.*

Polis Memuru D. : *Programda bu şekilde adli olayların canlı yayında ele alınmasını tasvip etmiyorum. Sonuçta ortada bir suç var bu magazin malzemesi olmamalı diye düşünüyorum. İnsanlarda başlarına bir şey geldiğinde programa gitmeleri gerektiği hususunda bir algı oluşturuyor oysa başvurmaları gereken yer karakol, polis, savcı olmalı. İnsan hakları etik kuralları vs gibi bir çok unsuru da ihlal ettiğini düşünüyorum. Mesleki anlamda önermediğim ve doğru bulmadığım bir program.*

Polis Memuru Z. : *Program işlenen vakaları basına taşıması yönüyle kamuoyu oluşturma konusunda başarı sağlıyor. Fakat yine de bunun yolunun bir televizyon programı olmasının doğru olmadığını düşünüyorum. Her vakada kolluk kuvvetleri adli merciilerim tamamı büyük bir emek veriyor ama bunun sanki bir televizyon programı sayesinde başarılıyormuş gibi gözükmesi çok üzücü. İşin perde arkasında büyük bir emek var bu algıyı halka göstermek ve vermek gerekiyor diye düşünüyorum.*

Muhabir B. : *Programın çok sunucu odaklı olduğunu düşünüyorum. Sunucunun daha fazla izlenme oranına ulaşmak adına bazı davranışları sergilediğini ve bunun da izlenirliğine etkisi olduğunu düşünüyorum. Bu durum işlenen konudan uzaklaşılıp sunucunun ön plana çıkmasına neden olmaktadır. Popüler olma eşiği aşıldıktan sonra amaç izlenme oranını yüksek tutmak. Bu da programın içeriğini etkilemektedir. Aynı zamanda sunucunun tatlı sert bir yaklaşımı var bu da yine programın ilgi çekmesini sağlıyor.*

Muhabir S. : *Programa reyting anlamında baktığımızda iyi bir seviyede olduğu tartışılmaz bir gerçek. İçerik olarak baktığımızda ise halkı yanlış yönlendirdiği bazı noktaların var olduğunu düşünüyorum. İnsanlarda bütün davaları sadece Müge Anlı programı çözer algısı oluşturuyor bu durumun hukuk sistemine yönelik güveni zamanla azalttığını düşünüyorum. Aynı zamanda sürekli bu tarz vakalar izlemek toplumda suçun normalleşmesine de yol açıyor olabilir. İnsanlar izledikçe artık normal karşılıyor ve gizlilik ihlal ediliyor.*

Gazeteci B. : *Programı izleyen kişilerin "iyiki böyle değilim" tatminini yaşamak için izlediğini düşünüyorum. Asla tanıyamayacağı insanları izleme şansı insanların hoşuna gidiyor. Çözülemeyen bir şeyi çözdüğü yadsınamaz. İnsanların işlenen olgulara yönelik duyarsızlaşmasını sağladığını düşünmüyorum. Bu durumu tek başına bu programa yüklemek doğru olmaz. Programı seyreden kişinin hayal gücünü de zorluyor ve merak algısı*

oluşturuyor. Halk, söz konusu programlar sayesinde; hts kaydı, atış artığı, barut izi, sim kart çıkartma gibi olguları öğrenmiş oldu ve bunun tehlikeli olduğunu düşünüyorum.

Gazeteci K. : *Daha çok alt grup diye tabir edilen kitlenin başvurduğu bir program olduğunu düşünüyorum. Yüksek gelir seviyesindeki insanlar orda gözükme konusunda daha çekimser davranıyorlar. Bir dizi izlediğimizde kurgu olduğunu biliyoruz fakat Müge Anlı'daki insanların tamamı gerçek yaşamlardan oluşuyor. O yönüyle medyada dizi filmlerden ayrılıyor. İnsanlar bu programı izlerken kabulleniş, normalleştirme, garipseme duygularını aynı anda yaşıyorlar. Sevgi izi adıyla yaptığı veritabanının Müge Anlı'nın elinde olduğu bir uygulaması mevcut. Yapılan kişinin rızası olmadan, rıza alınamaz bir kişiden yasal dayanak olmadan bu eylemin yapılmasının doğru olmadığını düşünüyorum. Aynı zamanda özellikle cinayet işleniş şekli konusunda öğretici bir unsur olduğunu ve bunun oldukça olumsuz bir şey olduğunu düşünüyorum.*

Avukat A. : *Kuruluş amacı ve uygulaması bakımından yararlı olabileceğini düşünüyorum. Ancak polis, avukat, hakim, savcı vs. bazı kamu çalışanlarının rollerinin doğru yansıtılmadığını düşünüyorum.*

Avukat E. : *Günümüzde yalnızca adliyeyle adalet sağlama gücü zaman zaman azalabiliyor. Aynı zamanda haklı bilinçlendirmek ve kamuoyu desteğini alınması konusunda başarılı bir program. Fakat programın hukuki bir zemini yok. Soruşturmalar belli bir gizlilik çerçevesinde ilerletilmeli. Özetle programın hem olumlu hem de olumsuz yanlarının olduğu söylenebilir. Olumlu ve olumsuz taraflarını karşılaştırdığımız zaman olumsuz yanlarının daha ağır bastığını düşünüyorum. Savcılık makamının yapması gereken bir işi üstlenme noktasını hukuki açıdan çok olumsuz görüyorum. Masum insanları hedef gösterme konusunda kişilik haklarının ihlali yapılıyor. Bir hukukçu olarak bunu desteklemek çok yanlış olur. Olumlu yanı olarak bireylerin mağduriyetlerini kamuoyuna daha hızlı duyurma ve sonuç alabilme durumunu da gözardı edemeyiz.*

Avukat H. : *Program adalet sağlama görevini adiyeden televizyon programına taşımış durumda. Bu durumu doğru bulmuyorum nasıl bir hasta canlı yayında gazeteciler tarafından ameliyat edilemeyeceğine göre suçu ve suçluyu ortaya çıkarma işinin de yalnızca bu işin uzmanlarına bırakılması gerektiğini düşünüyorum. Suçlunun ortaya çıkarılması, yargılanması, cezalandırılması gibi adli tüm süreçler yalnız ve yalnızca adli mercilerin, kolluk kuvvetlerinin, polisin hakimin savcının görevi olmalıdır.*

Avukat M. : *Programın tek olumlu yönü olarak kamuoyu oluşturması ve görgü tanıklığının bu sayede daha aktif şekilde kullanılabilmesi söylenebilmektedir. Onun dışında insan haklarının ihlal edilmesi, insan onurunun zedelenmesi gibi çok sayıda ihlalden bahsedebiliriz. Suçsuz insanların mahrem hayatları ortaya konuyor. Bu konuda insan haklarının ihlalinden söz edebiliriz. Aynı zamanda işlenen tüm vakaların, ele alınması gereken yer her zaman adliyeler, adli merciiler olmalı. Bu konuda programı tasvip etmiyorum ve doğru bulmuyorum.*

Psikolog Ö.: *İnsanları duygusal, sosyal anlamda olumsuz etkilediğini düşünüyorum. Bireylerde mağduriyet endişesini arttırıyor. Bu durumda bireylerin psikolojilerine olumsuz etkileri olmakta. Öte yandan programı uzman gözüyle baktığımda çok gerekli bulmuyorum. İnsan hakları ihlalinin sıklıkla yapıldığı ve baltalandığı bir program. Adli mercilerin yapması gereken görevleri medyadaki bir programın yapmasını etik bulmuyorum.*

Psikolog S.: *Hayatın içinden gerçek olaylara yer verildiği için dikkatimi çekiyor ve merak ediyorum.*

Psikolog Ş. : *İnsanların sürekli televizyonda çeşitli suçlara şahit olması bu gibi durumların normalleşmesine neden olabilmektedir. Bu yönüyle program bireylerde suça yönelik normalleşme yaşanabilmektedir. Öte yandan sürekli "benim de başıma gelebilir" algısı bireylerde mağduriyet endişesini arttırmaktadır.*

Psikolog M. : *Programa yönelik öncelikle konuşulması gereken durum, özel hayatın gizliliğinin ve insan haklarının ihlal edilmesi olmalı bence. Programı kendi mesleki bilgilerim ışığında faydalı bulmuyorum ve tasvip etmiyorum. Öte yandan işlenen vakalar adli merciilerin görevi olmalı, bir televizyon programına bırakılmamalı diye düşünüyorum.*

Katılımcı danışmanların programa dair düşüncelerini belirten yanıtlar incelendiğinde programın çoğunlukla olumsuz yanlarının var olduğunun dile getirildiği görülmektedir. Özellikle avukat katılımcılar, programın hukuki zemininin olmadığını bu sebeple de soruşturmayı ve yargılama sürecini olumsuz etkilediğini düşünmektedir. Bunun yanısıra programın kolluk kuvvetlerinin ve adli mercilerin görevlerini üstlendiği ve bunun olumsuz bir durum olduğunu, belirten görüşlerin de yoğunlukta olduğu söylenebilmektedir. Öte yandan programın, mağdur olan bireylerin sesini duyurma, kamuoyunun gücünü kullanma, vakanın daha hızlı duyurulması, veri temini ve sonuç alabilme, vakaların göz önünde işlenerek, daha hızlı yürütülerek adaletin tecelli etmesini hızlandırma gibi etkilerinin de var olduğu dile getirilmiştir. Sonuç olarak katılımcı uzmanların program hakkındaki olumsuz yargı ve düşüncelerin daha yoğunlukta olduğu ve programın uzmanlar tarafından desteklenmediği söylenebilmektedir.

4.1.2 Adli Olayların Çözümüne Etkisi

Adli Tıp Uzmanı A. : *Halkın aydınlandığı, çözülemeyen vakaların program sayesinde çözüldüğüne dair bir algı yaratılıyor ama ben öyle olduğunu düşünmüyorum. Yargılama sorgulama savcıya, polise yapılacak olgular. Televizyon programında bunların yapılmasının son derece yanlış olduğunu düşünüyorum. Tıbbi ve hukuki uygulamalar hata kabul etmez bu sebeple de bunların programda yapılması ciddi bir sorumluluk yüklemekte.*

Adli Tıp Uzmanı C. : *Bence adli olayların çözümüne ilişkin bir katkısı olduğunu düşünmüyorum. Yine arka planda ne yapıyorsa adli makamlar ve kolluk kuvvetleri yapıyor. Program yalnızca medyanın önünde tutuyor fakat bu yöntemin yanlış olduğunu düşünüyorum. Her şeyin bu kadar göz önüne serip ortaya koymak yanlış bir yöntem diye düşünüyorum. Zaman zaman katılımcı bireylerin mahrem hayatını tamamen ortaya koyuyor bu da yanlış bir davranış. Adaletin tecellisinde belli kurallar yöntemler var bunları kullanarak adli yargılama yapılmalı.*

Adli Bilimler Uzmanı G. : *Programda adli olaylar ele alınıyor fakat benim gördüğüm kadarıyla biraz daha magazinsel şekilde alınıyor. Olayla ilgisi olmayan gayrimeşru ilişkiler vs gibi insanların tüm mahrem hayatı ortaya konuyor. Bu şekilde magazinsel bir yolla adli vaka gibi ciddi bir olayın çözümüne katkı sağlanacağını düşünmüyorum.*

Adli Bilimler Uzmanı D. : *Herkesin bildiği üzere yargılama, sorgulama gibi ciddi süreçler tamamen adli mercilerde görev yapan uzmanların yetkisinde olan süreçler olmalıdır. Programda insanlar sorgulanıyor yargılanıyor ve bu canlı yayınla herkesin gözü önünde bir televizyon programında yapılıyor. Bu şekilde adli olayların çözümüne olumlu etkisi olduğunu söylemek yanlış olur diye düşünüyorum.*

Komiser A.: *Kolluk güçlerinin şahısları gözaltına alma süresi belli olduğundan dolayı Müge Anlı ile Tatlı Sert programında şahıslar gözaltında olmadığından istenilen sorular yöneltilebiliniyor ve şüpheliler ya da mağdurlar kendilerini baskı altında hissetmeden daha rahat konuşabiliyor ve programa istenilen sürede çıkabiliyor. Faili meçhul konular irdelendiği için de olumlu katkıları olduğunu düşünüyorum.*

Polis Memuru A. : *Aile içi yaşanan olayların çözümünde olumlu etkisi olduğunu söyleyebilirim. Fakat onun dışında olan vakaların çözülmesinin zaman zaman uzamasına neden olabiliyor. Poliste ismi olan şüpheli şahısların isimleri programda söylenince bu kişi*

ifşa olmuş oluyor ve bizim şüpheli şahısı yakalayabilme konusunda zorlanmamıza neden oluyor. Yine bulunuyor ama süreç uzuyor bu şekilde. Bu yönüyle programın adli olayların çözümü konusunda olumsuz değerlendirmekteyim.

Polis Memuru D. : *Aksine olumsuz etkisi olduğunu düşünüyorum. Dosyaların gizliliği her zaman esas olmalıdır. İşin arka planında olayı çözen de emek veren de polis, savcı oluyor. Bu emeği sanki televizyon programında çözülmüşcesine yoksaymak ve böyle yansıtmak bana etik gelmiyor. Bu noktada adli olayların çözümüne olumlu bir etkisi olduğunu düşünmüyorum.*

Polis Memuru Z. : *Programda adeta bir mahkeme kuruluyor. Sorgulama yapılıyor, yargılama yapılıyor, suçlama yapılıyor. Bunun yerinin bir televizyon programı olmasının çok üzücü olduğunu düşünüyorum. Bazı dosyaların sonunda "Müge Anlı'da bir dosya daha kapandı" diye bir ibare yer alıyor. Bu izleyicilere dosyayı Müge Anlı ile Tatlı Sert programı çözdü algısı oluşturuyor. Adli olayların çözümüne böyle mucizevi bir katkısı maalesef ki yok. Bu algıdan da artık vazgeçilmesi gerektiğini düşünüyorum.*

Avukat A. : *Adli çözüm gerektiren olaylar televizyon vasıtasıyla halka duyurulmakta ve kamuoyu oluşturulmaktadır. Bu nedenle adli olayların çözümüne katkı sağladığını düşünüyorum. Kamuoyu oluşturulduğu için ve halk bilgilendirildiği için vatandaş daha fazla sesini duyurabiliyor. Bu durum somut olayın çözümüne katkı sağlayabilir. Olumsuz yönleri ise, bu program bir mahkeme veya karakol değildir. Somut olayın tam anlamıyla çözülmesini sağlayamaz, bu nedenle tam anlamıyla teknik çözümler beklememek gerekir.*

Avukat E. : *Halk desteği alarak ve sosyal medyanın gücünün de etkisiyle yetkili makamlara konunun daha kolay intikal etmesini sağlıyor. Halk desteğiyle vakaların daha hızlı çözüldüğünü söyleyebiliriz. O sebeple adli olayların çözümüne etkisinin olumlu olduğunu söyleyebiliriz. Aynı zamanda olumsuz yönlerinin de var olduğu yadsınamaz. Yargılama, sorgu gibi işlemler yalnızca kolluk kuvvetlerinin ve diğer adli mercilerin*

yetkisindedir. Programda bu tarz davranışların sergilenmesi hukuka tamamen aykırıdır. Bu durum birey üzerinde psikolojik bir baskıya da neden olmaktadır. Bu durumlar programın yargılamaya olumsuz katkıları olarak görülebilmektedir. Kişisel hakların ve gizliliğin ihlal edildiğine şahit olmuştum. Suç ispatlanana kadar herkes masumdur ilkesini zedeleyerek masum insanları hedef haline getirdiği söz konusu olabiliyor. Bu programın olumsuz yanlarından biri.

Avukat H. : *Olayların kamuoyu desteğini alarak görünür kılmasına neden oluyor. Ama bu durum nihai sonuca program sayesinde ulaşıldığı, vakayı Müge Anlı ile Tatlı Sert programının çözdüğü anlamına gelmiyor. Bu algının oldukça tehlikeli olduğunu düşünüyorum. Bir televizyon programında böyle bir sonuca ulaşıldığını beklemek ve inanmak çok ütopik diye düşünüyorum. Adli mercilerde bununla ilgili inanılmaz bir ekip ve uzman kişiler var. Bu başarı bir televizyon programına indirgenmemeli.*

Avukat M. : *Bu alanın içinde olan ve çalışan bir avukat olarak adli olayların çözümü bir televizyon programında magazinselleştirilerek bir gazeteci tarafından sağlanamayacağını düşünüyorum. Bu sebeple adli olayların çözümüne olumlu bir etkisi olduğunu da düşünmüyorum.*

Psikolog Ö.: *Herhangi olumlu bir katkısı olduğunu düşünmüyorum. Aksine güven kaybı vs gibi unsurlarda zararı olduğunu düşünüyorum.*

Psikolog S.: *Adli olayları sonuca bağlamak gibi önemli bir olgunun, bir televizyon programı aracılığıyla yapılabileceğini düşünmüyorum.*

Psikolog Ş. : *Olumlu bir katkısı olduğunu düşünmüyorum baştan aşağı yanlışlarla dolu maalesef.*

Psikolog M. : *Sadece Müge Anlı ile Tatlı Sert ve ekibinin çözdüğü bir dosya olduğunu düşünmüyorum sadece göz önünde, ekranlarda olduğu için halkta bu şekilde bir algı oluşuyor.*

Muhabir B. : *Adli olayların çözümüne katkı sağlamak çok sorumluluk yükleyici bir tabir diye düşünüyorum ve bunun televizyon programında yapılan bir gündüz kuşağı programına yüklemenin de son derece yanlış olduğunu düşünüyorum. Adli olayların çözümü bu kadar kolaya indirgenebilecek bir olgu olmamalı diye düşünüyorum.*

Muhabir S. : *Adli alanda uzman bir kişi değilim fakat medya sektöründe yıllardır var olan biri olarak bu tarz bir programın adli bir olayı yalnızca 3 saatlik canlı yayın yapması ile çözüme ulaştırması çok gerçekçi gelmiyor kulağa diye düşünüyorum.*

Gazeteci B. : *Adli olayların çözümü değil de mağdurun sesini daha fazla duyurup kamuoyu oluşturma hususunda başarılı diyebiliriz. Fakat adli olayların çözümü bir televizyon programının görevi ve alanı değildir diye düşünüyorum.*

Gazeteci K. : *Böyle bir başarıyı Müge Anlı ile Tatlı Sert programına ve ekibine yüklemek adli mercilere haksızlık olarak düşünüyorum. Dosyayı Müge Anlı çözdü algısı ve inancı bu uğurda gecesini gündüzüne katan bir çok adli merciilerde görev alan kişilere haksızlık olur. Kamuoyunda vakanın duyulabilir hale getirmesi kabul edilebilir fakat bunun adli olayı çözdüğü veya büyük bir katkı sağladığı düşüncesine katılmıyorum.*

Katılımcı uzmanların, programın adli olayların çözüme dair etkisinin irdelendiği yanıtlar incelendiğinde çoğunlukla olumsuz düşünceler olduğu görülmektedir. Katılımcılar, programın adli olayların çözümüne yönelik faydalı bir etkisi olmadığı yönünde ortak yargıda bulunmaktadır. Adli olayların çözümünün çok daha zahmetli bir ekip işi olduğunu ve bu alandaki uzmanların bu konuda yetkili oldukları ileri sürülmektedir. Böyle bir başarıyı bir televizyon programına yüklenmesinin yanlış olduğu görüşü ortaya konmaktadır. Öte yandan

kolluk kuvvetlerinin, adalet sisteminin ve adli merciilerin görev ve sorumluluklarını bir televizyon programı aracılığı ile üstlenmesi yönüyle de olumsuz düşüncelere hedef olduğu görülmektedir.

4.1.3 Suç ve Mağduriyet Temalı Tv Programlarının Tercih Edilirliği

Adli Tıp Uzmanı A. : *Hukuksal olaylar iki taraflıdır ve herkes kendini haklı görür. Hukuki süreç bu sebeple zaman zaman uzun sürebiliyor bu sebeple bireyler daha çabuk sonuca ulaşabilmek adına farklı yollar arayışı içerisine girebiliyor.*

Adli Tıp Uzmanı C. : *Hukuk süreci biraz uzun sürdüğü için insanlar çok daha kısa sürede sonuca ulaşma amacında oluyorlar. Bununla beraber bir olay çözüldüğü zaman tüm olayların da çözülebileceği algısı oluşuyor toplumda ve bu sefer programa yöneliyor. Bazen dava sonuçlansa dahi sonuçtan memnun olmayan insanlar da yine bu tarz farklı arayışlara giriyor.*

Adli Bilimler Uzmanı G. : *Programın tamamen bilinçsizlik, çaresizlik, hukuk okur yazarlığının olmaması ve ekonomik durumlar gibi etkenlerin yol açtığı durumlardan dolayı tercih edildiğini düşünüyorum. İnsanlar hukuk okur yazarı olmadığı için haklarını, başvurması gereken yerleri, olması gereken süreçleri ve buna yönelik yetersiz ekonomik koşulları olduğu için en kolay ulaşılabilir bir yeri tercih ediyorlar.*

Adli Bilimler Uzmanı D. : *İnsanlar bilgi eksikliğinden nereye başvurmaları gerektiğini bilmiyorlar ve en kolay ulaşılan kitle iletişim aracı da televizyon olduğu için burayı tercih ediyor olabilirler. Bunun yanısıra hukuksal süreçlerin ülkemizde biraz uzun sürmesi de insanları farklı mecralara başvurmaya teşvik ediyor olabilir diye düşünüyorum.*

Komiser A.: *Programın güvenilirliği toplum önünde olayların çözüme kavuşmasından dolayı, mağdur kişilerin rahatlıkla başvurmalarını sağlıyor olabilir.*

Polis Memuru A. : *İnsanların yargıya olan güveni kırılmış durumda bazen. Kanunlardaki alt ve üst sınırın arasındaki fark fazla olduğu için, aynı suçtan bir kişi 2 yıl ceza alırken diğeri 10 yıl ceza alabiliyor. Bu sebeple de insanlar yargıya inancını kaybedebiliyor. Çözüm olarak da bu tarz programları tercih ediyorlar.*

Polis Memuru D. : *İnsanlar beklemek istemiyorlar özellikle mağdur bireyler hemen çözüme ulaşmak istiyor ve bu sebeple de başka arayışlar içerisine giriyor. Programın tercih edilme nedeninin de bundan kaynaklandığını düşünüyorum.*

Polis Memuru Z. : *Kamuoyuna en kolay yolla ulaşmak, desteğini almak ve yankı uyandırmak için insanlara cazip geliyor.*

Avukat A. : *Devlet eliyle çözüm beklenildiği zaman süreç uzuyor ve adaletin geç tecelli etmesi durumuyla karşılaşılabiliyor. Bu nedenle halk, çözümü daha kısa yollardan aramaya başlayabiliyor. Bu sırada hukuka aykırı davranmak da istemiyor. Bu nedenle kamuoyu oluşturup sesini duyurmak istiyor.*

Avukat E. : *Sürecin üst makamlara daha kolay intikal etmesi, halk desteğinin olması. Adliyeye başvurulduğunda sürecin biraz daha uzun sürüyor olması ve bu süreçte bireylerin hak kayıpları yaşaması gibi durumlar insanları Müge Anlı ile Tatlı Sert programına yöneltiyor. Aynı zamanda güvenilir bir sunucu figürünün olması da buna katkı sağlıyor. Günümüzde insanların yetkili kurumlardan daha çok Müge Anlı'ya güvendiğini gözlemleyebiliyoruz.*

Avukat H. : *Hukuki süreçler zaman zaman biraz uzun sürebiliyor doğru sonuçlara ulaşabilmek adına. Bu noktada mağdur bireyler daha kısa süre içinde çözüm beklediği için bu tarz programlardan medet umuyor ve tercih ediyor.*

Avukat M. : *Hızlı sonuç, kamuyo desteği almak, sosyal medyada yer alma isteği gibi motivasyonların bu tür programlara çıkmaya neden olduğunu düşünmekteyim.*

Muhabir B. : *Adli süreçlerin uzun sürmesi, çaresizlik, ekonomik yetersizlik gibi unsurların mağdur bireyleri bu tarz programlara yönlendirdiğini düşünmekteyim.*

Muhabir S. : *Adli merciilere biraz güven kaybı olduğunu düşünüyorum bu sebeple insanlar farklı platformlardan da sonuca ulaşmaya çalışıyor.*

Gazeteci B. : *Bu tür programlarda yer alan konuların gerek televizyonda gerekse çeşitli sosyal medya mecralarında çok konuşulduğunu, yer aldığını ve dikkat çektiğini görmekteyiz. Bu nedenlerin programın tercih edilirlik nedenleri arasında yer aldığını düşünmekteyim.*

Gazeteci K. : *Günümüz şartlarında yargı süreci biraz uzun sürebiliyır ve mağdur birey bu bekleme sürecini istemediği için daha hızlı sonuca ulaşabilecek farklı yollara başvurmayı tercih ediyor.*

Psikolog Ö.: *Halkın ve medyanın desteğini almak insanlara haklarını daha kolay elde edebileceklerini hissettiriyor. Başvuran bireylerin çoğu mağdur konumundaki bireyler, Kamuoyunun gücünü de alarak daha hızlı sonuç almayı amaçlıyor.*

Psikolog S.: *Kişilerin hem adalet sistemindeki boşluklar nedeniyle hem de programa başvurarak süreci hızlı bir şekilde sonuçlandırmak istemelerinden ötürü Müge Anlı'ya başvurduklarını düşünüyorum.*

Psikolog Ş. : *Tercih edilirlikte en güçlü motivasyonun bireyin sesini daha büyük kitlelere duyurma ihtiyacı olduğunu düşünüyorum. Özellikle mağdur bireyler sonuca kavuşabilmek adına kamuoyunun desteğini almayı önemsiyorlar.*

Psikolog M. : *İnsanlar çok hızlı bir şekilde sonuca ulaşmak istiyorlar özellikle adli vakalarda adaletin hızlıca tecelli etmesini istedikleri için bu tarz programlar da bu ihtiyacı karşılıyor diye düşünüyorum.*

Katılımcı uzmanlara yöneltilen "Sizce mağdur bireyler neden Müge Anlı ile Tatlı Sert programına başvurmayı tercih ediyor" sorusuna alınan yanıtlar incelendiğinde genellikle benzer yanıtlar alındığı görülmektedir. Adaletin sağlanması konusunda dava sürecindeki çeşitli nedenlerden dolayı zaman zaman gecikmeler ve uzayan süreçler yaşanabilmektedir. Katılımcı uzmanlar hukuki sürecin adli merciilerde uzun sürdüğü ve mağdur bireyin daha kısa sürede sonuç alma isteği kişinin programa katılma düşüncesine yönelttiği düşünülmektedir. Aynı zamanda programın güvenirliğinin de bu konuda etkili olduğunu düşünen ve ileri sunan uzmanın da olduğu görülmektedir. Bununla beraber ekonomik durumlar, çaresizlik, bilgisizlik, sesini duyurma isteği ve kamuoyunda yankı oluşturma gibi unsurların da mağdur tarafından programın tercih edilmesinin nedenlerinin arasında yer almaktadır. Sonuç olarak mağdur bireylerin halkın desteğini de alarak sonuca daha hızlı ulaşma amacıyla programa katıldığı düşünülmektedir.

4.1.4 Suç ve Mağduriyet Temalı Tv Programlarının adli mercilere olan güven durumuna etkisi

Adli Tıp Uzmanı A. : *Zedelemeden de öte yok ettiğini düşünüyorum. Hukukun, yargının, polisin çözemediği olayın tv programında çözülüyor algısı halkın güvenini tamamen ortadan kaldırıyor.*

Adli Tıp Uzmanı C. : *Halkın adli vakaları, adli mercilerin ve kolluk kuvvetlerinin değil Müge Anlı ile Tatlı Sert programına çıkınca çözüleceğine dair bir algı yaratıyor. O sebeple polis savcı gibi adli mercilere olan güveni yok ettiğini düşünüyorum.*

Adli Bilimler Uzmanı G. : *Özellikle halkta oluşan algı polisin çözemediğini Müge Anlı çözüyor algısı yer etmiş durumda. Bu gerek adli merciiler için gerekse hukuksal süreçler için oldukça tehdit edici bir durum. Artık polisten değil Müge Anlı'dan medet ummaya başlamış durumda insanlar.*

Adli Bilimler Uzmanı D. : *Oldukça olumsuz yönde etkilediğini düşünüyorum. Maalesef polise savcıya hakime güven kalmadı. Bu durumun bu şekilde olmasında programında fazlasıyla etkisi olduğuna inanıyorum.*

Komiser A.: *Emniyette işlemlerin resmi ilerlemesi farklı olduğundan, medyaya yansıyan konular toplumda infial yaratabileceğinden, ilgi çekebileceğinden, belki daha çok kişiye ulaşma fırsatı bulup aynı zamanda konuların çözümüne faydası olduğundan bu tarz programlar toplum açısından programları daha güvenilir bulup kolluk güçlerine karşı güveni zedeleyebilir.*

Polis Memuru A. : *Polise savcıya olan güveni tamamen yitirdiğini söyleyebilirim. Artık insanlar bu işi polis, asker, adli makamlar çözer demiyor da çözse çözse Müge Anlı çözer algısına kapılmış durumda.*

Polis Memuru D. : *Kesinlikle zedelediğini düşünüyorum hatta bunun su götürmez bir gerçek olduğunu düşünüyorum.*

Polis Memuru Z. : *Halk, programda yer alan dosyaları Müge Anlı ile Tatlı Sert programı çözdü zannediyor ve böylelikle de adli mercilere olan güvenlerini yitiriyorlar.*

Avukat A. : *Maalesef oldukça zedelediğini düşünüyorum.*

Avukat E. : *Bireylerin Müge Anlı'ya başvurduğunda daha hızlı sonuç alıyor olması ve bunun görsel medyada yayınlanıyor olması bireylerin adli mercilere olan güvenini zedebilir diye düşünüyorum. Öte yandan bu durumlardan Müge Anlı ve Tatlı Sert programını diğer benzer programlardan bir nebze ayrı tutmanın da faydalı olacağını düşünüyorum. Diğer benzer programlar çok daha zararlı nitelikte. Müge Anlı ile Tatlı Sert programının diğer programlara kıyasla hukuki birtakım kurallara daha fazla uyduğunu düşünüyorum.*

Avukat H. : *Hem de çok yüksek düzeyde zedelediğini düşünüyorum.*

Avukat M. : *Hakimin, savcının,, polisin çözemediği olayın bu tarz bir tv programında çözülüyor algısı halkın güvenini tamamen ortadan kaldırıyor.*

Muhabir B. : *Oraya giden tüm vakaların hemen çözüleceğine dair bir algı var halkın üzerinde. Bu da dolaylı olarak tabiki hukuka ve adalete yönelik güvenin zedelenmesine yol açmaktadır.*

Muhabir S. : *Özellikle halk, polise gidince çözülmediğine ve Müge Anlı ile Tatlı Sert programına gidildiğinde hemen çözüleceğine inanıyor. Bu durum adli merciilere güven konusunda büyük bir tehdit oluşturuyor.*

Gazeteci B. : *Artık mağdur olan bireyler polise savcıya gideyim değil de Müge Anlı programına çıkayım diye düşünmeye başladı. Başvurulacak ilk yer orası olmamalı bu durum tabiki güvenin zedelendiğini gösteriyor.*

Gazeteci K. : *İnsanlar polisten adliyeden değil Müge Anlı'dan sonuç almaya yönelmeye başladı. Bu da hukuk sistemine olan güvenin azaldığını göstermektedir.*

Psikolog Ö.: *Çevremdeki insanlardan da örneklerini gördüğüm şekilde, izleyiciler çözse çözse Müge Anlı çözer algısında ve bu tüm hakim savcı polis gibi birimlere olan güveni zedeliyor.*

Psikolog S.: *Maalesef oldukça zedelediğini düşünüyorum.*

Psikolog Ş. : *Bu tarz programlardan sonra hukuk sisteminin ciddi zarar gördüğünü ve güven kaybettiğini düşünüyorum.*

Psikolog M. : *Hakimin, savcının,, polisin çözemez ama Müge Anlı çözebilir algısı güvenini tamamen ortadan kaldırıyor.*

Katılımcı uzmanlara yöneltilen "Bu tarz programlar polis / savcı gibi adli birimlere olan güveni zedeliyor mu?" sorusu karşısında alınan yanıtlar incelenmiştir. Buna göre katılımcı uzmanların tamamı, Müge Anlı ile Tatlı Sert ve benzeri programlar nedeniyle halkın

kolluk kuvvetlerine, adli mercilere ve adalet sistemine, hakim savcı gibi hukuk uzmanlarına olan güvenlerini ciddi anlamda zedelediğini ileri sürmektedir.

4.1.5 Suç ve Mağduriyet temalı tv programlarının gerçekçiliği

Adli Tıp Uzmanı A. : *Kurgu olduğunu düşünmüyorum gerçek olgular işleniyor. Konu bulmakta da zorlanılmıyordur çevrede sayısız olaylar yaşanıyor.*

Adli Tıp Uzmanı C. : *İşlenen olguların zaman zaman adli tıp kurumuna muayene geldiğine şahit olduğum için işlenen vakaların gerçek olduğunu düşünüyorum.*

Adli Bilimler Uzmanı G. : *Diğer benzer programla düşündürücü olabilir belki ama Müge Anlı ile Tatlı Sert programında gerçek olguların işlendiğini düşünüyorum.*

Adli Bilimler Uzmanı D. : *Kurgu hikayelerle bu noktalara gelebileceğini düşünmüyorum bu sebeple gerçek vakalar işleniyor diye düşünüyorum.*

Komiser A.: *Var olan olayları topluma lanse etmiş oluyor. Bu yönüyle işlenen olayların gerçek olduğunu düşünüyorum. Emniyet mensubu olarak bu konulara hakim olsakta toplum içerisinde aslında hiç düşünülmeyecek durumların dahi var olduğunu bu gerçeklerle yüzleştirdiğini düşünüyorum.*

Polis Memuru A. : *Programda gerçek vakalar işleniyor fakat işleniş tarzı olarak biraz kurgulaştırılabiliyor bazen ama vakaların hepsi gerçek oluyor.*

Polis Memuru D. : *Bazı dosyaları kendim de gördüğüm için işlenen olguların gerçek olduğunu görüyorum.*

Polis Memuru Z. : *Kurgu olmuyor gerçek var olan dosyalar işleniyor.*

Muhabir S. : *Kurgu olduğunu düşünmüyorum gerçek olgular yer alıyor.*

Muhabir B. : *Belki başlangıçta kurgu yoluna gidilmiş olabilir. Olayların gerçek mi kurgu mu olduğunu bilemiyorum. Fakat şuanda program akışı içerisinde çeşitli bölgelerden çok fazla telefon bağlantıları yapılması, bazı olayların basına yansıması, bireylerin*

özelliklerinin ve isimlerinin veriliyor olması, zaman zaman kolluk kuvvetlerinin dahil olması gibi durumlar işlenen olguların gerçekçi olduğunu düşündürüyor.

Gazeteci B. : *Programda işlenen olayların kurgu olduğunu da düşünmüyorum gerçek olaylar işleniyor.*

Gazeteci K: *Olayların kurgu olduğunu da düşünmüyorum programda gerçek olaylar işleniyor.*

Avukat A. : *Her olayın ve çözümünün gerçek olmadığını düşünüyorum.*

Avukat E. : *İşlenen olguların tamamen gerçek olduğunu düşünüyorum.*

Avukat H. : *İşlenen olgular benim düşünceme göre gerçek vakalar oluyor.*

Avukat M. : *Gerçek dosyalar ele alınıyor kurgu olduğunu düşünmüyorum.*

Psikolog Ö.: *Medyatik anlamda böylesine başarı yakalayan programın kurgu vakalar üreteceğini düşünmüyorum.*

Psikolog S.: *Kurgu olsaydı bunca yıllardır devam ettiremezdi diye düşünüyorum bence gerçek tamamı gerçek vakalardan oluşuyor.*

Psikolog Ş. : *İşlenen dosyaların kurgu olduğunu düşünmüyorum programda gerçek olaylar işleniyor.*

Psikolog M. : *İşlenen olguların tamamen gerçek olduğunu düşünüyorum.*

Katılımcı uzmanların program içerisinde işlenen olaylara yönelik görüş ve algılarına dair yanıtları incelendiğinde, Müge Anlı ile Tatlı Sert programında işlenen olayların kurgu olmadığını, gerçek ve yaşanmış olayların programa yansıyarak işlendiği yönünde bir düşünce olduğu belirtilmektedir. Buna göre uzmanlardan bazıları programa çıkan ve anlatılan tüm olayların doğru ve yaşanmış olaylar olduğunu düşünmektedir. Bunun yanısıra tamamının

gerçek olmadığını, kurgulaştırıldığını düşünen ve bu şekilde fikir beyan eden uzmanların da var olduğu görülmektedir.

5. TARTIŞMA

Televizyona olan erişilebilirlik düzeyinin artması ile birlikte televizyon programlarının izlenme oranları da artış göstermektedir. Özellikle gündüz kuşağı reality show programlarından izdivaç (evlilik) programlarının yasaklanması (Özgenç, 2007) ile birlikte suç ve mağduriyet temalı reality show programlarına yönelik talepte de artış olduğu görülmektedir. Suç ve mağduriyet temalı reality show programlarına örnek birçok program bulunmaktadır. Bu programlardan en çok tercih edilen ve izlenen program Müge Anlı ile Tatlı Sert programı olduğu görülmektedir.

Suç reality show programları arasında izlenme oranları, konu çeşitliliği ve sürekliliği açısından öne çıkan Müge Anlı ile Tatlı Sert programını izleyen bireylerin programa yönelik düşüncelerini incelemek amacı doğrultusunda araştırmaya 223 kadın, 77 erkek katılmıştır. Cinsiyet analiz sonuçları bu düşünceyi destekler niteliktedir. Literatüre göre günün özellikle sabah saatlerinde kadınlara yönelik programların daha fazla yayınlandığı belirtilmektedir (Kaplan, 1992). Yapılan bir araştırma kadınların erkeklere kıyasla daha fazla televizyon izlediği ortaya konmaktadır (Aziz, 1982). Aynı zamanda televizyon programlarının büyük çoğunluğunun hedef kitlesinin de kadınlar olduğu ileri sürülmektedir (Batmaz ve Aksoy, 1995). Öte yandan programı izleyen bireylerin yaş dağılımlarına bakıldığında 183 kişinin 18-30 yaş aralığında, 68 kişinin 31-45 yaş aralığında, 46 kişinin 46-64 yaş aralığında, 3 kişinin ise 65 yaş ve üzeri yaş aralığında olduğu görülmektedir. Katılımcıların sosyo-demografik özelliklerinin betimleyici istatistik sonuçlarına göre izleyici bireylerin en fazla 18-30 yaş aralığında olduğu görülmektedir.

Araştırmanın diğer sosyo-demografik özelliklerinden biri olan medeni durum analiz sonuçlarına bakıldığına 165 kişinin evli, 128 kişinin bekar olduğu görülmektedir. Bu verilerin evli ve bekar bağlamında normal dağılım gösterdiği görülmektedir. Aynı zamanda

katılımcıların eğitim durumuna bakıldığında 17 kişinin ilkokul, 23 kişinin ortaokul, 72 kişinin lise, 172 kişinin üniversite, 16 kişinin ise yüksek lisans düzeyinde eğitim durumuna sahip olduğu görülmektedir. Örneklemin çeşitli ilçelerden, bölge ve kesimlerden rastgele oluşturulduğu göz önünde bulundurulduğunda ve eğitim durumunu değişkenin betimleyici istatistiklerine bakıldığında izleyicilerin yarısından fazlasının üniversite düzeyinde eğitim seviyesine sahip olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Araştırmanın diğer verilerine bakıldığında gelir durumu değişkeninin gruplara göre normal dağılım gösterdiği görülmektedir. Öte yandan katılımcıların neredeyse yarısına yakınının özel sektörde çalıştığı sonucuna varılmıştır. Literatür bilgileri ve programın yayın saati göz önüne alındığında izleyicilerin çoğunlukla ev hanımı olduğu düşünülmektedir (Kaplan, 1992).

Araştırmaya katılan bireylerin güncel haberleri takip etme şekillerine bakıldığında 185 kişinin sosyal medyadan, 53 kişinin ise televizyondan takip ettiği görülmektedir. Son zamanlarda internetin ve teknolojinin gelişimi ile birlikte sosyal medya kullanımının hızla arttığı literatür araştırmaları ile de desteklenmiş olarak görülmektedir. Ülkemizde yapılan bir çalışmada sosyal medya kullanım oranlarının %97 düzeylerine eriştiği sonucuna varılmıştır (Solmaz vd., 2013). Araştırma verileri ve literatür bulguları göz önüne alındığında katılımcıların büyük çoğunluğunun haberleri sosyal medya üzerinden takip etmeyi tercih ettiği, güncel olay ve haberleri takip etmekte bu aracı kullandığı görülmektedir. Araştırmaya katılan bireylerin, ülkemizde yaşanan suç olaylarının artışına yönelik düşüncelerine bakıldığında örneklemin neredeyse tamamına yakın bir kitle ülkemizdeki suç oranlarının arttığını düşünmektedir. Literatür bilgilerine bakıldığında suç oranlarına yönelik yapılan araştırmalar ülkemizde suç oranlarının yıldan yıla artış gösterdiğini ortaya koymaktadır

(Aslan ve Oğuz, 2012). Bu yönüyle katılımcıların öne sürdüğü düşüncelerini, literatür bilgisi de desteklemektedir.

En çok artan suç türleri sorusuna verilen cevaplar en çok cinsel saldırı suçlarının arttığına yönelik düşünceyi ortaya koymaktadır. Oysa literatür bilgisi incelendiğinde en çok işlenen suçların hırsızlık, adam öldürme suçları olduğu görülmektedir (İlbars, 2007). Bu yönüyle literatür ve araştırma sonuçları birbirine zıt yönde bulguları ortaya koymaktadır. Sosyal medya kullanımının hızla artması ile birlikte cinsel saldırı suçları mağduru ve mağdur yakınlarının yaşanan durumu kamuoyuna daha kolay aktarabilmesi ve böylelikle halkın işlenen cinsel saldırı suçlarına daha çok şahit olması bu bulgunun sebebi olabilmektedir. Yine katılımcıların kadın ağırlıklı olmasının da bu algının oluşmasında etkili olduğu düşünülebilir. Kadınların mağduru olmaktan en çok korktukları suç türünün cinsel saldırı suçları olduğuna ilişkin literatür verisi bu düşünceyi desteklemektedir (Öztürk vd., 2016).

Araştırmanın alt problemlerinden birini oluşturan mağduriyet yaşama durumuna yönelik yapılan analizlerden kadınlar ile erkekler arasında mağduriyet durumlarına yönelik bir farklılık olmadığı saptanmıştır. Yapılan araştırmalar da kadınların erkeklere kıyasla daha fazla mağduriyet korkusuna sahip oldukları ortaya konmaktadır (Box, Hale ve Andrews, 1998; Smith ve Torstensson, 1997; Valentine, 1989). Fakat araştırmada bunun tersi yönde bir sonuca ulaşılmıştır.

Araştırmanın katılımcılarının herhangi bir suça maruz kaldıklarında polise gitmeye yönelik ihbar davranışları da araştırılmıştır. Edinilen sonuçlara göre katılımcıların neredeyse tamamına yakını (%93) herhangi bir suça maruz kaldıklarında polise ihbar etmeyi tercih ettiklerini belirtmişlerdir. İhbar davranışı ile birlikte katılımcıların Türk adalet sistemine olan güven durumları da sorgulanmıştır. Verilen yanıtların analizlerine bakıldığında katılımcıların çoğunlukla kısmen ve hayır cevapları verdikleri görülmektedir. Buna göre katılımcı bireylerin

Türk adalet sistemine olan güvenlerinin düşük olduğu sonucuna varılmaktadır. İki veri birlikte değerlendirildiğinde katılımcıların hem suça maruz kaldıklarında polise ihbar davranışının yüksek olduğu hem de Türk adalet sistemine olan güvenlerinin de düşük olduğu sonucuna varıldığı görülmektedir. Bu iki bulgunun birbirine zıt yönlü sonuçları ortaya koyduğu söylenebilmektedir. Ülkemizde yapılan bir araştırmada katılımcıların hukuk sistemine olan güvenleri sorgulanmıştır ve edinilen analiz sonuçlarına göre katılımcı bireylerin yalnızca %35'inin hukuk sistemine güven duyduğu sonucuna varılmıştır (Bilgin, 2011). Yapılan farklı bir çalışmada da toplumumuzun hukuk sistemine olan güven düzeyinin düşük olduğu ifade edilmektedir (Dolu, Büker ve Uludağ, 2012). Başka bir araştırmada, yargıya olan güvenin düşük olmasının Türk toplumu açısından önemli bir sorun olarak ifade edilmektedir (Sancar ve Aydın, 2009). Katılımcıların büyük çoğunluğu aynı zamanda polis ve savcıların görev ve sorumluluklarını layığıyla yerine getirmediklerini ileri sürmektedir. Bu yönüyle katılımcıların hem adalet sistemine güven duyma düzeylerinin düşük olması hem de polis ve savcıların görev ve sorumluluklarını olması gerektiği şekilde yerine getirmediklerine dair veriler birbiri ile uyumlu olmakla birlikte yine de bireylerin büyük çoğunluğunun maruz kaldıkları suçu polise ihbar etmeleri her şeye rağmen adalet sisteminden umutlatını kesmediklerini düşündürmektedir. Ancak suçu ihbar edip neticeyi beklemek yerine mağduriyet temalı televizyon programlarına başvurmak gibi tali yolları da aynı zamanda denedikleri söylenebilmektedir.

Araştırmanın temel başlıklarından birini oluşturan mağdur olma endişesi verileri katılımcıların büyük çoğunluğunun yüksek düzeyde mağduriyet korkusu yaşadığını ortaya koymaktadır. Literatür suç ve mağduriyet korkusunun günümüz toplumlarında yaygın bir sorun haline geldiğini ileri sürmektedir. Özellikle modern toplumlarda oluşan suç ve mağduriyet korkusu, suç oranlarının artmasıyla ilişkilendirilmektedir (Hale, 1996). Literatüre göre bireyler suçun kendisinden ziyade suç korkusundan etkilendikleri belirtilmektedir

(Bannister ve Fyfe, 2001). Bu tez çalışması da katılımcıların büyük çoğunluğunun suç ve mağduriyet korkusu yaşadığını ortaya koymaktadır. Bu yönüyle araştırma sonucu literatürle uyumlu bir sonucu ortaya koymaktadır. Katılımcıların mağduriyet düzeyleri incelendiğinde mağduriyet düzeyi ortalamasının yükseğe yakın olduğu sonucuna varılmaktadır.

Araştırmaya katılan bireylerin çoğunlukla, en fazla adam öldürme suçunun mağduru olmaktan korktuklarını belirtmişlerdir. 2018 yılı TÜİK verilerine göre ülkemizde en çok işlenen suçların hırsızlık, adam öldürme suçları olduğu görülmektedir (İlbars, 2007). Adam öldürme suçunun ülkemizde en fazla işlenen suçlardan birisi olması ve suçun ağırlığı birlikte değerlendirildiğinde katılımcıların mağduru olmaktan en çok korktuğu suç türünün adam öldürme suçu olmasının beklenir bir sonuç olduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın alt problemlerini oluşturan güvene dayalı unsurlar; katılımcı bireylerin yaşadıkları şehirde kendilerini güvende hissetme durumları, geç saatte dışarı çıkmaktan korkma durumları, toplu taşıma kullanmaya yönelik korku düzeyleri olmaktadır. Her bir verinin betimleyici istatistiklerine bakılmış olup bu doğrultuda yapılan analizler sonucunda katılımcıların yarısından fazlasının yaşadığı şehirde kendini güvende hissetmediği sonucuna ulaşılmıştır. Aynı değişkene cinsiyet bazında bakıldığında; erkeklerin kadınlara kıyasla yaşadıkları şehirde kendilerini daha fazla güvende hissettikleri ortaya konmaktadır. Yerel haberler ve yaşamın doğal akışı dikkate alındığında kadınların erkeklere oranla daha fazla mağdur olması durumu bu veriyi desteklemektedir. Uluslararası yapılan bir araştırma, cinsiyet bağlamında kadınların erkeklere kıyasla güvenlik konusunda daha fazla endişe duydukları ve karanlıkta yürüme vs gibi davranışlardan daha fazla kaçındığını ortaya koymaktadır (Lycnh ve Atkins, 1988; Ross, 1993). Söz konusu suç mağduriyeti korkusu, kadınlarda, şehirde yaşama yönelik güven duygusunu azaltmada rol oynadığı düşünülmektedir.

Analiz yapılan teze ait bir diğer veri ise aynı bireylerin geç saatte sokağa çıkmaya yönelik korku durumları olmaktadır. Yapılan analiz sonuçlarına göre katılımcıların %66,7'sinin akşam geç saatte sokağa çıkmaktan korktukları sonucuna varılmıştır. Aynı veriye cinsiyet bazında bakıldığında kadınların erkeklere kıyasla geç saatte dışarı çıkmaktan daha fazla korktukları sonucuna ulaşılmıştır. Karanlık, zayıf güvenlik, yetersiz aydınlatma, ıssız sokaklar gibi etkenlerden kadınlar daha fazla etkilenmekte ve endişe duymaktadır (Yavuz ve Welch, 2010). Cinsiyet bazından geç saatte sokağa çıkma durumunun literatür bilgileri ve bu tezden elde edilen veriler birbirini desteklemektedir. Bir diğer analiz verisi ise katılımcı bireylerin toplu taşıma kullanmaktan korkma durumlarıdır. Yapılan analiz sonuçlarına göre katılımcıların %60,0'ı toplu taşıma kullanmaktan korkmadıklarını belirtmektedir. Bulunan verilerin ışığında özetlem<ek gerekirse; katılımcılar yaşadıkları şehirde kendilerini güvende hissetmemekte, özellikle kadınların bu konudaki güven duyguları daha düşük olmakta, katılımcılar geç saatte dışarı çıkmaktan korkmakta, ancak kısmen tezat teşkil eder şekilde toplu taşıma kullanmaktan çoğunlukla korkmamakta oldukları sonuçlarına varılmıştır. Oysa başka ülkelerde yapılan bazı çalışmalar özellikle kadınlarda gelişen suç korkusunun toplu taşıma araçlarını kullanma düzeylerine etki ettiğini ortaya koymaktadır (Nasar ve Fisher, 1993; Skogan, 1986). Anket katılımcılarının literatür verisi ile farklılık gösteren cevaplarının sebebinin ülkemizde toplu taşıma araçlarının kalabalık olması ve kültürümüzde özellikle kadına yönelik şiddet, cinsel içerikli suçlara, bu suçların işlenişine tanık olanların müdahil olma eğilimleri sebep olmuş olabilir. Buna karşın ülkemizde yapılan nitel bir araştırmada şehir yaşamına güven duyma konusunu katılımcıların bir sorun olarak gördüğü ve güvenliğin zayıf olduğunu düşündüğü görülmektedir (Erkan, Kaya ve Güney, 2021).

Katılımcı bireylerin geçmiş mağduriyet yaşama durumlarına göre Türk adalet sistemine güven duyma durumlarının analizlerine bakıldığında; mağduriyet yaşama durumları ile adalet sistemine güven duyma durumları arasında bir farklılık olduğu saptanmamıştır.

Yapılan analizler ve sonuçlar ışığında katılımcı kitlenin Türk adalet sistemine güven duyma düzeylerinin düşük olduğu görülmektedir. Öte yandan adli bir olay karşısında polise gitmem diyen bireylerden Türk adalet sistemine güven duyduğunu ileten hiç kimse olmadığı görülmektedir. Bu durum, insanların kendi adaletini kendilerinin sağlamaya çalışma ihtimalini arttırırken böylece suç oranlarının da artmasına neden olabileceği düşünülmektedir. Bununla beraber Türk adalet sistemine güven duyma durumunun adli olay karşısında polise gitme durumuna yönelik değişiklik göstermediği saptanmıştır.

Katılımcılardan Türk adalet sistemine güvenme durumları ile polis / savcı gibi adli mercilerin görev sorumluluklarını yerine getirme durumları arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır. Katılımcı bireylerin geçmiş mağduriyet yaşama durumlarına göre mağduriyet korkusu duyma durumlarına bakıldığında; aralarında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Buna göre katılımcıların mağduriyet yaşama durumları mağduriyet korkusu duyma düzeylerini etkilememektedir.

Müge Anlı ile Tatlı Sert programına yönelik yapılan analizler incelendiğinde katılımcıların çoğunluğunun Müge Anlı ile Tatlı Sert programını adli olayları takip etmek için izlemediği sonucuna varılmaktadır. Bununla birlikte Müge Anlı ile Tatlı Sert programını her gün düzenli olarak takip etme oranlarının da düşük olduğu sonucuna varılmaktadır. Buna bireylerin iş hayatı, okul hayatı, programın yayın saatinin genellikle mesai saatleri içerisinde olması gibi unsurların etkili olduğu düşünülmektedir.

Katılımcı bireyler, Müge Anlı ile Tatlı Sert programında yer alan avukat ve adli tıp uzmanı gibi uzmanların halkı doğru bilgilendirmek ve adli olayların çözümü hususunda sorumluluk yerine getirdiklerini düşünme düzeylerinin orta seviyede olduğu görülmektedir. Aynı zamanda katılımcıların çoğunluğu, Müge Anlı ve Tatlı Sert programında yer alan avukat, adli tıp uzmanı ve psikiyatristlerin bu programdaki rollerini kendi meslekleri

açısından doğru bulma düzeyleri de yine orta seviyede olarak tespit edilmiştir. Bu veriler konunun ilgilisi olan ve derinlemesine mülakat yapılan uzmanların görüşleri ile çelişmektedir.

Bununla birlikte adli olayların çözümü konusunda Müge Anlı ile Tatlı Sert programına başvurulmasını, katılımcıların çoğunluğunun doğru bulduğu sonucuna varılmıştır. Bireylerin Türk adalet sistemine güven duymamaları, adaleti farklı kanallar aracılığıyla aramaya yönelttiği düşünülmektedir. Bu yollardan biri de Müge Anlı ile Tatlı Sert programı olmaktadır. Benzer olarak analiz sonuçlarına bakıldığında, katılımcıların büyük çoğunluğu, insanların güvenlik güçleri aracılığı ile sonuç alamadıklarında Müge Anlı ile Tatlı Sert programına başvurduklarını düşünme düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir.. Bu durum yine Türk adalet sistemine olan güvensizlik ile açıklanabilmektedir.

Müge Anlı ile Tatlı Sert programının formatına benzer farklı programların da var olduğu bilinmektedir. Fakat araştırmaya katılan bireylerin büyük çoğunluğu, Müge Anlı ile Tatlı Sert programı dışında benzer diğer programları izlemediklerini ifade etmektedir. Bu durum televizyon kanallarının reyting sonuçları ile de desteklenmektedir. Aynı zamanda bireylerin Müge Anlı ile Tatlı Sert programında en fazla adam öldürme ve kayıp vakalarının ilgilerini çektikleri ve bu olayları daha çok izlemek istedikleri sonucuna varılmaktadır. Gizem barındıran, sonucun merak edildiği, detaylarda fazlalığı barındıran vakaların daha fazla ilgi çektiği düşünülebilir.

Müge Anlı ile Tatlı Sert anketinden sorularının ortalamaları ile cinsiyet arasında yapılan analizler sonucunda değişkenler arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Buna göre kadınların erkeklere kıyasla Müge Anlı ile Tatlı Sert programına yönelik olumlu yargı ve düşüncelerinin daha yoğunlukta olduğu görülmektedir. Literatüre göre kadın ve erkeklerin televizyon programlarına yükledikleri anlamlar farklılık göstermektedir (Mutlu, 1999). Buna

göre programı adli olayları takip etmek için izleme, mağduriyet endişesini arttırma, işlenen olguların gerçek olduğunu düşünme, programda yer alan avukat, adli tıp uzmanı ve psikiyatristlerin halkı doğru bilgilendirdiğini düşünme, adli olayların çözümü konusunda Müge Anlı'ya başvurulmasını doğru bulma, güvenlik güçleri ile sonuç alınamadığında programa başvurulduğu düşünme, benzer suç ve reality show programlarını izleme, ve programda yer alan avukat, adli tıp uzmanı ve psikiyatristlerin programdaki rollerini kendi meslekleri açısından doğru bulma düzeylerinin erkeklere kıyasla kadınlarda daha yüksek olduğu sonucuna varılmaktadır. Televizyon programlarının hedef kitlesinin çoğunlukla kadınlar olduğunu ileri süren literatür bilgisi (Batmaz ve Aksoy, 1995) ile kadınların Müge Anlı ile Tatlı Sert programı hakkında olumlu düşüncelerinin ortalamasının erkeklere göre daha yüksek olduğu sonucu birbirini desteklemektedir.

Katılımcıların Müge Anlı ile Tatlı Sert programının mağduriyet endişesi arttırmasına yönelik düşünceleri ile mağduriyet endişesi düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesine bakıldığında iki değişken arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Buna göre bireylerin mağduriyet endişesi düzeyleri programın mağduriyet endişesini arttırmasına yönelik düşünceleri birbirini etkilemektedir. Mağduriyet endişesi düzeyleri orta ve yüksek olan bireylerin programın mağduriyet endişesini arttırmasına yönelik düşüncelerinin ortalamasının daha yüksek olduğu sonucuna varılmaktadır. Diğer bir deyişle mağduriyet endişesi yüksek olan bireyler programın mağduriyet endişesini arttırdığını düşünmektedir. Bu iki bulgu birbiri ile destekler nitelikte verileri ortaya koymaktadır. Yapılan çalışmalar suç ve şiddet içerikli programları izleyen bireylerin kendileri dışındaki kimselerden korkmasına yol açtığını ortaya koymaktadır (Küçükcan, 2020).

Araştırmanın ikinci kısmı olan alan uzmanları ile yapılan derinlemesine mülakat sonuçları da incelenmiş ve bazı sonuçlara ulaşılmıştır. Katılımcı danışmanların programa dair düşüncelerini belirten yanıtlar incelendiğinde programın çoğunlukla olumsuz yanlarının var

olduğunun dile getirildiği görülmektedir. Özellikle avukat katılımcılar, programın hukuki zeminin olmadığını bu sebeple de soruşturmayı ve yargılama sürecini olumsuz etkilediğini düşünmektedir. Bunun yanısıra kolluk kuvvetlerinin ve adli mercilerin görevlerini üstlendiği ve bunun olumsuz bir durumu ortaya koyduğunu belirten görüşlerin de yoğunlukta olduğu söylenebilmektedir. Öte yandan programın, mağdur olan bireylerin sesini duyurma, kamuoyunun gücünü kullanma, vakaların göz önünde işlenerek, daha hızlı yürütülerek adaletin tecelli etmesini hızlandırma gibi etkilerinin de var olduğu dile getirilmiştir. Öte yandan mağdur olan bireylerin sesini duyurma, kamuoyunun gücünü kullanma, vakaların göz önünde işlenerek, daha hızlı yürütülerek adaletin tecelli etmesini hızlandırma, adli olayların çözümü konusunda kamuoyu oluşturma ve halkın desteğini alma gibi etkilerinin de programın olumlu yönleri olduğunu belirten uzmanlar da bulunmaktadır. Literatürde realiyt show programlarını yargısız infazcı olarak nitelendiren çalışmalar mevcuttur (Aksop, 1998). Sonuç olarak katılımcı uzmanların program hakkında olumsuz yargı ve düşüncelerin daha yoğunlukta olduğu ve uzmanlar tarafından desteklenmediği söylenebilmektedir.

Katılımcı uzmanların, programın adli olayların çözüme dair etkisinin irdelendiği yanıtlar incelendiğinde çoğunlukla olumsuz düşünceler olduğu görülmektedir. Katılımcılar, programın adli olayların çözümüne yönelik faydalı bir etkisi olmadığı yönünde ortak yargıda bulunmaktadır. Adli olayların çözümünün çok daha zahmetli bir ekip işi olduğunu ve bu alandaki uzmanların bu konuda yetkili oldukları ileri sürülmektedir. Böyle bir başarıyı bir televizyon programına yüklenmesinin yanlış olduğu görüşü ortaya konmaktadır. Öte yandan kolluk kuvvetlerinin, adalet sisteminin ve adli merciilerin görev ve sorumluluklarını bir televizyon programı aracılığı ile üstlenmesi yönüyle de olumsuz düşüncelere hedef olduğu görülmektedir. Literatür bilgilerine bakıldığında suç ve mağduriyet temalı reality show programlarının izleyicilerinin hukukun çözümsüz kaldığını düşündükleri ve çözüme

televizyon programı aracılığı ile ulaşmayı amaçladıkları yönünde sonuçlara ulaşılmıştır (Çoban, 2019).

Katılımcı uzmanlara yöneltilen "Sizce mağdur bireyler neden Müge Anlı ile Tatlı Sert programına başvurmayı tercih ediyor" sorusuna alınan yanıtlar incelendiğinde genellikle benzer yanıtlar alındığı görülmektedir. Adaletin sağlanması konusunda dava sürecindeki çeşitli nedenlerden dolayı zaman zaman gecikmeler ve uzun süreçler yaşanabilmektedir. Katılımcı uzmanlar hukuki sürecin adli merciilerde uzun sürdüğü ve mağdur bireyin daha kısa sürede sonuç alma isteği kişinin programa katılma düşüncesine yönelttiği düşünülmektedir. Aynı zamanda programın güvenirliğinin de bu konuda etkili olduğunu düşünen ve ileri sunan uzmanın da olduğu görülmektedir. Bununla beraber ekonomik durumlar, çaresizlik, bilgisizlik, sesini duyurma isteği ve kamuoyunda yankı oluşturma gibi unsurların da mağdur tarafından programın tercih edilmesinin nedenlerinin arasında yer almaktadır. Sonuç olarak mağdur bireylerin halkın desteğini de alarak sonuca daha hızlı ulaşma amacıyla programa katıldığı düşünülmektedir. Bununla birlikte literatür bilgisine bakıldığında en çok izlenen ve tercih edilen televizyon programlarının reality show programları olduğu görülmektedir. Aynı zamanda ülkemizde yapılan bir çalışma Müge Anlı ile Tatlı Sert programına katılan bireylerin sosyo-ekonomik özellikleri ve sorunlarına yönelik olarak ihtitaç duydukları ilgili kurumlara ulaşabilirlik düzeylerinin düşük olduğunu belirtmektedir (Çoban, 2019). Bununla beraber farklı çalışmalar devletin işlevsizliği, toplumsal mekanizmaların yetersizliği nedeniyle bireylerin adli merciilerden önce bu tarz programlara yöneldiklerini ortaya koymaktadır (Aksop, 1998).

Katılımcı uzmanlara yöneltilen "Bu tarz programlar polis / savcı gibi adli birimlere olan güveni zedeliyor mu?" sorusu karşısında alınan yanıtlar incelenmiştir. Buna göre katılımcı uzmanların tamamı, Müge Anlı ile Tatlı Sert ve benzeri programlar nedeniyle halkın kolluk kuvvetlerine, adli mercilere ve adalet sistemine, hakim savcı gibi hukuk uzmanlarına

olan güvenlerini ciddi anlamda zedelediğini ileri sürmektedir. Halktan olan katılımcıların Türk adalet sistemine güvenmediklerine dair düşünceleri ile bu bulgu birbirini destekler niteliktedir. Aynı zamanda yapılan araştırmalar suç ve mağduriyet temalı televizyon programlarının bireylerin özel alanlarının sınırlarını ihlal eden bir yaşam biçimine neden olduğu belirtilmektedir (Çoban, 2019). Öte yandan televizyonda şiddet içerikli yayınların yoğunluğundan yol açtığı sorunlar, korkunun artması ve bununla birlikte devlete yönelik gelişen güvensizlik algısının da artmasıdır (Gerbner, 2013; Jamieson ve Romer, 2014). Bu tarz programlar aracılığı ile izleyiciye, adalet sistemine ilişkin beklentilere girmesine ve bunların ne derece uygulandığına dair yorumlamasına yol açmaktadır. Bu da devlete ve adalet sistemine yönelik güven kaybına neden olabilmektedir (Hughes ve Magers, 2007; Garland, 2001).

Katılımcı uzmanların program içerisinde işlenen olaylara yönelik görüş ve algılarına dair yanıtları incelendiğinde, Müge Anlı ile Tatlı Sert programında işlenen olayların kurgu olmadığını, gerçek ve yaşanmış olayların programa yansıyarak işlendiği yönünde bir düşünce olduğu belirtilmektedir. Buna göre uzmanlardan bazıları programa çıkan ve anlatılan tüm olayların doğru ve yaşanmış olaylar olduğunu düşünmektedir. Bunun yanısıra tamamının gerçek olmadığını, kurgulaştırıldığını düşünen ve bu şekilde fikir beyan eden uzmanların da var olduğu görülmektedir.

Yapılan uzman görüşmeleri sonucunda programın temel hedef kitlesinin toplumdaki kadınlar olduğu görülmektedir. Müge Anlı ile Tatlı Sert programı önderliğinde olmak üzere gündüz kuşağı programlarında mağdur kadın imgesi sıklıkla kullanılmaktadır. Aynı zamanda televizyon programlarının büyük çoğunluğunun hedef kitlesinin de kadınlar olduğu ileri sürülmektedir (Batmaz ve Aksoy, 1995). Yapılan bir araştırmada televizyon programlarının özellikle kız çocuklarının giyim, yemek yeme adabı, sosyal ortamdaki davranış şekilleri gibi unsurlara etki ettiği ortaya konmaktadır (Aziz, 1982). Literatüre göre toplumsal cinsiyet

rolleri televizyon izleme üzerinde etkiye sahip olmaktadır (Karabağ Sarı, 2014). Ülkemizde yapılan bir çalışmada kadın; gündüz kuşağı programlarında %40 oranında anne olarak ele alınmış, %20 oranında cinsel obje olarak ele alınmış, %10 oranında eş olarak ele alınmış ve yalnızca %9'unda başarılı bir kadın olarak ele alınıp yer verildiği görülmektedir (Etiler ve Zengin, 2015).

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1 Sonuçlar

Müge Anlı ile Tatlı Sert programını izleyen bireylere uygulanan anketler sonucunda elde edilen bulgulara bakıldığında;

- Katılımcı bireylerin Türk adalet sistemine olan güvenlerinin düşük olduğu sonucuna varılmıştır.
- Katılımcıların mağduriyet endişesi duyma düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.
- Yapılan analizler sonucunda edinilen sonuçlara göre katılımcıların neredeyse tamamına yakını herhangi bir suça maruz kaldıklarında polise ihbar etmeyi tercih ettiklerini belirtmişlerdir.
- Mağduriyet endişesi yüksek olan bireyler programın mağduriyet endişesini arttırdığını düşünmektedir.
- Adli olayların çözümü konusunda Müge Anlı ile Tatlı Sert programına başvurulmasını, katılımcıların büyük çoğunluğunun doğru bulduğu sonucuna varılmıştır.
- Katılımcı uzmanlar, mağdur bireylerin halkın desteğini de alarak sonuca daha hızlı ulaşma amacıyla programa katıldığını düşünmektedir.
- Katılımcı uzmanların tamamı, Müge Anlı ile Tatlı Sert ve benzeri programlar nedeniyle halkın kolluk kuvvetlerine, adli mercilere ve adalet sistemine, hakim savcı gibi hukuk uzmanlarına olan güvenlerini ciddi anlamda zedelediğini ileri sürmektedir.
- Programın olumlu yanlarının; adli olayların çözümü konusunda kamuoyu oluşturma ve halkın desteğini alma hususları, programın olumsuz yanları ise; kolluk

kuvvetlerinin, adalet sisteminin ve adli merciilerin görev ve sorumluluklarını bir televizyon programı aracılığı ile üstlenmesi durumlarıdır. Genel olarak bakıldığında, olumsuz yargı ve düşüncelerin daha yoğunlukta olduğu söylenebilmektedir.

- Katılımcı uzmanlar insan hakları ve mahremiyet konusundaki etik kuralların ve prensiblerin ihlal edildiğine yönelik düşüncelerinin var olduğu görülmektedir.
- Katılımcı uzmanların çoğunluğu programa çıkan ve anlatılan tüm olayların doğru ve yaşanmış olaylar olduğunu düşünmektedir. Kurgu olduğunu düşünen katılımcılar da olmuştur.
- Katılımcı uzmanlar, programın merak duygusundan ve başkasının özel hayatını izlemeye yönelik isteğinden dolayı çok izlendiği ve bu izlenme düzeyinin de programı medyatik anlamda başarılı hale getirdiği ortak kanısına varılmaktadır.

6.2 Öneriler

Literatür incelendiğinde suç ve mağduriyet temalı reality show programlarına yönelik yapılan araştırmaların ülkemizde çok sınırlı olduğu görülmüştür. Bu alanda daha fazla çalışma yapılmasının literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Müge Anlı ile Tatlı Sert programının izleyici kitlesinin yüksek olması sebebiyle örneklem sayısının daha da arttırılarak araştırmanın yenilenmesi daha genellenebilir sonuçlara ulaşılmasını sağlayabilmektedir.

Katılımcı sayısına cinsiyet bazlı bakıldığında erkek katılımcı sayısının kadın katılımcı sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Erkek katılımcı sayısının arttırılması, cinsiyet bazlı yapılan analizlerin daha genelgeçer sonuçlar olacağını sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmada bu tür programların çocukları olumsuz etkileyeceği düşünülmektedir. Söz konusu suç ve mağduriyet temalı reality show programlarına yaş sınırı konulması ve bunun programın başında izleyicilere belirtilmesi önerilmektedir.

Program hakkında uzman görüşleri ile katılımcı görüşleri arasında taban tabana zıt hususlar olduğu görülmekle bu tür programların devam edip etmemesi hususunda yukarıda görüşlerine başvurulan uzmanlık alanları dışında psikiyatrist, psikolog, sosyolog, toplum bilimci, eğitimcilerin, başta Adalet ve İç İşleri Bakanlığı olmak üzere, Aile ve Sosyal Politikalar, Sağlık ve Milli Eğitim Bakanlığı'ndan uzmanların, üniversitelerden ilgili akademisyenlerin, RTÜRK ve benzeri kurum ve kuruluşların, gazeteciler cemiyeti, baro, tabip odası gibi ilgili olabilecek sivil toplum kuruluşlarının katılımı ile komisyon oluşturulmasının yararlı olabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

Akbulut N (2006) Televizyonda Kadın, Kadın Çalışmaları Dergisi, 1(1) , 100-105

Aksop, G. (1998). Türkiye'de Reality Show'lar. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi, SBE, Ankara*.

APİŞ, Ö. (2020). Türk Ceza Muhakemesinde Hükmün İddianamede Gösterilen Fiil ve Fail Hakkında Verilmesi Meselesi. *Antalya Bilim Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, *8*(16), 909-934.

Aslan, A., & Öcal, O. (2012). Türkiye'de suç oranlarının sürekliliği. *Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, *5*(1), 85-92.

Atalay, O. (2016). Ceza Hukukunda İnfaz Hukukunun Yeri ve Denetimli Serbestlik. *Denetimli Serbestlik Daire Başkanlığı*, 8.

Aziz, A. (1982). Toplumsallaşma ve Kitlesel İletişim, Ankara Üniversitesi Yayınları, Ankara.

Bannister, J. and Fyfe, N. (2001). Introduction: fear and the city. Urban Studies, 38, 807–813.

Batmaz, V., Aksoy, A. (1995). Türkiye'de Televizyon ve Aile, Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı Yayınları. Ankara.

Başaran, Başar. (2013). Aleni Yargılanma Hakkı, Mevzuat Dergisi, Yıl:2, Sayı:3.

Bilir E, Toker H ve Yılmaz E (2010) Özgürleştiren ya da Tutsak Eden: Türkiye'deki Kadına Yönelik Televizyon programları Anatomisi, Gündelik yaşam ve iletişim 6. Ulusal öğrenci Sempozyumu, Eskişehir Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi

Bilgin, H. K. (2011). Türkiye'de vergi ahlakinin belirleyicileri1. *METU Studies in Development*, *38*(2), 167.

Box, S,, Hale, C. & Andrews, G. (1988). Explaining Fear of Crime. British Journal of Criminology 28, 340-56.

Demircan, D., (2019) Kitle İletişim Araçları ve Tüketim Kültürü Bağlamında Çocukların Tüketici Olarak Sosyalleşmesi, Eskişehir Çifteler Gazi İlkokulu Örneği, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kütahya.

Dolu, O. Büker, H., & Uludağ, Ş. (2012). Türk Ceza Adalet Sisteminin caydırıcılık kapasitesine ilişkin eleştirel bir değerlendirme. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, *61*(1), 69-106.

Dönmezer, S. (1998). Suçsuzluk Karinesi Üzerine Düşünceler, Prof. Dr. Nurullah Kunter'e Armağan, İstanbul, s. 67.

Duranoğlu, Y. (2021). Kamu Davasının Açılmasında Geçerli Olan İlkeler [Kamu Davasının (Kovuşturmanın) Kamusallığı, Davasız Muhakeme Olmaz, Kamu Davasında Mecburilik (Kovuşturma Mecburiyeti), Takdirilik (Maslahata Uygunluk) İlkeleri]. *Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, *2*(1), 265-296.

Etiler N ve Zengin Ü (2015) Televizyon kanallarındaki gündüz programlarında kadın sağlığı ve toplumsal cinsiyete bakışın değerlendirilmesi, Turk J Public Health, Sayı 13(2), 137-146

Erdoğan, M. (2004), Anayasa Hukukuna Giriş, Liberte Yayınları, İstanbul.

ERKAN, N. Ç., KAYA, F. Ş., & GÜNEY, K. İstanbul'da Ulaşım Mekanları ile Toplu Taşıma Araçlarında Suç Korkusu ve Güvenlik Algısı Üzerine Nitel Bir Araştırma. *Vankulu Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (8), 9-34.

ERTEM, B., & FEYZİOĞLU, M. (2007). Kamu Davasının Açılması Ve İddianamenin İadesi. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.

Carnelutıi, (1933). Teoria generale del rcato,.Padova, s. 1.

Comstock, George (1991), Television in America, Sage Publication, Beverly Hills, CA, 1980, s.34-35, Akt: Mutlu, Erol: Televizyonu Anlamak, Gündoğan Yay., Ank.

Condry, J. (1989). The Psychology of Television. New Jersey, U.S.A: Lawrence Erlbaum Ass.

Çoban, E. M. (2019). *Kamusal alan ve sivil toplum tartışmasında medyaya sosyolojik bir bakış:Müge Anlı ile Tatlı Sertörneği* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).

EROĞUL, Cem (1974), Anayasayı Değiştirme Sorunu, AÜSBF Yayınları, Ankara

Ferraro, Kenneth F. (1995), Fear of Crime: Interpreting Victimization Risk (Albany: State University of New York Press).

İçli T. (2004) Kriminoloji, Ankara: Martı Yayınları

İlbars, Z. (2007). Suç antropolojisi: Kadın ve suç. Ankara Üniversitesi, Ankara.

Karagöz, K. (2013). Yeni medya çağında dönüşen toplumsal hareketler ve dijital aktivizm hareketleri. *İletişim ve diplomasi*, (1), 131-156.

Karabağ Sarı, Ç. (2014). İzleyici araştırmaları ve politik imkan sorunu. Hacettepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Kültürel Çalışmalar Dergisi. 1(2):241-269.

Kaya, A. R. (1985). *Kitle iletişim sistemleri: Basın, radyo ve televizyon yayınlarının düzenlenmesi*. Teori Yayınları.

Kaya T (2013) Televizyonda Yayınlanan İzdivaç Programlarında Toplumsal Cinsiyetin Temsili, Kadın Araştırmaları Dergisi 13(2), 81-110

Kılıç, Ü. (2010). *Nemo Tenetur Ilkesi ışığında Ceza Muhakemesi Hukukunda Beden Muayenesi* (Doctoral dissertation, Marmara Universitesi (Turkey)).

Kocadaş, Bekir (2002), Görsel Medya ve Şiddet Kültürü (Orta Öğrenim Çağı Gençliğinin Şiddet Eğiliminde Görsel Medyanın Etkisi)-Malatya İli Uygulaması-, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Malatya.

Kocadaş, B. (2005). Kültür ve Medya, Bilig Dergisi, Yaz, Sayı 34, s. 5.

Küçükcan, Ö. U. (2019). Medya Sarkacı: Kurgu İle Gerçeklik Arasında Suç. *Türk Dünyası Araştırmaları*, *123*(242), 11-34.

Küçükcan, Ö. U. (2020). Toplumsal Güvensizlik, Adalet Talebi ve Devlet: Medyanın Biçimlendirme Etkisi. *Turkish Studies-Social Sciences*, *15*(2), 427-440.

Lynch, G. and Atkins, S. (1988). The influence of personal security fears on women's travel patterns. Transportation, 15, pp. 257– 277.

Nuran, M. B., (2015) Geleneksel Medya ve Yeni Medya Etkileşiminin Gezi Parkı Gösterileri Bağlamında İncelenmesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

M.T.Yücel, Adalet Psikolojisi, Ank. 2007, Altıncı Bası, s. 39; J. E. Conklin, The Impact of Crime, New York:Macmillan Publishing Co., 1975;

Mutlu, Erol (1991), Televizyonu Anlamak, Gündoğan Yay., Ank

Mutlu, E.(1999). Televizyon ve Toplum. 1. Baskı, Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Yayınları. Ankara.

Mutlu Binark, Yeni Medya Çalışmaları, Dipnot Yayınları, Ankara 2007, s. 5.

Wilson, S. Le R. (1993). Mass Media/Mass Culture. U.S.A.: Mc Graww Hill.

Nasar, J. L., Fisher, B. (1993). Hot Spots of Fear and Crime: A Multimethod Investigation. Journal of Environmental Psychology, 13(3), 187-206.

Nurettin, G. Ü. Z., & DEMİRTAŞ, Z. G. (2021). Yeni Medyada Kaynağa Güven ve Kanaat Önderleri. *Selçuk İletişim*, *14*(1), 189-215.

Garland, D. (2001) The culture of control, crime and social order in contemporary society. University of Chicago Press.

Gerbner, G. (2013). Television: The new state religion?, A Review of General Semantics, 70 (4): 462- 467.

Girginer, İ. (2018). *Yeni Medyada Medya Entelektüelinin Temsili, Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazetecilik Ana Bilim Dalı, Antalya* (Doctoral dissertation, Yüksek Lisans Tezi).

Göktürk, N., Özgenç, İ., & Üzülmez, İ. (2012). Ceza hukukuna giriş. *Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları*.

Gözler, K. (2014). Anayasa Hukukunun Genel Esaslar›. *Bursa: Ekin*.

Güngör, D. (2015). Ceza Muhakemesi Sürecinde Medyada Yaratılan Önyargı ve Adil Yargılanma Haklarının Korunması. *Journal of Penal Law and Criminology*, *3*(2), 307-310.

Hale, C. (1996). Fear of Crime: A Review of the Literature. International Review of Victimology, 4,79–150.

Hughes, T. & Magers, M. (2007). The perceived impact of crime scene investigation shows on the administration of justice. Journal of Criminal Justice and Popular Culture, 14 (3): 259-276.

Holmes : ve Jermyn D. (2004). Introduction: Understanding Realiti TV, Understanding Realiti Television, 1-32.

Meirget E., Çev: Halime Yücel , (2014) Medya ve İletişim Sosyolojisi, İletişim Yayınevi, İstanbul.

Mete, A. I. (2021). Surveillance culture and citizen participation in policing through television: A case study on Müge Anlı ile Tatlı Sert (Master's thesis, Middle East Technical University).

Çınar, R. ve Çubukçu, İ. (2009). Tüketim Toplumunun Şekillenmesi ve Tüketici Davranışları -Karşılaştırmalı Bir Uygulama-, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitü Dergisi, 13(1), s. 277-300

Oskay, Ünsal (1993), XIX. Yüzyıldan Günümüze Kitle Đletişiminin Kültürel Đşlevleri, Der Yayınları, Đstanbul.

Osman, Dolu., Uludağ, Ş., & Doğutaş, C. (2010). SUÇ KORKUSU: NEDENLERİ, SONUÇLARI VE GÜVENLİK POLİTİKALARI İLİŞKİSİ. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, *65*(01), 57-81.

Parsa, S. (1999). Televizyon göstergebilimi. *Kurgu*, *16*(1), 14-27.

Ross, C. E. (1993). Fear of victimization and health. Journal of Quantitative Criminology, 9, 159–175.

Oğuz G Y (2012) Televizyon Haberlerinde Temsil Sorunu: Kadınlar Haberin Neresinde?, Ömer Özer (edt), Haberi Eleştirmek, Literatürk, Konya, 217-246.

Orıolan, Elemen ıs de droiı pena!, l, Paris, 1886, n. 560.

Özgenç, M. (2017). Evlilik programları yeni Khk ile yasaklandı. Hürriyet. https://www.hurriyet.com.tr/gundem/evlilik-programi-khk-ile-yasak-40442535

Özbudun, E., & Yürük, A. T. (2003). *Anayasa hukuku*. Anadolu Üniversitesi.

Özbudun, E. Türk Anayasa Hukuku, Ankara, Yetkin Yayınları, 2005, s.167.

Özad B E ve Tölük P (2016) Match-Making Programs in Turkish TV Channels, International Conference on Communication, Media, Technology and Design, Zagreb-Croatia

ÖZPOLAT, H. (2018). Anayasa Mahkemesi'nin Bireysel Başvuru Kararlarında Maddi Anlamda Kanun Kriteri. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, (33), 609-622.

Özer, Ö. V., Kanbur, M. N., Bacaksız, P., & Doğan, K. (2008). Ceza muhakemesi hukuku. *Ankara, Seçkin Yayıncılık*, *6*.

Özsoy, D. (2017). Evlendirme Programlarında Kamusallığın Yeniden İnşası:"Esra Erol'da Evlen Benimle" Üzerine Bir İzleyici Araştırması. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, (28), 119-141.

Öztürk, M., Kocacık, F., & Gönültaş, M. B. (2016). An examinationof fear of crime and perception of risk by gender Suç korkusu ve risk algısının toplumsal cinsiyet açısından incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, *13*(1), 1488-1502.

Rahimov, İ. (2014). Suç ve ceza felsefesi. *Baskı, Eko Avrasya Yayınları, İstanbul*.

Rahte E Ç (2010) Kamusallık, Toplumsal Katılım ve Medya: Kadın Programları Etnografisi, İletişim /Galatasaray Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayını, 13, 55- 84

Rahte E Ç. (2010)(a), Aile İçi Şiddet ve Medya: Gündüz Kuşağı Televizyonunda Şiddetin Görünürlüğü ve Yeniden Üretimi, İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi Sayı 30, 78-83

Sancar, M. & Aydın, S. (2009). Biraz Adil Biraz Değil: Demokratikleşme Sürecinde Toplumun Yargı Algısı. TESEV Yayınları, İstanbul.

Selçuk, S. (2014). Suç, suçun öz nitelikleri ve tanımı. In *Prof. Dr. Feridun Yenisey'e Armağan* (Vol. 1, pp. 85-106). Beta Yayınevi.

Skogan, W. (1986) Fear of crime and neighbourhood change, Crime and Justice, 8, 203–229.

Smith, W. R. & Torstensson, M. (1997). Gender Differences in Risk Perception and Neutralizing Fear of Crime. British Journal of Criminology 37(4),608–634.

Solmaz, B., Tekin, G., Herzem, Z., & Demir, M. (2013). İnternet ve sosyal medya kullanimi üzerine bir uygulama. *Selçuk İletişim*, *7*(4), 23-32.

Teziç, E. (2016). Anayasa Hukuku, İstanbul, Beta Yayınları.

Tüfekçioğlu, H. İletişim Sosyolojisi, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, No: 2360, 2017.

Turhan F. (2006). Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara.

Türk Ceza Kanunu (TCK) (2004). Türk Ceza Kanunu. *Retrieved December*, *13*, 2012.

Toroslu, N., & TAŞKIN, O. E. (2011). Ceza Hukuku. *Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları*.

Valentine, G. (1992). Images of Danger: Women's Sources of Information About the Spatial Distribution of Male Violence. Area, 24, 22–29.

Wheare K.C., (1984). Modern Anayasalar, çev. Mehmet Turhan, İstanbul, Değişim Yayınları, s.21. 24

Yavuz, N., ve Welch, E. W. (2010). Addressing Fear of Crime in Public Space: Gender Differences in Reaction to Safety Measures in Train Transit. Urban Studies, 47(12), 2491– 2515.

Yenidünya, C. (2004). "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Masumiyet Karinesi", Güncel Hukuk Aylık Hukuk Dergisi, Sayı:5, Mayıs, s.20-21.

Zavlak, H. (2018), İletişim Sosyolojisi Açısından Medya Ve Sosyal Medyada İslamofobi. Yüksek Lisans Tezi, Kafkas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars.

EKLER

EK. 1

Alan Uzmanlarına Sorulacak Sorular

1) Müge Anlı ve Tatlı Sert programını izliyor musunuz? Neden?

2) Müge Anlı ve Tatlı Sert Programı hakkında ne düşünüyorsunuz?

3) Müge Anli ve Tatlı Sert programının adli olayların çözümüne etkisi sizce nedir?

4) Programın hedef kitlesi nedir? Program planırken hangi özellikteki bireyler hedeflenmektedir?

5) Adli olaylarla karşı karşıya kalmış bireyler sizce neden Müge Anlı'ya başvuruyor?

6) Adaletin tecellisi ve yargılama konusunda programın olumlu veya olumsuz katkıları nelerdir?

7) Bu tarz programlar polis / savcı gibi adli birimlere olan güveni zedeliyor mu?

8)Programda işlenen olgularının gerçekçiliği hakkında ne düşünüyorsunuz?

Ek 4.

Bilgilendirilmiş Onam Formu

Söz konusu çalışma bir araştırma olmakla birlikte suç reality show programları arasında izlenme oranları, konu çeşitliliği ve sürekliliği açısından öne çıkan Müge Anlı ile Tatlı Sert programını izleyenlerin ve medya ve adli alanda çalışan profesyonellerin program hakkındaki görüş ve algılarını tespit etmektir. Bu doğrultuda anket soruları araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Çalışma Prof. Dr. Faruk Aşıcıoğlu danışmanlığında Psk. Esra Baki tarafından yürütülmekte olan bir yüksek lisans tezidir.

Çalışmaya katılımda tamamen gönüllülük esas olmakla birlikte, herhangi bir cezaya ve yaptırıma maruz kalmadan, hiçbir hak kaybı olmadan istediğiniz zaman çalışmadan geri çekilebilme hakkına sahipsiniz. Kişisel bilgiler tamamen gizli tutulmakta ve araştırma sonucunda dahi katılımcı gönüllülerin kişisel bilgileri açıklanmamaktadır.

Araştırmacı

Psk. Esra BAKİ GÖKCAN

"Bilgilendirilmiş onam formundaki tüm açıklamaları okudum. Bana yukarıda konusu ve amacı belirtilen çalışma ile ilgili yazılı ve sözlü açıklama aşağıda adı geçen araştırmacı tarafından yapıldı. Araştırmaya hiçbir baskı ve zorlama olmadan gönüllü olarak katıldığımı, istediğim zaman gerekçeli ve gerekçesiz olarak araştırmadan çekilebileceğimi biliyorum."

Katılmayı kabul ediyorum. ☐

Katılmayı kabul etmiyorum. ☐

İmza

Ek 5.

Müge Anlı İle Tatlı Sert

A) Sosyo Demografik Bilgi

1) Cinsiyetiniz:

- Kadın
- Erkek

2) Yaşınız:

- 18-30 yaş
- 31-45 yaş
- 46-64 yaş
- 65 yaş ve üzeri

3) En son mezun olduğunuz okulunuz?

- Okur Yazar
- İlkokul
- Ortaokul
- Lise
- Önlisans / Üniversitesi
- Lisansüstü / Doktora

4) Gelir Düzeyinizi Hangisi Daha İyi Tanımlar?

- Geliri Yok
- 500-1000
- 1001-3000 ₺
- 3001-5000
- 5001 ₺ ve üzeri

5) Çalışma Durumunuzu Hangisi Daha İyi Tanımlar?

- Özel sektörde ücretli çalışıyor
- Kamuda ücretli çalışıyor
- İşyeri sahibi
- Emekli
- Çalışmıyor
- Öğrenci
- Ev Hanımı
- Diğer

6) Medeni Durumunuz:

- Evli
- Bekar
- Boşanmış
- Dul (Eşi Vefat Etmiş)

B) Suça İlişkin Bilgi ve Haber Alma Kanalları

7) Güncel haberleri daha çok nereden takip ediyorsunuz?

- Televizyon
- Sosyal Medya
- Radyo
- Gazete
- İnternet Haber Siteleri
- Çevremden / Arkadaşlarımdan

8) Aşağıdaki program türlerinden hangisini daha çok tercih ediyorsunuz?

- Reality Show
- Dizi/Film
- Komedi Programları
- Yarışma Programları
- Haber Programları
- Diğer

9) Sizce suç oranları artıyor mu ?

- Evet
- Hayır

10) Cevabınız evet ise hangi suç türleri artıyor ? (Birden fazla işaretleyebilirsiniz.)

- Adam Öldürme
- Adam Yaralama
- Cinsel Saldırı Suçları
- Dolandırıcılık
- Hırsızlık
- Yasadışı Madde Suçları
- Aile İçi Şiddet
- Diğer

C) Geçmiş Mağduriyet ve İhbar Davranışı

Aşağıda verilen ifadeleri cevaplandırınız.

11) Geçmişte herhangi bir suçun mağduru oldunuz mu?	Evet ( )	Hayır ( )
12) Cevabınız "Evet" ise ihbarda bulundunuz mu ?	Evet ( )	Hayır ( )
13) Geçmişte bir yakınınız herhangi bir suçun mağduru oldu mu?	Evet ( )	Hayır ( )
14) Cevabınız "Evet" ise ihbarda bulundu mu ?	Evet ( )	Hayır ( )
15) Başıma adli bir olay geldiğinde polise gider misiniz?	Evet ( )	Hayır ( )

16) Cevabınız "HAYIR" ise nereye başvurursunuz?

- Aile bireylerine
- Arkadaşlara
- Kendi Aramızda Hallederiz
- Mafya vb örgütlere
- Tv Programlarına
- Basın Organlarına
- Diğer

17) Türk adalet sisteminize güveniyor musunuz? Evet ( ) Hayır ( ) Kısmen ( )

18) Adalet sisteminde polis ve savcıların halkı doğru bilgilendirmek ve adli olayların çözümü hususunda sorumluluklarını yerine getirdiklerini düşünüyor musunuz? Evet ( ) Hayır ( ) Kısmen ( )

D) Suç Korkusu

19) Bir suçun mağduru olmaktan korkuyor musunuz?

- Evet
- Hayır

20) Soruya cevabınız EVET ise korku düzeyinizi "1=düşük , 5=yüksek" olmak üzere derecelendirir misiniz?

1 2 3 4 5

21) Cevabınız evet ise hangi suç türünden korkuyorsunuz? (Birden fazla işaretleyebilirsiniz.)

- Adam Öldürme
- Adam Yaralama
- Cinsel Saldırı Suçları
- Dolandırıcılık
- Hırsızlık
- Uyuşturucu Madde Kullanma / Ticaretini Yapma Suçları
- Diğer

22) Yaşadığınız şehirde kendinizi güvende hissediyor musunuz? Evet ( ) Hayır ( )

23) Akşam geç saatte sokağa çıkmaktan korkar mısınız? Evet ( ) Hayır ( )

24) Toplu taşıma araçlarını kullanırken kendinizi güvende hissediyor musunuz? Evet ( ) Hayır ( )

E) Müge Anlı ve Tatlı Sert

Aşağıda verilen ifadelere ne derece katıldığınızı ifade ediniz.	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Kararsızım	Kısmen Katılmıyorum	Katılmıyorum
1) Müge Anlı ve Tatlı Sert programını gündemdeki adli olayları takip etmek için izliyorum.					
2) Müge Anlı ve Tatlı Sert programını her gün izlerim.					
3) Müge Anlı ve Tatlı Sert programı daha günlük yaşamımda mağduriyet endişemin artmasına neden oluyor.					
4) Müge Anlı ve Tatlı Sert programında işlenen toplumsal/adli olayların tamamının gerçek olaylar olduğunu düşünüyorum.					
5) Müge Anlı ve Tatlı Sert programında yer alan avukat, adli tıp uzmanı ve psikiyatristlerin halkı doğru bilgilendirmek ve adli olayların çözümü hususunda sorumluluklarını yerine getirdiklerini düşünüyorum.					
6) Adli olayların çözümü hususunda Müge Anlı'ya başvurulmasını doğru buluyorum.					
7) İnsanlar güvenlik güçleri aracılığı ile sonuç alamadıklarında Müge Anlı'ya başvuruyorlar.					
8) Müge Anlı benzeri programları da takip ediyorum.					
9) Müge Anlı ve Tatlı Sert programında yer alan avukat, adli tıp uzmanı ve psikiyatristlerin bu programdaki rollerini kendi meslekleri açısından doğru buluyorum.					

10) Müge Anlı ve Tatlı Sert programında hangi konular daha çok ilginizi çekiyor?

- Adam Öldürme
- Adam Yaralama
- Kayıp
- Evlatlık verilmiş olanları bulma
- Dolandırıcılık
- Diğer

Ek 6. Etik Kurul Kararı

ÖZGEÇMİŞ

..... yılında İstanbul ..... dünyaya gelmiştir. İlk ve orta öğretimini İstanbul'da tamamladıktan sonra lise öğrenimini Gazi Anadolu Lisesi'nde tamamlamıştır. Lisans eğitiminde Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Psikoloji bölümünden mezun olduktan sonra yüksek lisans eğitimine İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Adli Tıp ve Adli Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Anabilim Dalında devam etmektedir. Çeşitli kurumlarda staj yapmış ve mesleki eğitimlerini tamamlamıştır. Bir çok sertifika ve belgeye sahip olmakla beraber mesleki kariyerine özel bir anaokulunda kurum müdürü olarak devam etmektedir.